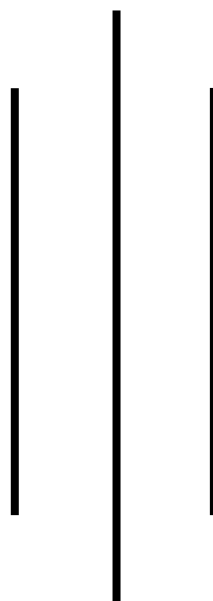

जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२०७८

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

तनहुँ

प्रकाशक: जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति तनहुँ ।

प्रकाशित प्रति:

प्रेस:

सम्पादन:

श्री चित्राङ्गत बराल, सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी जिल्ला प्रशासन कार्यालय
श्री करुणानिधि भट्टराई, विपद् सम्पर्क व्यक्ति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
श्री राममणि मिश्र, प्रशासकीय अधिकृत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय

सूचना सङ्कलन तथा समन्वय: स्थानीय तहहरू जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरू तथा
सरकारी/गैरसरकारी संघ संस्थाहरू

प्रकाशन सहयोगी: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तनहुँ शाखा ।

भाषा सम्पादक: प्रा.डा.ईश्वरचन्द्र वाग्ले, व्यास - २, न्युरोड, दमौली तनहुँ

विषय सूची

परिच्छेद १	पेज नं
१.जिल्लाको सङ्क्षिप्त परिचय	
१.१. तनहुँ जिल्लाको सङ्क्षिप्त परिचय	१
१.२ भौगोलिक अवस्थिति	२
१.३ भू-उपयोगको अवस्था	२
१.४ जनसङ्ख्या तथा सामाजिक बनोट	२
१.५ राजनैतिक विभाजन	३
१.६ विपद्को पृष्ठभूमि	३
१.७ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता र सान्दर्भिकता	४
१.८ मार्गदर्शक ऐन कानून, नीति/रणनीति तथा कार्यविधिहरू	४
परिच्छेद — २	
२.विपद् प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य	
२.१ समष्टिगत उद्देश्य	५
२.२ निर्दिष्ट उद्देश्यहरू	५
३.योजनाबाट अपेक्षित नतिजा/परिणाम	६
४.जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको सामान्य सिद्धान्तहरू/रणनीतिहरू	७
५. जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका सीमाहरू (Limitations)	७
परिच्छेद — ३	
६.प्रकोपको नक्साङ्कन, जोखिम तथा सङ्कटाभिमुख विश्लेषण	८
६.१ प्रकोप नक्साङ्कन	८
६.१.१. प्रकोपको प्राथमिकीकरण	१०
६.२ जोखिम तथा सङ्कटाभिमुखता नक्साङ्कन	११
परिच्छेद - ४	
७.क्षमता विश्लेषण/स्रोत साधनको आकलन	
७.१.संस्थागत क्षमता	१२
७.२.सामुदायिक क्षमता	१२

परिच्छेद — ५

८. विषयगत क्षेत्र

८.१. विषयगत क्षेत्रका आवश्यकता र औचित्यता	२४
८.२. विषयगत क्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको विवरण	२५
८.३. निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी	२७
८.४. विषयगत क्षेत्रको पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना	३०

परिच्छेद — ६

९. जिल्लाको समष्टिगत पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

९.१. कोरोना भाइरस कोभिड — १९ को पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना	६१
९.२. जिल्लाको समष्टिगत पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना	६३
१०. मौसमजन्य पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना	६९
१०.१ मनसुन	६९

परिच्छेद — ७

११. योजनाको कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति

११.१. योजनाको कार्यान्वयन	७३
११.२. पुनरावलोकन रणनीति	७३

परिच्छेद - ८

१२. प्रतिवेदन, अभिलेखन तथा अनुमोदन

१२.१. प्रतिवेदन अभिलेखन	७४
१२.२. अनुमोदन	७४

सङ्क्षिप्त रूप

IRA- Initial Rapid Assesment/

MIRA-Multi Sectroal initial Rapid Assesment/

PDNA-Post Disater Need Assesment

RRT- Rapid Rescue Team

QRT- Quick Respons Team

CBRRT- Cummunity Based Rapid Rescue Team

DDRT- District Diaster Respons Team

NFI- Non Food Item

FMR- First Medical Responder

जि.वि.व्य.स.- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

प्र.वि.व्य.का.स.--प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति

रा.वि.जो.न्यू.तथा व्य.प्रा.-राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण

ने.रे.सो.- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

ने.वि.प्रा.-नेपाल विद्युत प्राधिकरण

जिल्ला समन्वय समिति DISTRICT COORDINATION COMMITTEE

तनहुँ, दमौली (Tanahun, Damauli)

Phone : 065-563144

065-563534

गण्डकी प्रदेश, नेपाल (Gandaki Province, Nepal)

Email : dcctanahun@gmail.com

info@ddctanahun.gov.np

पत्र संख्या (Ref No.): ०७८/७९

चलानी नम्बर (Des. No.): २७

मिति (Date) : २०७८/०३/०३

शुभकामना

जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति तनहुँले विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८ प्रकाशन गर्न लागेको खबरले मलाई खुसी लागेको छ।

विकासको नाममा भईरहेको प्राकृतिक दोहन, मानवद्वारा सिर्जित प्रकोप र जलवायु परिवर्तनको विश्वलहरका कारणले गर्दा वर्षेनी यस जिल्लामा भूक्षय, वाढी, पहीरो आगजनी, डढेलो, खडेरी, चट्याङ, भुकम्प जस्ता प्रकोपले धेरै धनजनको क्षती भईरहेको अवस्था छ। यस जिल्लाको भौगोलिक वनोट संवेदनशिल एवं जोखीम युक्त भएको हुँदा र प्रकृतिको प्रवृत्ति (व्यावहार) का कारण हामीले थुप्रै नोक्सानी व्योहर्नु परेको यथार्थता लाई मनन् गर्दै विपदलाई व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले बनाईएको योजनाबाट पक्कै पनि जोखिम न्युनिकरण गर्न र विपदपूर्व, विपदको समयमा र विपदपश्चात गरिने क्रियाकलाप र त्यस्मा प्रत्यक्ष रूपमा संलग्न हुने सरकारी एवं गैर सरकारी निकाय, सघ संस्था, स्थानियतहका जनप्रतिनिधि एवं कर्मचारी, सुरक्षाकर्मी र सरोकारवाला नागरिकलाई अझ वडि जिम्मेवार र दायित्वबोध गर्नेगरी मार्गनिर्देशन गर्न सकोस। विपद व्यवस्थापनको क्षेत्रमा प्राथमिकता क्षेत्र निर्धारण र आवश्यक कार्यहरुको पहिचान गरी समुदाय स्तरमा विपद व्यवस्थापन सम्वन्धि जनचेतना विस्तार गर्ने, विपदसामनाका लागि क्षमता अभिवृद्धी गर्ने जस्ता महत्वपूर्ण कार्यमा सहयोगी दस्तावेज वन्न सकोस।

विपद कतिखेर कुनरूपमा आउँछ? हामी कसैले यकिन गर्न सकिदैन। यो पूर्व सुचना गरी योजनावद्ध ढङ्गबाट आउने विषय पनि होइन। अचानक आकस्मिकरूपमा आउने हुँदा यसबाट हुने नोक्सानीलाई न्युनिकरण गर्ने कार्यमा जिल्ला समन्वय समिति तनहुँ सधैं सहयोगीको भुमीकामा रहनेछ भन्ने प्रतिवद्धताका साथ विपद प्रतिकार्य योजनाको सफल कार्यन्वयन हुनसकोस भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

धन्यावाद।

.....
शान्तिरमण वाग्ले

प्रमुख

जि.स.स. तनहुँ

शान्ति रमण वाग्ले
प्रमुख

पत्र संख्या :- ०७७/७८
चलानी नम्बर :-

नेपाल सरकार

गृह मन्त्रालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

तनहुँ

०६५-

५६०९३३

५६०९०९

दुई शव्द

नेपालको करिब- करिब मध्ये भागमा पर्ने तनहुँ जिल्ला अन्य पहाडी जिल्लाहरू जस्तै प्राकृतिक तथा मानव सृजित प्रकोपहरूका कारण उच्च जोखिममा रहेको छ । जिल्ला भित्रका मादी र सेती नदी तथा अन्तर जिल्ला सीमा क्षेत्र भएर बहने काली गण्डकी, त्रिशुली र मर्स्याङ्दी नदीहरूका मुख्य जलाधार क्षेत्रको रूपमा रहेकाले बाढी, पहिरो जस्ता जलजन्य प्रकोपहरू, अव्यवस्थित पूर्वाधार विकास तथा बसोवासका कारण आगलागी, बाढी पहिरो जस्ता प्रकोपहरूबाट जिल्लावासी हरूले विपद्को अवस्था झेलन परिरहेको अवस्था छ । कुनै पनि बेला विपद् आई पर्छ भन्ने तथ्यलाई ध्यानमा राखी विपद् आउनु पूर्व नै आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्थासहित तयारी हालतमा बस्न र विपद्को समयमा खोज तथा उद्धार गरी आपतकालीन राहत सहयोग एवं सुरक्षा प्रदान गर्न मार्गदर्शक दस्तावेजको रूपमा रहने जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८ लाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, तनहुँले परिमार्जित र अध्यावधिक रूपमा प्रकाशन गर्न लागेकोमा खुसी लागेको छ ।

प्रकोप सृजित जोखिमको न्यूनीकरणलाई दिगो विकासको अभिन्न अवधारणाको रूपमा लिइएको छ । भौतिक पूर्वाधार विकास तथा निर्माण पूर्व नै जोखिमको नक्साङ्कन गरी देखा परेका जोखिमहरूको न्यूनीकरण तथा अल्पीकरण गरेर मात्र विकास आयोजनाहरू सञ्चालन गरी विपद् व्यवस्थापनलाई विकास कार्यमा मूलप्रवाहीकरण गर्दा मात्र दिगो विकासको लक्ष्य हासिल हुने तथ्य निर्विवाद छ । नेपालको संविधान २०७२ ले विपद् व्यवस्थापनलाई सङ्घीय, प्रदेश तथा स्थानीय गरी तीन वटै सरकारहरूको साझा अधिकारको सूचीमा राखेको छ । जोखिम न्यूनीकरण र विपद् प्रतिकार्य बिच पारस्परिक सम्बन्ध हुन्छ । जोखिमलाई जति न्यूनीकरण गर्न सकियो उति नै जनधनको क्षतिमा कमी आई विपद् प्रतिकार्य सरल र सहज हुन जान्छ । अतः जिल्लाका स्थानीय सरकारहरूले आफ्ना क्षेत्रमा स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन योजनाहरूको तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु अपरिहार्य छ ।

अन्त्यमा, प्रस्तुत योजनालाई परिमार्जन तथा अध्यावधिक गर्ने कार्यमा सारभूत सल्लाह र सुझाव दिनु हुने प्रतिनिधि सभाका माननीय सदस्यज्यूहरू, गण्डकी प्रदेश सभाका माननीय सदस्यज्यूहरू, जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुखज्यू, उप-प्रमुखज्यू लगायत सदस्यज्यूहरू, नगरपालिकाका प्रमुखज्यूहरू तथा गाउँपालिकाका अध्यक्षज्यूहरू प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । यसैगरी आवश्यक सूचना तथा तथ्याङ्कहरू उपलब्ध गराई सहयोग गर्नु हुने स्थानीय तहहरू, जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरू तथा सरकारी कार्यालयहरू, गैर सरकारी संघ/संस्थाहरू तथा प्रस्तुत योजनालाई पुस्तकाकार को रूपमा छपाउन आर्थिक सहयोग गर्ने जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तनहुँ शाखा र सम्पादनमा अहोरात्र खटिएका सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी लगायत सम्पादक टोली तथा सहयोगी कर्मचारीहरूमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । प्रभावकारी ढङ्गबाट प्रस्तुत योजना कार्यान्वयन हुने नै छ भन्नेमा पनि विश्वस्त रहेकोछु । धन्यवाद

सागर आचार्य

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

परिच्छेद १

जिल्लाको सङ्क्षिप्त परिचय

१.१. तनहुँ जिल्लाको सङ्क्षिप्त परिचय

सङ्घिय नेपालको गण्डकी प्रदेशमा अवस्थित तनहुँ प्रकृति, सभ्यता, रहनसहन र जैविक विविधताले सम्पन्न मनोरम ऐतिहासिक पहाडी जिल्ला हो । विविध जातजाति भेषभूषाले भरिपूर्ण बहुल सामाजिक परिवेश, ऐतिहासिक कोट, दरबार, मन्दिरहरू, गुफा, ऋषि मुनिहरूका तपोकेन्द्रहरू लगायतका महत्वपूर्ण ईमारतहरूको उपस्थिति, त्यसैगरी नेपाली साहित्यिक आकाशका उज्ज्वल नक्षत्रका रूपमा रहेका वन्दनीय महापुरुष आदिकवि भानुभक्त आचार्यको जन्मभूमि र कर्मभूमि, महर्षि पराशरको तपोभूमि तथा महाभारतका रचयिता महर्षि वेदव्यासको जन्मभूमि र कर्मभूमिका रूपमा समेत यस जिल्ला चिरपरिचित रहिआएको छ । ऐतिहासिक गाथा र गरिमामय इतिहास बोकेको यो जिल्लाको नामकरण सम्बन्धमा विभिन्न प्रकारका धारणा रहे तापनि परापूर्वकालदेखि चलिआएका निम्न किम्बदन्तीहरूलाई प्रमुख रूपमा लिइन्छ ।

१. तत्कालीन तनहुँ राज्यको राजधानी तनहुँसुर आसपासका एकैखालका तीनवटा चुचुराहरूलाई त्रितुङ्ग (संस्कृत त्रि.तीन, तुङ्ग.चुचुरा) नामकरण भई क्रमशः तनुङ्ग बनेको । यस भेकका कतिपय गाउँका नामहरू मानहुँ, किहुँ, काहुँ आदिको अन्त्यमा “हुँ” अक्षर आएकोले “तनहुँ” भएको हो भन्ने भनाइ सुनिन्छ । यसैगरी,

२. तनहुँको राजधानी तनहुँसुरमा सानो चिउँडो भएको तनुहुनु(संस्कृतः तनु सानो र हुनु चिउँडो) नाम गरेका ऋषिले तपस्या गरेकाले सो शब्दको अपभ्रंश भएर “तनहुँ” रहेको हो भन्ने भनाइ पनि पाइन्छ ।

नेपालमा एकीकरण हुनुपूर्व चौबिसे राज्यहरूमध्ये जमिन, धन र जनशक्तिमा सम्पन्न तनहुँ राज्य वर्तमान चितवन जिल्लाका अतिरिक्त भारतको विहार राज्यको पश्चिमी चम्पारन जिल्लाअन्तर्गत रामनगर तथा वेतियाको भू-भागसम्म फैलिएको थियो । वि.स. १६१० देखि १८३९ सम्मको २३० वर्षे अवधिसम्म अस्तित्वमा रही पाल्पाली राजा मणिमुकुन्द सेनका वंशज ९ जना सेनवंशी राजाहरू क्रमशः भृङ्गीसेन, हम्बिर तुला सेन, दामोदर सेन, दिग्विजय सेन, कामराजदन्त सेन, त्रिविक्रम सेन, कामरिदत्त सेन र हरकुमारदत्त सेन शासित तनहुँ राज्य श्री ५ रणबहादुर शाह र राजमाता राजेन्द्रलक्ष्मीको शासनकालको एकीकरण अभियानमा नेपाल अधिराज्यमा गाभिएको देखिन्छ ।

१.२ भौगोलिक अवस्थिति:

नेपालको मध्यवर्ती भागमा पर्ने यो जिल्ला पूर्वमा गोरखा र चितवन, दक्षिणमा चितवन, नवलपरासी र पश्चिममा स्याङ्गजा र कास्की तथा उत्तरमा कास्की र लमजुङ जिल्लाहरूद्वारा परिवेष्टित छ । समुद्र सतहबाट १८७ मि. (देवघाट गा.पा.को कालीगण्डकी र त्रिशूली नदीको सङ्गमस्थल) देखि २१३४ मि. (छिम्केश्वरी डाँडा) सम्मका भू-भागहरूमा फैलिएर रहेको यस जिल्लाको क्षेत्रफल १५४६ वर्ग कि.मी. (४,६०० हे.) नेपालको कूल भू-भागको १.०५५ रहेको छ । साथै जिल्लाको पश्चिम - पूर्व लम्बाइ ६२.५ कि.मि. र उत्तर - दक्षिण चौडाइ ४३.७ कि.मि. रहेको छ । जिल्ला सदरमुकाम दमौली बजार समुद्र सतहदेखि ३७० मि.को उचाइमा रहेको छ । औषत वर्षा २०५८ मि.मि. रहेको छ भने अधिकतम तापक्रम ४१ डिग्री सेल्सियस र न्यूनतम तापक्रम ३ डिग्री सेल्सियससम्म हुने गर्दछ ।

१.३ भू-उपयोगको अवस्था

भौगोलिक दृष्टिले दक्षिणतर्फ चुरे (१.१५५) र उत्तर तर्फ मध्यपहाडी (९८.८५५) क्षेत्रहरू मिली बनेको यो जिल्ला भू-उपयोगको दृष्टिले रुख युक्त वन क्षेत्रले ७१,७१५.२२ हे. र झाडीयुक्त वन क्षेत्रले ६,३९६.० हे. गरी ७८,१११.२२ हे. (५०.५२५), कृषियोग्य क्षेत्रले ६५,०६१ हे. (४२.०८५), चरन क्षेत्रले ४,३०६ हे. (२.७८५) र अन्य क्षेत्रले ७,१२१.७८ हे. (४.६२५) ओगटेका छन् । हिमालय पर्वतबाट निस्केका मस्याङ्दी र त्रिशूली नदीहरूले पूर्व, कालीगण्डकी नदीले दक्षिण तर्फबाट घेर्नुका साथै मादी र सेती नदीहरूले बिचमा चिरेर जिल्लालाई जल सम्पदामा समेत धनी बनाएका छन् ।

१.४ जनसङ्ख्या तथा सामाजिक बनोट

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार यस जिल्लाको कूल जनसङ्ख्या ३,२३,२८८ (नेपालको जनसङ्ख्याको १.२२५) रहेकोमा सो मध्ये १,७९,८७८ (५५.६४५) महिला र १,४३,४१० (४४.३६५) पुरुष जनसङ्ख्या रहेको छ । जनसङ्ख्या वृद्धिदर जम्मा ०.२५५ रहेकोछ । जिल्लामा ७८,३०९ घरधुरीहरू २,३६२ वस्तीहरूमा छरिएर रहेका छन् । साक्षरता ८४.९८ ५ रहेको छ भने ५३,१३० परिवारले खाना पकाउन दाउरा प्रयोग गर्ने गर्दछन् । त्यसैगरी ८६.५१५ हिन्दु, ९.४४५ बौद्ध, १.२८५ मुस्लिम, १.६९५ क्रिश्चियन र १.०८५ अन्य धर्मावलम्बीहरू बसोबास गर्ने यस जिल्लामा जातिगत हिसाबले हेर्दा २८.५ मगर, १३.५५५ ब्राह्मण, १२.१७५ गुरुङ, १०.७९५ क्षेत्री, ७.५५४ नेवार, १५.६९५ दलित (कामी, दमै, सार्की, सुनार, गन्धर्व) र १२.२६५ अन्य जातिका मानिसहरू बसोबास गर्दछन् ।

१.५ राजनैतिक विभाजन

प्रशासनिक दृष्टिले १० स्थानीय तहमा विभाजीत तनहुँमा भानु नगरपालिका, व्यास नगरपालिका, शुक्लागण्डकी नगरपालिका, भीमाद नगरपालिका, आँबुखैरेनी गाउँपालिका, बन्दीपुर गाउँपालिका, देवघाट गाउँपालिका, म्याग्दे गाउँपालिका, ऋषिङगाउँपालिका र घिरिङ गाउँपालिका गरी ४ नगरपालिका र ६ गाउँपालिका छन् । ४ वटा प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र र २ वटा सङ्घीय निर्वाचन क्षेत्रमा विभाजित रहेको छ ।

१.६ विपद्को पृष्ठभूमि

विपद्बाट प्रभावित भइरहने जिल्लाहरू मध्ये तनहुँ जिल्ला पनि एक हो । तनहुँ जिल्ला गण्डकी प्रदेशको पहाडी भेगमा पर्दछ । यसको सीमा पूर्वमा गोरखा र चितवन, दक्षिणमा चितवन, नवलपरासी र पश्चिममा स्याङ्जा र कास्की तथा उत्तरमा कास्की र लमजुङसँग जोडिएको छ । पहिरो, बाढी, आगलागी, भूकम्प, महामारी, चट्याङ्ग, खडेरी, हावाहुरी यहाँको प्रमुख प्रकोपहरू हुन् । साथसाथै विश्वभरी महामारीको रूपमा फैलिरहेको Covid-19 कोरोना भाइरसको प्रभावबाट यो जिल्ला पनि अछुतो छैन । यस जिल्लामा विगत पाँच वर्षहरूमा विभिन्न प्राकृतिक प्रकोपहरूका कारण उत्पन्न विपद्को अवस्थालाई निम्नानुसार चित्रण गर्न सकिन्छ ।

तालिका नं.१

साल/वर्षहरू	पहिरो/बाढी	आगलागी	भू-कम्प	महामारी/कोरोना भाइरस	चट्याङ
२०७३	मृत्यु-१ जना	मृत्यु-२ जना भौतिक क्षति-२० लाख	-	-	घाइते-२ जना
२०७४	मृत्यु-१ जना	मृत्यु-२ जना घाइते-१ जना	-	-	-
२०७५	-	मृत्यु-१ भौतिक क्षति २४ लाख	-	-	मृत्यु-१
२०७६	मृत्यु-१ जना	-	-	-	-
२०७७	मृत्यु-१३ जना वेपत्ता-१ जना घर पुर्ण क्षति-२४७ घर आंशिक क्षति-९८	भौतिक क्षति-१३ लाख		मृत्यु-२६ जना	-
२०७८	मृत्यु-१ जना	भौतिक क्षति- १ लाख		जेठ मसान्त सम्म मृत्यु-७२ जना	-

१.७ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता र सान्दर्भिकता

विभिन्न प्रकोपहरूका कारण सामाजिक तथा मानवीय जीवनमा आइपर्ने विपदलाई थेग्न तथा हुन सक्ने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न अति आवश्यक भएकोले विगत वर्षहरू देखि नै विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको हो । हरेक वर्ष प्रस्तुत योजनालाई समयानुकूल अध्यावधिक गर्दै लैजानु पर्ने हुँदा साविक विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ लाई परिमार्जित तथा अध्यावधिक गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, तनहुँको मिति २०७८।०२।३० गतेको बैठकबाट स्वीकृत गरिएको छ ।

विपदले समुदायको आर्थिक, सामाजिक तथा मानवीय जीवनमा पुर्याउन सक्ने क्षतिलाई न्यूनीकरण गरी विपद पछि छिटोभन्दा छिटो पूर्ववत् अवस्थामा ल्याउन प्रस्तुत योजना अत्यन्त प्रभावकारी र एउटा कोशे ढुङ्गा (Mile stone effort) हुने अपेक्षा लिइएको छ । प्रभावकारी प्रतिकार्य एउटा यस्तो उपाय हो जसले समुदायलाई विपद्को सम्भाव्य असरबाट बचाउछ भने पूर्व तयारीका क्रियाकलापहरूले प्रतिकार्यलाई यथाशक्य प्रभावकारी बनाउने लक्ष्य राख्दछ । विपद्सँग सामना गर्नु अगाडि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उपलब्धता अति नै आवश्यक हुन्छ । विपद्को अवस्थामा प्रतिकार्यका लागि तनहुँ जिल्लामा उपलब्ध भौतिक, मानवीय र आर्थिक स्रोतहरूलाई लेखाजोखा गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको नेतृत्वदायी भूमिकाबाट यो तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको लागि सङ्गठनात्मकता र क्षमताको विश्लेषणका आधारमा ८ वटा विषयगत क्षेत्रहरू निर्धारण गरिएको छ । यस योजनाले कार्यान्वयन गर्ने संस्था र सहयोगी संस्थाहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारीहरू स्पष्ट रूपमा पहिचान गरेको छ । हरेक विषयगत क्षेत्रलाई एक निश्चित संस्थाले नेतृत्व गरेको छ । जिल्ला भित्र विपद् सम्बन्धी कुनै घटना घटेको जानकारी हुनासाथ यस कार्ययोजनामा उल्लिखित क्षेत्रगत अगुवा निकायहरू एवं सहयोगी संस्थाहरू स्वतः सक्रिय हुनेछन् । साथै कार्ययोजनाको समग्र कार्यान्वयनको नेतृत्व जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, तनहुँले गर्नेछ ।

१.८ मार्गदर्शक ऐन कानून, नीति/रणनीति तथा कार्यविधिहरू

निम्न प्रचलित ऐन कानून लगायतका विद्यमान राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्यनीतिहरूका प्रावधानहरू समेतलाई ध्यान दिई विगतका योजनालाई समयानुकूल परिमार्जन गरी विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना-२०७८ को अध्यावधिक गरिएकोछ ।

१.नेपालको संविधान २०७२

२.विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति २०७४,

- ३.विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४
- ४.विपद् पूर्व तयारी मार्गदर्शन- २०६७,
- ५.विपद् प्रतिकार्य ढाँचा २०७५
- ६.विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्य योजना (सन २०१८-२०३०)
- ७.स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४
- ८.प्रकोप पीडित उद्धार र राहत सम्बन्धी मापदण्ड २०७६

परिच्छेद - २

२.विपद् प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

२.१ समष्टिगत उद्देश्य:

प्रकोपबाट हुन सक्ने क्षतिलाई न्यूनीकरण गरी जिल्लाको प्रतिकार्य क्षमताको वृद्धि गरी प्रभावितहरूका आपतकालीन आवश्यकताहरूलाई समयमा नै प्रभावकारी एवं समन्वयात्मक ढङ्गबाट पूरा गर्ने सुनिश्चितता गर्नु नै प्रस्तुत योजनाको समष्टिगत उद्देश्य रहेको छ ।

२.२ निर्दिष्ट उद्देश्यहरू

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८ को निर्दिष्ट उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन्

१. जिल्लाका सङ्कटासन्नक्षेत्रहरू तथा समुदायहरूको पहिचान गर्ने,
२. मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरू पहिचान गरी स्रोत, साधन एवं सामुदायिक क्षमताको नक्शाङ्कन गर्ने,
३. विषयगत क्षेत्रहरूको छुट्टा-छुट्टै पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी प्रतिकार्यलाई सहज, सरल र प्रभावकारी बनाउने,
४. योजनावद्ध ढङ्ग बाट प्रकोप प्रभावितहरूलाई तत्काल खोज,उद्धार तथा आपतकालीन राहत उपलब्ध गराउने,
५. विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यमा सम्बद्ध सबै पक्षहरूको समन्वयमा प्रभावकारी संयन्त्रको निर्माण गर्ने ।
६. प्रतिकार्यको अवस्थामा अप्रत्यक्ष हुन आउने खाडलहरूको (GAPS) पहिचान गरी उचित समयमा उचित संवोधन गर्ने ।
७. पूर्व सूचना /चेतावनी प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाई क्षति न्यूनीकरण गर्ने ।

साथै जिल्ला तहमा विपद् सम्बन्धी प्रतिकार्यका लागि निम्न लिखित बुँदाहरू कार्यान्वयनमा ल्याउन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले भूमिका निर्वाह गर्ने:

१. स्थानीय न.पा./गा.पा. मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्न पूर्व तयारी बारेमा अन्तरकृया गर्ने ।
२. राजनैतिक दलका पदाधिकारी तथा नागरिक समाजका सदस्य बिच विपद् पूर्वतयारीका बारेमा छलफल चलाउने ।
३. जोखिम न्यूनीकरण गर्न जनचेतनामूलक कार्यक्रमको तयारी तथा स्थापित संयन्त्र मार्फत सूचना प्रवाह गर्ने ।
४. खाद्य, गैरखाद्य सामग्री तथा अन्य प्रतिकार्य सामग्रीको भण्डारण ।
५. प्रतिकार्यका लागि विषयगत क्षेत्रभित्र र बाहिर समन्वय गर्ने संयन्त्र स्थापना गर्ने ।

३.योजनाबाट अपेक्षित नतिजा/परिणाम

- ३.१ मानवीय सहायताका क्षेत्रमा कार्य गर्ने राष्ट्रिय/ अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूको पहिचान तथा स्रोत साधनको आकलन हुनेछ ।
- ३.२ विपद्कालमा विषयगत क्षेत्रहरू आ-आफ्ना ठोस कार्य योजनाअनुसार स्वतः सकृय हुनेछन् ।
- ३.३ आपतकालीन राहत सेवा उचित समयमा प्रभावकारी ढङ्गबाट वितरण हुनेछ ।
- ३.४ जोखिम न्यूनीकरणका क्षेत्रमा कार्य गर्ने सरोकारवालाहरूसँग समन्वयात्मक संयन्त्र निर्माण भई प्रतिकार्य सरल र सहज हुनेछ ।
- ३.५ स्थानीय विपद् व्यवस्थान समितिहरूको समन्वय र सहकार्यमा विपद्पछिको प्रतिकार्य थप प्रभावकारी बनेछ ।
- ३.६ विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा कार्य गर्ने सरकारी तथा गैर सरकारी संघ/संस्थाहरू, निजी क्षेत्र, स्थानीय तहहरू एवं समुदायहरूको क्षमतालाई अधिकतम प्रयोगमा ल्याइने हुँदा प्रकोपबाट प्रभावित व्यक्ति /समुदायको उत्थानशीलतामा उल्लेख्य सुधार आउनेछ ।

४. जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनको सामान्य सिद्धान्तहरू/रणनीतिहरू

४.१ राहत रकम वा सामग्री सङ्कलन, भण्डारण र वितरणमा एकद्वार प्रणाली ।

४.२ क्षमताको आधारमा जिम्मेवारी बाँडफाँड ।

४.३ आपतकालीन अवस्थामा आधारभूत आवश्यकता पूरा गर्नमा केन्द्रित ।

४.४ सहकार्य, समन्वय र साझेदारी ।

४.५ नियन्त्रण र निर्देशनमा एकरूपता ।

४.६ सर्तरहित मानवीय सहायता ।

४.७ आपतकालीन अवस्थाको फाइदा उठाई हुन सक्ने अनियमितता एवं दुरुपयोग उपर कानूनी कारवाही

५. जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनको सीमाहरू (Limitations)

५.१ प्रकोपको नक्साङ्कन, जोखिम विश्लेषण तथा सङ्कट अभिमुखता अध्ययन जस्ता कार्यहरूमा स्थलगत खटी समुदायहरूसँग छलफल तथा अन्तर्क्रिया हुन नसकि स्थानीय तहहरू तथा सम्बद्ध सरकारी/गैरसरकारी संघ - संस्थाहरूबाट प्राप्त हुन आएको तथ्याङ्कमा (Secondary Data) आधारित भएर प्रस्तुत योजना बनाइएको छ ।

५.२ कोभिड-१९ कोरोना भाइरसको फैलदो सङ्क्रमणका कारण योजनाको खाका तथा मस्यौदा तयार गर्दा सरोकारवालाहरूसँग व्यापक रूपमा बैठक, छलफल तथा अन्तर्क्रिया गर्न सकिएन ।

परिच्छेद - ३

प्रकोपको नक्साङ्कन, जोखिम तथा सङ्कटाभिमुखता विश्लेषण

६.१ प्रकोप नक्साङ्कन

तालिका नं.२

प्रकोप/न.पा.- गा.पा.	पहिरो	बाढी	आगलागी	सुख्खा/खडेरी	सडक दुर्घटना	चट्याड/ हावाहुरी	महामारी (कोभिड- १९)	भूकम्प
व्यास न.पा.	वडा नं. १ देखि १२ सम्म र १४ का ६२ टोल/बस्ती	वडा नं. १-६,८- ९, र ११-१२ गरी ४७ टोल/ बस्ती	वडा नं.३ को वजार क्षेत्र	न.पा. वडा नं.१३, १४,	मुग्लिनदेखि कोत्रेसम्मको पृथ्वीलोकमार्ग, डुम्रेवजारदेखिसम्मको डुम्रे-बेसीशहर लोकमार्ग र यी राष्ट्रिय मार्गहरुसंग जोडिएका अन्य सहायक मार्गहरु तथा कच्ची ग्रामीण सडकहरु	जिल्ला भर	जिल्ला भर (विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरस- कोभिड-१९ विरुद्धको प्रतिकार्य योजनालाई छुट्टै रूपमा राखिएको छ)	जिल्लाभर
भानु न.पा.	वडा नं.२-१३ का ३६ टोल/ बस्ती	वडा नं.३,५,६,८,९,११ का १६ टोल/ बस्ती	वडा नं.२ को २ वटा टोल/ बस्ती	-				
भीमाद न.पा.	वडा नं.३,५,७,८ र ९ का ७ टोल/ बस्ती	वडा नं.१ का २ वटा बस्ती	वडा नं.२,७ र ८ का बस्तीहरु	वडा नं. २, ७, ८, ९				
शुक्लागण्डकी न.पा.	वडा नं. २ र ७ का २ वटा बस्तीहरु	वडा नं. ४ र ८ का बस्तीहरु	वडा नं. २,३,४,५,६,७,८,९, १० का बस्तीहरु	वडा नं ८, ९, १०, ११ , १२ का बस्तीहरु				
देवघाट	वडा नं. १ को ३	वडा नं.१-५	गाँउपालिकाका सबै	वडा नं. ४,				

गा.पा.	वडा बस्तीहरु,वडा नं.२-४ का सम्पूर्ण क्षेत्रहरु,वडा नं. ५ को २ वटा बस्तीहरु	अन्तर्गतका नदी तटीय क्षेत्रहरु	वडाहरु	५,का बस्तीहरु				
बन्दीपुर गा.पा.	वडा नं.१,२,४ र ५ का १० वटा बस्तीहरु	वडा नं.६ को सामीकोट क्षेत्र	वडा नं. ३,४ का ३ वटा बस्तीहरु	बन्दीपुर गा.पा. वडा नं. २, ३, ४, ५, का बस्तीहरु				
घिरिङ गा.पा.	वडा नं.१-५ सम्मका १० वटा बस्तीहरु	काली गण्डकी,मैदी खोला र सिरिङ्दी खोला किनारका बस्तीहरु	-	-				
ऋषिङ गा.पा.	वडा नं.१,२,६,७,८,का बस्तीहरु	झापुटार र वेलटारका नदी किनारका क्षेत्रहरु	वडा नं. १,२,३,६,७ का बस्तीहरु	वडा नं. १, २ का बस्तीहरु				
आबुखैरेनी गा.पा.	वडा नं.४, ६ का बस्तीहरु	वडा नं. १,२,३, ४ का बस्तीहरु	वडा नं.१,२,३,४,५,६का बस्तीहरु	वडा नं. ५ का बस्तीहरु				
म्याग्दे गा.पा.	वडा नं.२-६ सम्मका बस्तीहरु	वडा नं.६को अकला क्षेत्र	वडा नं. १,२,३,४, ५ का बस्तीहरु	वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ६, ७ का बस्तीहरु				

६.१.१. प्रकोपको प्राथमिकीकरण

तालिका नं.४

प्राथमिकीकरण सूचाङ्क/स्थानीय तहहरू	पहिलो १	दोश्रो २	तेस्रो ३	चौथो ४	पाँचौं ५	छैठौं ६	सातौं ७	आठौं ८
व्यास न.पा.	पहिरो	बाढी	आगलागी	सुख्खा/खडेरी	महामारी	चट्याड/हावाहुरी	भूकम्प	सडक दुर्घटना
भानु न.पा.	बाढी	पहिरो	आगलागी	महामारी	चट्याड/हावाहुरी	भूकम्प	सडक दुर्घटना	सुख्खा/खडेरी
भिमाद न.पा.	पहिरो	बाढी	सुख्खा/खडेरी	आगलागी	महामारी	चट्याड/हावाहुरी	भूकम्प	सडक दुर्घटना
शुक्लागण्डकी न.पा.	आगलागी	सुख्खा/खडेरी	पहिरो	बाढी	महामारी	चट्याड/हावाहुरी	सडक दुर्घटना	भूकम्प
देवघाट गा.पा.	बाढी	पहिरो	आगलागी	सुख्खा/खडेरी	चट्याड/हावाहुरी	महामारी	भूकम्प	सडक दुर्घटना
बन्दीपुर गा.पा.	पहिरो	आगलागी	सुख्खा/खडेरी	बाढी	चट्याड/हावाहुरी	महामारी	सडक दुर्घटना	भूकम्प
घिरिङ गा.पा.	पहिरो	बाढी	महामारी	चट्याड/हावाहुरी	भूकम्प	सडक दुर्घटना	आगलागी	सुख्खा/खडेरी
ऋषिङ गा.पा.	पहिरो	आगलागी	बाढी	सुख्खा/खडेरी	महामारी	चट्याड/हावाहुरी	सडक दुर्घटना	भूकम्प
आबुखैरेनी गा.पा.	आगलागी	बाढी	पहिरो	सुख्खा/खडेरी	चट्याड/हावाहुरी	महामारी	सडक दुर्घटना	भूकम्प
म्याग्दे गा.पा.	सुख्खा/खडेरी	पहिरो	आगलागी	बाढी	महामारी	सडक दुर्घटना	चट्याड/हावाहुरी	भूकम्प
प्राथमिकता क्रम	पहिरो-५	बाढी-४	आगलागी-४	सुख्खा खडेरी-४	महामारी-५	चट्याड/हावाहुरी-४	सडक दुर्घटना-५	भूकम्प-५

प्रस्तुत तालिकाबाट तनहुं जिल्लामा प्रकोपहरूको प्राथमिकता क्रम निम्नानुसार देखिन्छ ।

१.पहिरो २.बाढी ३.आगलागी ४.सुख्खा खडेरी ५. महामारी ६.चट्याड हावाहुरी ७.सडक दुर्घटना ८. भूकम्प

६.२ जोखिम तथा सङ्कटाभिमुखता नक्साङ्कन

तालिका नं.५

प्रकोपको विवरण	संभावित जोखिमका क्षेत्र	मानवीय क्षेत्र					जिविकोपार्जन क्षेत्र				भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र					
		महिला तथा बालबालिका	ज्येष्ठ नागरिक	अपाङ्ग/ असक्त	विपन्न समुदाय	सिमाङ्कित समुदाय	नीजि आवास	खेतियोग्य जमिन	वालीनाली	पशुपंक्षि	सडक	खानेपानी	विद्युत	संचार	सामुदायिक भवन	अन्य
पहिरो	मानवीय तथा भौतिक	■	■	■	■	■	■	■	■	□	■	■	■	■	■	-
वाढी	खेतियोग्य जमिन कटान, मानवीय तथा भौतिक क्षति	■	■	■	■	■	■	■	■	□	■	■	■	■	□	
आगलागी	घर तथा अन्नपात,लत्ता कपडा, मानवीय क्षति	■	■	■	■	■	■	-	-	■	-	□	■	□	■	
सुख्खा खडेरी	वालीनाली तथा खेतियोग्य जमिन	-	-	-	■	■	-	■	■	■	-	■	□	-	-	
महामारी	मानवीय क्षति	■	■	■	■	■	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
चट्याङ्ग /हावाहुरी	मानवीय,विद्युत तथा संचार एवं निजि आवासहरु	■	■	■	■	■	□	-	-	■			■	■	□	
सडक दुर्घटना	मानवीय क्षति	■	■	■	■	■	-	-	-	■	□	-	-	-	-	
भूकम्प	मानवीय तथा भौतिक	■	■	■	■	■	■			■	■	■	■	■	■	

सूचाङ्कः अति उच्च जोखिम-■ उच्च जोखिम - ■ मध्यम जोखिम - ■ न्यून जोखिम - □ सामान्य जोखिम - □

परिच्छेद - ४

७. क्षमता विश्लेषण/स्रोत साधनको आकलन

७.१. संस्थागत क्षमता

७.१.१ सरकारी क्षेत्र

तालिका नं. ६

क्र.सं.	कार्यालय / संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोत, सामग्री, जनशक्ति
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र.जि.अ. सागर आचार्य ९८५६०६७७७७ स.प्र.जि.अ चित्राङ्गत वराल ९८५६००११११	आवश्यकतानुसार जिल्लामा प्रबन्ध मिलाउने र थप सहयोग चाहिएमा व्यवस्थापन गर्ने । खोज उद्धार सामग्रीहरू: सेफ्टी हेलमेट ६, रबर गमबुट ८, रेस्क्यू भेष्ट १५, लाइफ ज्याकेट १०, सावेल ७, क्रोबार ८, मेटल बकेट ११, वेइष्ट वेग १३, स्ट्रेचर ६, क्याप १०, ग्लोवस् २, थ्रो व्याग ५, हेडलाइट ६, रबर म्याट्रेस ८, इमर्जेन्सी लाइट ३, रबर ट्युब १७, फुट पम्प २, बोल्ट कटर ३, रेस्क्यू ह्यामर २, स्ट्याटिक रूप ५, Screw Gate carabineers 10, Figure of 8 carabineers 10, Fire Rope Ladder 2, Fire extinguisher 1
२	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	जि.स.अ. प्रेमराज गिरी ९८५६००५२२२	गाडी-२, मोटरसाईकल-३, मानवीय स्रोत-१२ (९ जना पदाधिकारी ३ जना कर्मचारी)
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ. अरुण पौडेल ९८५६०६५५५५	१. खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू: ट्युब-२, नाइलन डोरी-२०० मिटर, स्टेचर-७ थान, लाइफ ज्याकेट ४०, बाल्टी (१० लिटरको)-२, थान, बाल्टी (१५ लिटरको) -२० थान, सेफ्टी हेलमेट - २०, कोदालो-५ थान, गैंची-१५ थान, बन्चरो -२० थान, घन - १०, जि.पि.एस.मेसिन — १, छिनो - ५, फोरुवा - ५, भन्याड-२ थान, खुर्पा-१० थान, Fire extinguisher -४५ कोदाली - २०, Drill Machine-२, हेड लाइट - १, जम्प सुट - ३, (बाल्टी (१० लिटरको)-२ थान, बाल्टी (१५ लिटरको) -२ थान, कोदालो-५ थान, गल ठूलो - ८, सावेल - १२, टेन्ट -

क्र.सं.	कार्यालय / संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोत, सामग्री, जनशक्ति
			४,थान, बन्चरो -३ फायर स्वाटर स्टील पाइप - ९,डबल रेकहो -३,फायर रेक - ३। २.जनशक्ति: खोज तथा उद्धारकर्ता २५ जना प्रहरी सुरक्षाकर्मी
४	श्री कालीभञ्जन गण	प्र.से. श्री मनोज गुरुङ ९८४३६५५०९८	१.खोज तथा उद्धार सामग्री: ट्युब - २थान, नाईलनडोरी-१००मिटर, जुटको डोरी- १००मिटर, स्टेचर - २ थान, लाईफज्याकेट १५ थान, बाल्टी - २ थान , १०लि.को बाल्टी - २ थान, १५लि.को २थान,, कोदालो - २ थान, गैंची - १५ थान, बन्चरो - ६ थान, भर्या ड - २ थान, खुर्पा - १० थान, Fire Extinguisher - १ थान, Drill machine (२ थान, CSSR Equipment, water and air rescue equipment, Fire fighting Equipment २.जनशक्ति: १×से.मु.जनशक्ति
५	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं २३,गण हे.क्वा. मनकामना	स.प्र.उ. सञ्जय भट्टराई ९८५१२७२०४४	१.खोज तथा उद्धार सामग्री: लाईफ ज्याकेट-३५ थान, ट्यूब-१० थान, सेफ्टी हेलमेट ५० थान, रिभर नाइफ ५ थान, थ्रो-व्याक ५ थान, ड्राइ व्याग — ५ थान, व्याक बोर्ड — ५ वटा, डाइनोमिक रोप — (१००मि.) २ रोल, प्लाष्टिक रोप (१०० मि.) २ रोल, क्यारविनर लक/अनलक ५/५ थान, जुमर ६ वटा, याङ्कर — १० वटा, चिपिडु हेम्मर — २ वटा, सर्कुलर स — २ वटा, आल्मुनियम ल्याडर - १, पेट्रोल चेन स — २ वटा, इलेक्ट्री चेन स — २ वटा, रोटेटरी ह्याम्मर ड्रिल — २ वटा, बोल्ट कटर — ५ वटा, टिन स्पिन — ५ वटा, पोर्टेबल जेनेटर — १ थान, इलेक्ट्री पावर कड — २ थान, टुल बक्स — १ थान, हेडलाइट — २५ वटा, इमर्जेन्सी लाइट — ५ वटा,, स्टेचर-५ वटा, रवर वुट — १५० वटा,रेब्यू भेट — ५० थान, पञ्जा — ५० जोर, पाल — २ वटा, फस्टएड किट बक्स — ५ थान, गल — १० वटा, घन — १० वटा,, बन्चरो - ५, छिनो — १० वटा, फोरुवा — ५

क्र.सं.	कार्यालय / संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोत, सामग्री, जनशक्ति
			बटा, सावेल — २५ बटा, गैंची — २५ बटा, क्रोबार -१० बटा,, ट्रफिक ज्याकेट-५ थान,, स्लिपिङ्ग ब्याग-२ थान, ,Swatter-2, Shovel-2, Rake Hoe-2, Jumpsuit-2, Glove-7, , Fire Extinguisher-3 १.जनशक्ति: प्र.नि.को कमाण्डमा ५५ जना को प्रहरी टोली
६	स्वास्थ्य कार्यालय	कार्यालय प्रमुख शङ्करबाबु अधिकारी ९८५६०२२७३७	जिल्लामा DRRT समुदायस्तरमा CRRT उपचार टोली, ईमरजेन्सी बफर स्टक औषधी, मे.अ., हे.अ., स्टाफनर्स, अ.हे.व., ल्याब टिम, स्वास्थ्यकर्मी, स्वास्थ्य शिक्षा शैक्षिक सामग्री
७.	भेरेरिनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र	कार्यालय प्रमुख श्री बालकुमार श्रेष्ठ ९८५६०६५२०५	गाडी-१, मोटरसाइकल-१, मानवीय स्रोत-३ जना
८.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	कार्यालय प्रमुख रमाकान्त शर्मा ९८५६०६०१०५	आवश्यकतानुसार प्रबन्ध मिलाउने
९.	कृषि ज्ञान केन्द्र	कार्यालय प्रमुख श्री कुल प्रसाद तिवारी ९८५६०६४१३०	गाडी-१, मोटरसाइकल - ३, मानवीय स्रोत-२ जना
१०.	सडक डिभिजन कार्यालय	कार्यालय प्रमुख श्री अमित कुमार श्रेष्ठ ९८५१२४३६६२ ०६५-५६०१७०	सडक डिभिजन अन्तर्गतका राजमार्गहरुमा हुनसक्ने अवरोध तथा पहिरो पन्छाउने कार्य गर्नका लागि १- Wheel Loader, १, Backhoe Loader -१, मिनी टिपर - २, एक्साभेटर — १ र ८ प्राविधिक जनशक्ति ४ जना

क्र.सं.	कार्यालय / संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोत, सामग्री, जनशक्ति
११.	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय	कार्यालय प्रमुख श्री किरण पौडेल ९८५६०६०८१०	गाडी-१, जना, एच.डि.पि.इ.पाईप (विभिन्न साइज)- २५०० मि., बाल्टिन-२० थान,डस्टबीन- ३० थान मानवीय जनशक्ति-१८
१२.	डिभिजन वन कार्यालय	कार्यालय प्रमुख कोमलराज काफ्ले ९८५६०६३१३५	जीप-१, मोटरसाइकल - ३, ६ जना दक्ष जनशक्ति (५९७ वटा सा.ब.उ. परिचालन गर्न सकिने
१३.	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	कार्यालय प्रमुख श्री कृष्ण प्रसाद शिमेरे ९८५६०६३१७५	मानवीय जनशक्ति-२ जना, आवश्यकतानुसार तारजाली उपलब्ध गराउने , मोटरसाइकल - १
१४	नेपाल निजामती कर्मचारी आधिकारिक ट्रेड युनियन	अध्यक्ष श्रीराजिव श्रेष्ठ ९८४७०२२७८४	मानवीय स्रोत परिचालन गर्न सकिने, केही आर्थिक सङ्कलन गर्न सकिने
१५	यान्त्रिक कार्यालय डुम्रे, तनहुँ	कार्यालय प्रमुख श्री अर्जुन मिश्र ९८५६०८०१४५	हिललोडर - १, मिनी टिपर - २, ब्याकहोलोडर - २,एक्साभेटर — १ ।
१६	जलस्रोत तथा सिँचाइ डिभिजन कार्यालय	कार्यालय प्रमुख श्री दीपा गौतम ९८४१५८४५०४/०६५- ५६०११४	प्राविधिक जनशक्ति उपलब्ध हुने ।

क्र.सं.	कार्यालय / संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोत, सामग्री, जनशक्ति
१७	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	कार्यालय प्रमुख श्री कपिल पाण्डे ९८५११८१२२८	हेभी केन-१,एक्साभेटर - १,बुल्डोजर - १, हीललोडर - १
१८.	नेपाल टेलिकम	कार्यालय प्रमुख श्री सुधिर शर्मा ९८५२०२६१०१	प्राविधिक जनशक्ति उपलब्ध हुने ।
१९.	खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय	कार्यालय प्रमुख श्री प्रशान्त पोखरेल ९८५६०६१५८१	प्राविधिक जनशक्ति उपलब्ध हुने ।

७.१.२ स्थानीय सरकार/स्थानीय तहहरू

तालिका नं.७

स्थानीय तह	सम्पर्क व्यक्ति	प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोत, सामग्री, जनशक्ति	स्था.वि. .व्य.स. गठन	स्थानीय विपद् व्यवस्थान कोषमा रकम	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना	समुदाय स्तरीय विपद् प्रतिकार्य समिति गठन
व्यास न.पा.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ९८५६००२१११	दमकल - १, एम्बुलेन्स - ४,हेल्मेट - १०, आई प्रोक्टेक्सन ग्लास - १०,इयर प्लगस् - १०,सिठी - १५,लेदर ग्लोवस् - १०, बुट - ९,वाल्टी - १०,मेजरिड्डु पेट - ५, सावेल - १०,सेल्जेहेम्मर - ५,हाइड्रोलिक ज्याक - २,ल्याडर - २, कम्पास - ५, टेन्ट/सेल्टर - १,रेनकोट - १०, इमर्जेन्सी	छ	१०,४५,५३४।४७	छ	छ

		लाइट - ५, चिपिड हेम्मर - ५, व्याक-हो लोडर - १ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषबाट आवश्यकतानुसार स्वास्थ्य, खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्था गरिने				
भानु न.पा.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ९८५६००५११	एम्बुलेन्स - ४, भण्डारगृह — १ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषबाट आवश्यकतानुसार स्वास्थ्य, खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्था गरिने	छ	५६,७६,१६०।००	छैन	छ
भिमाद न.पा.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ९८५६०३८८८८	एम्बुलेन्स — २ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषबाट आवश्यकतानुसार स्वास्थ्य, खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्था गरिने खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू: सावेल — ५ थान, गल ५ थान, वाल्टी ५ थान, फायरवल — ३८ थान, डोरी — १० मुठा, गैंची — ३ थान, त्रिपाल — ३ थान, हसिया — ७ थान, ठेलगाडा -१ थान ।	छ	१७,२६,३५१।००	छैन	छ
शुक्लागण्डकी न.पा.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ९८५६००४११	एम्बुलेन्स — ३ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषबाट आवश्यकतानुसार स्वास्थ्य, खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्था गरिने	छ	१,००,००,०००।००	छैन	छैन
देवघाट गा.पा.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ९८५५५०६०९९०	एम्बुलेन्स — १, चारपाङ्ग्रे सवारी साधन - २, मोटरसाइकल - १०, गैंची — ५, बेलचा -५, लाइफ ज्याकेट -४, त्रिपाल -१०, डोरी - ५०, गमबुट - १०, स्ट्रेचर -४० । स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषबाट आवश्यकतानुसार स्वास्थ्य, खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्था गरिने	छ	१७,१३,२६९।००	छैन	छ
आबुखैरेनी गा.पा.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	एम्बुलेन्स — १ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषबाट आवश्यकतानुसार स्वास्थ्य, खाद्य तथा	छ	२,९५,९२३।४६	छैन	छैन

	९८५६००६११ १	गैर खाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्था गरिने				
बन्दीपुर गा.पा.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ९८५६००३११ १	एम्बुलेन्स - १, दमकल - १, भण्डारगृह — २, Fire extinguisher – ८ वटा । स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषबाट आवश्यकतानुसार स्वास्थ्य, खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्था गरिने	छ	१,३५,०००।० ०	छैन	छ
घिरिङ गा.पा.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ९८५६०६३१२ ३	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषबाट आवश्यकतानुसार स्वास्थ्य, खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्था गरिने	छ	१०,००,०००। ००	छैन	छैन
ऋषिङ गा.पा.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ९८५६०६३६८ ५	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषबाट आवश्यकतानुसार स्वास्थ्य, खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्था गरिने	छ	१२,४५,३७१। ४५	छैन	छ
म्याग्दे गा.पा.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ९८५६०६३१० ८	१.खोज तथा उद्धार एवं राहत सामग्री: एम्बुलेन्स-२, सेफटी हेलमेट-१०, गैची-२०, स्ट्रेचर-४, बेल्ट-२०, भर्याङ - २, लाइफ ज्याकेट-१४, बाल्टिन-५०, भाँडाकुढा-५० सेट, बालबालिका तथा महिला लुगासेट, कम्बल, त्रिपाल, बाल्टिन, पानी राख्ने जर्किन ५०/५० सेट ५ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषबाट आवश्यकतानुसार स्वास्थ्य, खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्था गरिने	छ	४,००,०००।० ०	छ	छैन

७.१.३ निजी तथा गैर सरकारी क्षेत्र

तालिका नं.८

क्र.सं.	संघ/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोत, सामग्री, जनशक्ति
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला शाखा	सभापति कृष्णहरि वाग्ले ९८४६०५५३५२	एम्बुलेन्स - ३, राहत सामग्री ५० सेट, मोटरसाइकल — २ वटा, प्राथमिक उपचार व्याग — २ वटा, लाइफ ज्याकेट १ वटा, जेनेरेटर १ वटा । प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ति ६ जना, स्वयंसेवक १० जना, खोज तथा उद्धार जनशक्ति ६ जना
२	उद्योग बाणिज्य संघ	अध्यक्ष पवीन्द्र कुमार श्रेष्ठ ९८५६०६०५२४	आवश्यकतानुसार राहत तथा आर्थिक सङ्कलन, मानवीय स्रोत-५ जना, एम्बुलेन्स सेवा-१, अग्निनासक यन्त्र (Fire Extinguisher)- खाली भएको भरिदिने । आपतकालीन अवस्थामा परिचालन हुने ।
३	नेपाल पत्रकार महासंघ	अध्यक्ष, उज्वल पौडेल ९८४६१२०३३५	जिल्लामा सञ्चालित एफ.एम. तथा प्रकाशित हुने पत्रपत्रिकाहरु मार्फत विपद्को समयमा जनहितमा जारी सूचनाहरु प्रकाशन/प्रसारण गर्ने गराउने । जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने ।
४	निजामति कर्मचारीहरुको आधिकारिक ट्रेड युनियन	अध्यक्ष श्रीराजिव श्रेष्ठ ९८४७०२२७८४	कर्मचारीहरुलाई स्वयंसेवकको रुपमा परिचालन
५	NGO NETWORK	प्रतापसिंह गुरुङ ९८४६०२५२०	सम्बद्ध गैर सरकारी संस्थाहरुलाई आ-आफ्ना कार्य क्षेत्रअनुसार सूचीकृत गरी विषयगत क्षेत्रहरुमा सहयोगी संस्थाको रुपमा खटाउने ।

क्र.सं.	संघ/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोत, सामग्री, जनशक्ति
६	रिसेड (अपाङ्ग पुर्नस्थापना केन्द्र)	पदम परियार ९८४१७८६८३१	कर्मचारी परिचालन गर्न सकिने, सामग्री सङ्कलन गर्न सकिने, जनचेतना जगाउने कार्यक्रम गर्न सकिने र ३ जनशक्ति परिचालन गर्ने सकिने ।
७	सेतो गुराँस बालविकास सेवा	रामनाथ भट्टराई ९८४६०४३१६७	पूर्व तयारी सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने, मानवीय स्रोत परिचालन, १० वटा गाविसमा आमा समूह परिचालन गर्न सकिने
८	समाज सेवा समूह	सुशीला शर्मा ९८५६०६०४०९	मानवीय जनशक्ति-१० जना, परिचालन हुने
९.	तनहुँ सेवा समाज	ज्ञानराज था।पा ९८४६०६३३७३	मानवीय जनशक्ति-१० जना, परिचालन हुने
१०.	निर्माण व्यवसायी संघ	रत्न कुमार श्रेष्ठ ९८५६०४०५७७	मानवीय जनशक्ति ५ देखि ७ जनासम्म परिचालन हुने ।
११.	गैर सरकारी संस्था महासंघ	प्रकाशचन्द्र भट्टराई ९८४६०६०७८९	सम्बद्ध गैर सरकारी संस्थाहरूलाई आ-आफ्ना कार्य क्षेत्र अनुसार सूचिकृत गरी विषयगत क्षेत्रहरूमा सहयोगी संस्थाको रूपमा खटाउने ।
१२.	TSG (Tanahun Support Group)	श्रीराम कडेल ९८४६३७१८५८	२ जना स्वयंसेवकहरू परिचालन हुने
१३.	राष्ट्रिय उपभोक्ता	खेमराज अधिकारी	जनशक्ति परिचालन तथा खाध्यान्न राहत संकलनमा सहयोग गर्ने

क्र.सं.	संघ/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोत, सामग्री, जनशक्ति
	मंच	९८५६०२८६७२	
१४.	कोशिश रा.मा.स्वा.स्वा.लम्बन संगठन	रविलोचन पौडेल ९८०१८५६६५६	काउन्सिलिङ, जनशक्ति परिचालन र सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन
१५.	आई जी.डी.	विद्या खनाल ९८४६०५५९६४	जनशक्ति परिचालन, सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन र राहत सङ्कलन
१६.	लायन्स क्लब अफ दमौली	कविराज श्रेष्ठ ९८५६०६१५१५	जनशक्ति परिचालन, सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन र राहत सङ्कलन
१७.	रोटरी क्लब अफ दमौली	रजिनलाल श्रेष्ठ ९८५६०६०१२८	राहत सञ्चालन सहयोग गर्ने
१८.	ग्रामीण क्षेत्र विकास कार्यक्रम	स्विटी के.सी. ९८५६०२५८४६	जनशक्ति १० जना ।
१९.	उपभोक्त हकहित संरक्षण मञ्च	रामचन्द्र न्यौपाने	खाद्य सामग्री सङ्कलन
२०.	केयर नेपाल	खुशबु पौडेल ९८५१२३१७०२	जनशक्ति परिचालन, आवश्यकतानुसार राहत वितरण (Basic Shelter Kits: 250, Hygiene Kits: 500, Dignity Kits: 500)
२१	NCDMC	रामभक्त भट्टराई	जनशक्ति परिचालन
२२	नेपाल शिक्षक	रामचन्द्र	शिक्षकहरु परिचालन

क्र.सं.	संघ/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोत, सामग्री, जनशक्ति
	महासंघ	पोख्रेल(आर.सि.) ९८५६०६४४४२	
२३	PABSON	गोपाल पराजुली ९८५६०६६५५७	शिक्षकहरु परिचालन
	N-PABSON	रामकृष्ण वि.क. ९८५६०६०४४५	शिक्षकहरु परिचालन

७.१.४ सामुदायिक क्षमता

हेलीप्याड, खुलास्थान र आश्रयस्थल

तालिका नं.९

न.पा./गा.पा.	हेलीप्याड संख्या(अनुसूची- १ मा उल्लेख छ)	खुला स्थान (आपतकालीन आश्रय स्थल-Emergency Shelters)	आश्रय स्थल (Temporary Shelters)
व्यास न.पा.	६	१७	छैन । स्थानीय सामुदायिक भवन तथा विद्यालयहरू प्रयोग गर्न सकिने
भानु न.पा.	७	२०	५
भिमाद न.पा.	१	४	छैन । स्थानीय सामुदायिक भवन तथा विद्यालयहरू प्रयोग गर्न सकिने
शुक्लागण्डकी न.पा.	१	छैन	छैन । स्थानीय सामुदायिक भवन तथा विद्यालयहरू प्रयोग गर्न सकिने
देवघाट गा.पा.	८	४	३ (भौतिक पूर्वाधारको विकास गरिनु पर्ने)
आवुखैरेनी गा.पा.	१	छैन	छैन । स्थानीय सामुदायिक भवन तथा विद्यालयहरू प्रयोग गर्न सकिने
बन्दीपुर गा.पा.	१३	६	६
घिरिङ गा.पा.	१	छैन	छैन । स्थानीय सामुदायिक भवन तथा विद्यालयहरू प्रयोग गर्न सकिने
ऋषिङ गा.पा.	छैन	३	छैन । स्थानीय सामुदायिक भवन तथा विद्यालयहरू प्रयोग गर्न सकिने
म्याग्दे गा.पा.	छैन	छैन	छैन । स्थानीय सामुदायिक भवन तथा विद्यालयहरू प्रयोग गर्न सकिने

अन्य

- १.सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरु
- २.स्थानीय आमा समूहरु
- ३.स्थानीय युवा क्लबहरु
- ४.जुनियर रेडक्रस सर्कलका स्वयंसेवकहरु
- ५.स्थानीय बाल क्लब/बालमञ्च
- ६.समुदायमा रहेका खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्ति
- ७.सेवा निवृत्त स्वास्थ्यकर्मी, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी तथा सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका दक्ष जनशक्ति

परिच्छेद — ५

८.विषयगत क्षेत्र

८.१. विषयगत क्षेत्रका आवश्यकता र औचित्यता

विपद् व्यवस्थापनको पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य चरणमा शीघ्र सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरुलाई चुस्त ब नाउन विपद्को प्रकृति तथा जोखिमको स्तर र सङ्घटानिमुख वर्ग, क्षेत्र र समुदायका आधारमा सम्बद्ध सरोकारवालाहरु बिच आ- आफ्ना ज्ञान, क्षमता र कार्य विशेषता समेतलाई केन्द्रित गरी कार्य विभाजन गर्नु पर्ने हुन्छ । विपद्का लमा मानवीय जीवनका हर क्षेत्रहरु प्रभावित हुन्छन् । उच्च जोखिममा रहने अपाङ्ग /अशक्त, ज्येष्ठ नागरिक, महिला तथा बालबालिकाहरुलाई तत्काल उद्धार गरी सुरक्षित स्थानमा स्थान्त्रण गर्ने , आधारभूत आवश्यकताका वासस्थान, खाना तथा लत्ता कपडाको व्यवस्था गर्ने, अवरुद्ध सडक, खानेपानी, बिधुत, सञ्चार लगायतका भौतिक सुविधाहरुलाई यथासक्य छिटो सुचारु गर्ने गराउने जस्ता कार्यहरु कुनै अमुक पदाधिकारी वा निकायको प्रयासबाट मात्र सम्भव नहुने हुंदा खास-खास विषयगत ज्ञान तथा क्षमता भएका विशेषज्ञ /निकाय/संघसंस्थालाई खास- खास समूहमा विभाजन गरी प्रभावकारी प्रतिकार्यमा परिचालन गर्नु अपरिहार्य हुन्छ ।

८.२. विषयगत क्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको विवरण

विषय क्षेत्रगत रूपमा नेतृत्व प्रदान गर्ने जिल्लास्थित सम्बन्धित अगुवा निकायहरू (Cluster Leads) र यी निकायहरू सँग आवश्यकतानुसार समन्वय र सहकार्य गरी विपद् पूर्व तयारी प्रतिकार्यका सबै चरणहरूमा कार्य गर्ने सहयोगी सरकारी तथा गैर सरकारी संघ/संस्थाहरूको विवरण निम्नानुसार रहेको छः

तालिका नं.१०

क्र.सं.	क्षेत्र (Cluster)	नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads)	सहयोगी संघ/संस्था (Cluster members)
१	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन (जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र) (Coordination and Information Management)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी(NRCS), नेपाल पत्रकार महासंघ, स्थानीय एफ.एम. र पत्रपत्रिकाहरू, नेपाली सेना, शसस्त्र प्रहरी बल-नेपाल, नेपाल प्रहरी, राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, स्थानीय टेलिभिजन, NGO Network, NGO Federation, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय क्लबहरू, स्थानीय स्वयंसेवकहरू ।
२	खोजतलास तथा उद्धार (Search and Rescue)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल-नेपाल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी(NRCS), स्थानीय क्लब (दुर्घटना न्यूनीकरण समिति), डिभिजन सडक कार्यालय, नेविप्रा मरस्याडदी महाशाखा, स्थानीय युवा स्वयंसेवकहरू, घटना घट्ने न.पा. र गा.पा. हरू ।
३	खाद्य कृषि तथा जीविकोपार्जन (Food) (Food, Agriculture and Livelihoods)	कृषि ज्ञान केन्द्र	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, भेटरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, उद्योग वाणिज्य संघ, विश्व खाद्य कार्यक्रम (WFP), गै.स.स. महासंघ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सहकारी संघ, एनजिओ नेटवर्क तनहुँ, राष्ट्रिय उपभोक्ता मञ्च, उपभोक्ता हकहित संरक्षण मञ्च ।

क्र.सं.	क्षेत्र (Cluster)	नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads)	सहयोगी संघ/संस्था (Cluster members)
४	आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री व्यवस्थापन(Shelter/NFI)	Leader- शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय Co-leader नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, उद्योग बाणिज्य संघ, निर्माण व्यवसायी संघ, NGO Network, NGO Federation डिभिजन वन कार्यालय, भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण , नेपाल टेलि कम, यातायात कम्पनीहरू, होटल व्यवसायी संघ तनहुँ, स्थानीय विद्यालयहरू र क्लबहरू, हरियो वन कार्यक्रम
५	खानेपानी, सरसफाइ र स्वास्थ्य प्रवर्धन (WASH)	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, एन.जि.ओ. नेटवर्क, NGO Federation, समाज सेवा समुह , तनहुँ सेवा समिति, ग्रामीण क्षेत्र विकास कार्यक्रम, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
६	स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition)	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी(NRCS),जिल्ला आयुर्वेद कार्यालय, निजी नर्सिङ होम (एपोलो अस्पताल, सेती गंगा सामुदायिक अस्पताल, गोरखा पोली क्लिनिक, परिवार स्वास्थ्य केन्द्र पुर्कोट, स्वास्थ्य सम्बन्धी काम गर्ने गै.स.स.हरू Impact नेपाल, नौलो घुम्ती, नमूना)
७	आपत्कालीन शिक्षा(Education)	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी (NRCS), पत्रकार महासंघ, सम्बन्धित विद्यालयहरू, होस्टेहैसे बाल विकास समाज, सेतो गुँरास बाल विकास सेवा, गै.स.स. समन्वय समिति, गै.स.स. महासंघ, जिल्ला बाल कल्याण समिति, स्थानीय एफ.एम.,टि.भी. र पत्रपत्रिकाहरू, नेपाल शिक्षक महासंघ,PABSON, N-PABSON, विद्यालय स्तरीय बाल क्लब तथा मञ्चहरू, जुनियर रेडक्रस सर्कल ।

क्र.सं.	क्षेत्र (Cluster)	नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads)	सहयोगी संघ/संस्था (Cluster members)
८	संरक्षण (Protection)	सम्बन्धित पालिका	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, महिला सेल, जिल्ला बालकल्याण समिति, एन.जि.ओ. नेटवर्क, गै.स.स. समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, अपाङ्ग पुर्नस्थापना केन्द्र, ग्रामीण सशक्तीकरण समाज, होस्टेहैसे बाल विकास समाज, नगरपालिका र गा.वि.स.हरू, सेतो गुँरास बाल विकास सेवा, उद्योग बाणिज्य संघ, जिल्ला सहकारी संघ, उपभोक्ता मञ्च, नेपाल पत्रकार महासंघ, निजामती कर्मचारीहरूको आधिकारिक ट्रेड युनियन, व्यास सामुदायिक प्रहरी सेवा

८.३. निकायगत भूमिका तथा जिम्मेवारी

तालिका नं.११

क्र.सं.	निकाय,कार्यालयको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	- समन्वयात्मक र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने - खोज तथा उद्धार कार्यमा सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने - आवश्यकतानुसार प्रदेश सरकार तथा सङ्घीय सरकारसंग गरी स्रोत साधनको व्यवस्थापन गर्ने - स्थानीय स्तरमा आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरी राहत समग्रीको सङ्कलन/व्यवस्थापन गर्ने
२	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	- समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने - आवास तथा पुनःस्थापना कार्यमा समन्वय गराउने - स्रोत परिचालन गर्न गराउन आवश्यक समन्वय गर्ने - स्थानीय तहहरूसँग सम्पर्क व्यक्तिको रूपमा कार्य गर्ने

क्र.सं.	निकाय,कार्यालयको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
३	न.पा. / गा.पा.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	■ आपतकालीन अवस्थामा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति ÷ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिका निर्णयहरू तत्काल कार्यान्वयन गर्ने गराउने, ■ स्थानीय तहमा उपलब्ध हुन सक्ने संस्थागत तथा सामुदायिक क्षमताको पहिचान गरी अधिकतम उपयोग गर्न गराउन आवश्यक समन्वय गर्ने, ■ संरक्षण क्षेत्र (Protection cluster) को कार्य योजना कार्यान्वयन गर्ने ।
४	सुरक्षा निकाय	प्रमुख	-तत्काल: खोज तथा उद्धार कार्यका लागी RRT टोली परिचालन गर्ने, - खोज, उद्धार तथा राहत वितरणका कार्यहरूमा आवश्यक सुरक्षा व्यवस्थापन गर्ने, -विषयगत समितिहरूमा रही सहयोग गर्ने ।
५	राजनैतिक दलहरू	दलका प्रमुखहरू	■ समन्वय, ■ स्रोत सङ्कलनमा सहयोग, ■ जनपरिचालन गर्ने ।
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	■ DLSA को हैसियतले प्रबन्धकारी भूमिका निर्वाह गर्ने ■ खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीको व्यवस्थापन वितरण र भण्डारण ■ तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्ति परिचालन ■ सूचना सङ्कलन तथा सर्वेक्षणमा स्वयंसेवक परिचालन गर्ने ■ प्रकोपको समयमा आपत्कालीन आवास तथा बन्दोबस्ती

क्र.सं.	निकाय,कार्यालयको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
			(Logistic) व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने । ■ जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय (डि.एल.एस.ए.) भै अन्य कार्यहरू गर्ने ।
७	विषयगत अगुवा सरकारी कार्यालय	कार्यालय प्रमुखहरू	■ विषयगत क्षेत्रका प्रतिकार्य योजना प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने, ■ विषयगत क्षेत्रका सहयोगी संघ/संस्थाहरूलाई समन्वयात्मक रूपमा परिचालन गर्ने, ■ दक्ष जनशक्ति परिचालन गर्ने, ■ विषयगत क्षेत्रका हरेक दिनका कार्यहरू जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई जानकारी गराउने ।
८	उद्योग वाणिज्य सङ्घ	अध्यक्ष	■ सुख्खा तथा तयारी खाना जस्तै चिउरा, भुजा, विस्कुट आदि, खाद्य सामग्री सङ्कलन तथा व्यवस्थापनमा सघाउने
९	यातायात व्यवसायीहरू	अध्यक्ष/प्रतिनिधि	■ राहत तथा उद्धार कार्यका लागि यातायातका साधनहरू उपलब्ध तथा व्यवस्थापन गर्ने
१०	सञ्चार माध्यम	नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारकर्मीहरू	■ सही सूचना सङ्कलन तथा सम्प्रेषण ■ गलत हल्ला र अपवाद फैलन नदिने ■ सार्वजनिक हितका सूचनाहरू प्रशासन/प्रशारण गर्ने गराउने ।
११	नागरिक समाज	संयोजक	■ राहत तथा उद्धार कार्यमा सहयोग ■ मानव अधिकारको संरक्षण तथा सम्बर्द्धनमा सहयोग
१२	पेशागत व्यवसायी	अध्यक्ष	■ राहत, उद्धार तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग

क्र.सं.	निकाय,कार्यालयको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१३	एनजिओ नेटवर्क, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	- मानवस्रोत परिचालन गर्ने - स्रोत सङ्कलनमा सहयोग गर्ने - गै.स.स. बिच समन्वय - क्षमता विकास तथा सहजीकरण कार्य गर्ने

८.४. विषयगत क्षेत्रको पूर्ण तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

८.४.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन (जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र)

(Coordination and Information Management)

- मुख्य जिम्मेवार निकाय - जिल्ला प्रशासन कार्यालय तनहुँ
- मुख्य सहयोगी संघ/संस्थाहरू - जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, नेपाल पत्रकार महासंघ, स्थानीय एफ.एम. र पत्रपत्रिकाहरू, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, नेपाल प्रहरी, राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, स्थानीय टेलिभिजन, **NGO Network, NGO Federation**, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय क्लबहरू, स्थानीय स्वयंसेवकहरू ।

सारभूत उद्देश्यहरू

- मानवीय सहायताका क्षेत्रमा कार्यरत सरोकारवाला व्यक्ति तथा निकाय/संघ संस्थाहरू बिच समन्वयात्मक संयन्त्र निर्माण गर्ने ।
- सूचनाको सङ्कलन तथा विश्लेषण गरी अन्तर निकाय/ अन्तर विषयगत क्षेत्रहरूमा स्वचालित रुपमा आदन-प्रदान हुने व्यवस्था गर्ने ।
- सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारहरूसँग आवश्यक सम्पर्क र समन्वय गर्ने ।
- विपद्को समयमा सूचना प्रणालीसमेत अवरुद्ध हुनसक्ने हुँदा बैकल्पिक उपायहरूको पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सुचारु गर्ने ।
- प्राप्त सूचना तथा तथ्याङ्कहरूको ठोस विश्लेषण गरी अरु विषयगत क्षेत्रलाई पृष्ठपोषण दिने ।
- पूर्व सूचना प्रणालीको व्यवस्थापन तथा अवलम्बन गर्ने ।

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

विपद् अधिको पूर्व तयारी			विपद् पछिको प्रतिकार्य			
क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	समयावधि	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	खाडलको पहिचान (Gaps Finding)	समय अवधि
१. विषयगत क्षेत्रको सहयोगी तथा साझेदारहरुको समन्वय बैठक गर्ने,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ Cluster Members	महिनाको कम्तीमा १ पटक	- जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई थप क्रियाशील बनाउने। - घटनाका बारेमा तत्काल प्रदेश आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र तथा राष्ट्रिय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई प्रारम्भिक जानकारी गराउने - प्रकोप प्रभावित क्षेत्रको भौगोलिक अवस्था तथा सदरमुकामबाट दूरी, यात्रा गर्न लाग्ने समय र प्रयोगमा ल्याउन सकिने सवारी साधन वा पैदल यात्रा, प्रभावित जनसङ्ख्या लगायतका तत्काल आवश्यकीय विषयहरुमा जानकारी आकलन गर्ने। - मृत्यु, वेपत्ता तथा घाइते हुन सक्ने नागरिकहरुका बारेमा स्थानीय तह/प्रभावित समुदायको सम्पर्क व्यक्ति/सँग सम्पर्क गरी प्राप्त जानकारीका सम्बन्धमा तत्काल खोज तथा उद्धार समूहलाई सूचना दिने। - उच्च जोखिममा रहेका नागरिकहरुलाई थप सतर्क रहन जानकारी गराउने। - स्थानीय स्तरमा उपलब्ध खोज तथा उद्धार जनशक्तिलाई तत्काल परिचालन हुन अनुरोध गर्ने - जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने सूचना दिने।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ Cluster Members /	- प्रभावित क्षेत्रमा सञ्चारका माध्यमहरु अवरुद्ध हुन सक्छ, बैकल्पिक साधन प्रयोग गर्ने। - समुदायबाट सूचना दिने व्यक्ति तथा उद्धारकर्ताहरु आफै प्रभावित हुन सक्छन्, तत्काल बैकल्पिक सहायताको खोजी गर्ने।	घटना घट्ना साथ/पहिलो दिन
२. जिल्ला प्रशासन कार्यालय,	जिल्ला प्रशासन	निरन्तर	- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा भाग	प्रशासन	स्थानीय	दोश्रो दिन

जिल्लास्थित सुरक्षा निकायहरू तथा स्थानीय तहमा रहेका सूचनाका साधनहरू जस्तै टेलिफोन, इन्टरनेट, फ्याक्स, कम्प्युटर, सुरक्षाकर्मीहरूले प्रयोग गर्ने बाकीटाकी लगायतका सञ्चार सामग्रीहरू तयारी हालतमा राख्ने ।	कार्यालय/ सुरक्षा निकायहरू तथा स्थानीय तहहरू		लिने । -घटनाका वारेमा हालसम्म प्राप्त सबै सूचना/जानकारीहरू आदान-प्रदान गर्ने । - विपद् लेखाजोखा विधि सम्बन्धी औजारहरूको (Disaster Assessment Tool, IRA) sको प्रयोग गरी तत्कालीन मानवीय सहयोगको लागि सूचना सङ्कलन गर्ने । - हालसम्मको प्रतिकार्यको प्रगति विवरण प्रदेश आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र तथा राष्ट्रिय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई जानकारी गराउने -आफ्नो विषयगत क्षेत्रको समस्याहरूका वारेमा बैठकमा छलफल गरी समाधान गर्न पहल गर्ने ।	कार्यालय/ने पाल रेडक्रस सोसाइटी/ Cluster Members /	समुदायसँगको सम्बन्ध र समन्वय प्रभावकारी नहुन सक्छ । समन्वय/सम्पर्क क्षेत्रको दायरा बढाउने ।	
३.स्थानीय तहहरू र विषयगत क्षेत्रका साझेदार निकाय तथा संघ/संस्थाहरूमा विपद् सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने । जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रसँग सूचना सम्बन्ध कायम गराउने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ Cluster Members / स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरू	निरन्तर	-विषयगत क्षेत्रको बैठक बसी IRA प्रतिवेदन माथि छलफल गर्ने । -तत्काल व्यवस्था गर्नु पर्ने आपतकालीन राहत सामग्री तथा अस्थायी बासस्थानहरूको सङ्ख्यात्मक तथा परिमाणात्मक विवरण जिल्ला विपद् व्यास्थापन समितिलाई उपलब्ध गराउने । -MIRA टोली परिचालन गर्ने । -स्थानीय तहहरू र सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग निरन्तर सम्पर्कमा रही खोज तथा उद्धार एवं राहत वितरणको विवरण सङ्कलन गरी जि. वि. व्य.स.,प्र.वि.व्य.का. स. र रा.वि.जो.न्यू.तथा व्य.प्रा.मा जानकारी पठाउने ।	प्रशासन कार्यालय/ने पाल रेडक्रस सोसाइटी/ Cluster Members	दक्ष जनशक्तिको अभावमा - MIRA टोली परिचालन गर्न कठिनाई हुन सक्छ । तत्कालै आधारभूत ज्ञान दिएर स्थलगत खटाउनु पर्ने ।	पहिलो हप्ता
४.विपद् पछि गर्नु पर्ने लेखा	जिल्ला प्रशासन	निरन्तर	-आफ्नो विषयगत क्षेत्रको बैठक बसी MIRA	प्रशासन	क्षतिको प्रष्ट	पहिलो

जोखा (Initial Rapid Assessment/ Multi Sectoral initial Rapid Assessment/ Post Disaster Need Assessment)का नमूना फारमहरू अध्यावधिक तथा विकास गर्ने । लेखा-जोखा गर्ने टोलीहरू गठन गरी आवश्यक तालिमको व्यवस्था गर्ने ।	कार्यालय/ शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ/नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		प्रतिवेदनमा छलफल गर्ने । - क्षति भएका निजी आवास तथा भौतिक संरचनाहरूको सङ्ख्यात्मक तथा परिमाणात्मक विवरण जि. वि. व्य.स.,प्र.वि.व्य.का. स. र रा.वि.जो.न्यू.तथा व्य.प्रा.मा जानकारी पठाउने । - राहत वितरणलगायतका विपद् व्यवस्थानका कार्यहरूमा देखिएका गुनासाहरू सङ्कलन गरी जि.वि.व्य.स.को बैठकमा पेश गर्ने ।	कार्यालय/ने पाल रेडक्रस सोसाइटी/ Cluster Members	विवरण MIRA प्रतिवेदनमा नआउन पनि सक्छ, पुनः टोलीलाई स्थलगत खटाई एकिन विवरण सङ्कलन गर्ने	महिना
५. आफ्नो विषयगत क्षेत्रको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ Cluster Members	प्रत्येक वर्षको चैत्र मसान्तभित्र	-वितरित राहत तथा पुर्ननिर्माण भएका भौतिक संरचना एवं निजी आवासहरूको सङ्ख्यात्मक/परिमाणात्मक विवरण सङ्कलन गरी जि. वि. व्य.स.,प्र.वि.व्य.का. स. र रा.वि.जो.न्यू.तथा व्य.प्रा.मा जानकारी पठाउने । -गुनासाहरू सम्बोधन भए/नभएको वारेमा अनुगमन गर्ने । -वाँकी रहेका गुनासाहरूका वारेमा पुनः जानकारी गराउने ।	प्रशासन कार्यालय/ने पाल रेडक्रस सोसाइटी/	-	दोश्रो महिना
६. जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्न सहयोग गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ Cluster Members	प्रत्येक वर्षको चैत्र मसान्तभित्र	-सम्पन्न पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यबाट पृष्ठपोषण लिई आगामी कार्ययोजनालाई परिमार्जित र अध्यावधिक गर्दै जाने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ Cluster Members		तेश्रो महिना
७. वाढी/पहिरो, हावाहुरी/चट्याङ् तथा महामारी लगायतका संभाव्य प्रकोपहरूका कारणबाट सृजना हुन सक्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ Cluster Members	आवश्यकता अनुसार निरन्तर				

विपदका वारेमा पुर्व सूचना प्रणालीको असल अभ्यास गर्ने । आसन्न विपदका वारेमा जनचेतना जगाउने			
--	--	--	--

८.४.२ खोजतलास तथा उद्धार (Search and Rescue)

- मुख्य जिम्मेवार निकाय - जिल्ला प्रशासन कार्यालय तनहुँ ।
- मुख्य सहयोगी संघ/संस्थाहरू - जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल(नेपाल, भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्थानीय क्लब (दूर्घटना न्यूनीकरण समिति), डिभिजन सडक कार्यालय, ने.वि.प्रा. मरस्याडदी महाशाखा, स्थानीय युवा स्वयंसेवकहरू ।

सारभूत उद्देश्यहरू

- तत्काल उद्धार टोली खटाई जनधनको क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्ने ।
- उच्च जोखिममा रहेका असक्त/अपाङ्ग, ज्येष्ठ नागरिक, महिला तथा बालबालिकाहरूको उद्धारमा पहिलो प्राथमिकता दिई मानवीय क्षति कम गर्ने ।
- घाइतेहरूको शीघ्र उद्धार गर्ने ।
- शव उद्धार तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- आपतकालीन अवस्थामा उच्च जोखिममा रहेकाहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गरी मानवीय सुरक्षा प्रदान गर्ने ।

विपद्अधिको पूर्व तयारी			विपद्पछिको प्रतिकार्य			
क्रियकलापहरु	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	समयावधि	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	खाडलको पहिचान (Gaps Finding)	समयावधि
१. आफ्नो विषयगत क्षेत्रको बैठक बस्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/सहयोगी निकायहरु	आवश्यकता अनुसार/निरन्तर	१. घटना घटेको खबर प्राप्त हुनासाथ खोज तथा उद्धार टोलीहरुलाई खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुका साथ स्ट्याण्डबाई राख्ने । घटना घटेको स्थानसम्म पुग्न मोटर मार्ग तथा पैदलमार्ग एवं लाग्ने समयका बारेमा एकिन जानकारी लिने । स्थानीय CBRRT लाई तत्काल घटनास्थलमा जान निर्देशन दिने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/सुरक्षा निकायहरु/ने.रे. सो.	एकिन जानकारी प्राप्त नहुन सक्छ । स्थानीय सम्पर्क व्यक्तिसँग सिधै सम्पर्क गर्ने ।	घटना घटेको १ घण्टाभित्र
२. RRT/QRT/CBRRT गठन गर्ने, तालिम दिने ।	सुरक्षा निकायहरु, स्थानीय तहहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	वैशाख महिनाभित्र	२. DRRT टोली घटनास्थलतर्फ Move हुने ।	सुरक्षा निकायहरु/ने.रे. सो.	सडक तथा पैदल मार्गमा अवरोध हुन सक्छ । खुलाउँदै जाने ।	घटना घटेको २ घण्टाभित्र
३. सुरक्षाकर्मीहरु, स्वास्थ्यकर्मीहरु,	जिल्ला प्रशासन	ज्येष्ठ	३. घटनास्थलको अवस्था	सुरक्षा	सञ्चार सम्पर्क	घटनास्थ

रेडक्रसका स्वयंसेवकहरू तथा स्थानीय तहका स्वयंसेवकहरूसमेत सम्मिलित हुने गरी DRRT गठन गर्ने, तालिम दिने ।	कार्यालय/सुरक्षा निकायहरू,स्थानीय तहहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	महिनाभित्र	तथा क्षतिको आकलन र CBRRT बाट हुँदै गरेको खोज तथा उद्धार कार्यको विवरण जिल्ला कमाण्ड पोष्टलाई जानकारी गराउने । घनीभूत रुपमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्ने ।	निकायहरू/ने.रे. सो	नहुन सक्छ । सूचना तथा समन्वय क्षेत्रसँग तत्काल सम्पर्क गरी वैकल्पिक स्रोतको प्रयोग गर्ने ।	ल पुगेपछि
४.खोज तथा उद्धार टोलीहरू. RRT/QRT/CBRRT/DDRT का सदस्यहरूलाई पुनर्ताजगी तालिम दिने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरू	आषाढ महिनाभित्र	४.घटनास्थलबाट घाइतेहरूको उद्धार कार्यलाई पहिलो प्राथमिकता दिने । उच्च जोखिममा रहेका अपाङ्ग/असक्त, ज्येष्ठ नागरिक तथा महिला-बालबालिकाहरूलाई तत्कालै सुरक्षित स्थानमा लैजाने । शवहरूको उद्धार गर्ने । प्रारम्भिक कानूनी प्रक्रिया पूरा गरी आफन्तलाई जिम्मा लगाउने । जिल्ला कमाण्ड पोष्टलाई खोज तथा उद्धार कार्यको विवरण निरन्तर जानकारी गराउने	सुरक्षा निकायहरू/ने.रे. सो/स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	मृतकका आफन्त नहुन सक्छन्, नजिकका आफन्त वा स्थानीय तहका प्रतिनिधिहरूलाई जिम्मा लगाउने । घटनास्थल नजिकै सुरक्षित स्थान नहुन सक्छ, Acceptable Risk का आधारमा तत्कालै सुरक्षित स्थानको छनौट गर्ने ।	घटना घटेको दिन

			।			
५. खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको सङ्कलन, उपयुक्त स्थानहरूमा भण्डारण गर्ने तथा मर्मत संभार गरी तयारी हालतमा राख्ने । उद्धार कार्यमा प्रयोगमा आउने सञ्चार सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/सुरक्षा निकायहरू/नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	आवश्यकता अनुसार/निरन्तर	५. घाइते तथा शवको उद्धार कार्य सम्पन्न नहुन्जेलसम्म खोज तथा उद्धार कार्य जारी राख्ने । सुरक्षित स्थानमा सारिएकाहरूलाई अस्थायी आश्रयस्थल बनाउन सहयोग गर्ने ।	सुरक्षा निकायहरू/ने.रे. सो/स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	शव फेला पर्न नसकी वेपत्ता पनि हुन सक्छन् । जाने बुझ्नेका स्थानीय नागरिकहरूसँग समन्वय गरी खोज तलास कार्य जारी राख्ने ।	घटना घटेको दोश्रो दिन
६. उच्च जोखिममा रहेका स्थानहरूको स्थलगत निरीक्षण गर्ने । हेलीप्याड, सडक तथा पैदल यात्रा गर्नु पर्ने भएमा छोटो दूरीका मार्गहरूको आकलन गर्ने । साविकका हेलीप्याड, मोटरमार्ग तथा पैदल मार्गहरू सुधार गर्न तथा हेलीप्याड नभएका स्थानहरूमा बनाउन पहल गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/सुरक्षा निकायहरू/स्थानीय तहहरू/डिभिजन सडक कार्यालय	आवश्यकता अनुसार/निरन्तर	६. जोखिममा रहेका वा धराप देखिएका घर/गोठ वा टहराहरू (Demolis) हटाउने । जीवित रहन सक्ने पशुपंक्षीको खोजतलास गर्ने । नष्ट नभएका/प्रयोगमा ल्याउन सकिने लत्ताकपडा, अन्नपात तथा भाडावर्तनहरूको खोजतलास तथा सङ्कलन गर्ने	सुरक्षा निकायहरू/ने.रे. सो/स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति/भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	उद्धारकर्मीहरू अपर्याप्त हुन सक्छन् । स्थानीय स्वयंसेवकहरूको सहयोग लिने	घटना घटेको तेस्रो दिन
७. RRT/QRT/CBRT/DRRT का कमाण्डरहरू बिच सञ्चार सम्पर्क	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/सुरक्षा	आवश्यकता अनुसार/	७. मरेका पशुपंक्षीहरूको व्यवस्थापन गर्ने	सुरक्षा निकायहरू/ने.रे.	स्थानीय पीडितहरूले	घटना घटेको

संयन्त्र स्थापना गर्ने । जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई सूचना केन्द्रको रूपमा प्रयोग गर्ने ।	निकायहरू/स्थानीय तहहरू/नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	निरन्तर		सो/स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति/ भेटरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	मरेका पशुपंक्षीका मासु खाई महामारी फैलन सक्छ, राम्रोसँग जमिनमुनी गाड्ने	पहिलो हप्ताभित्र
८.प्रकोपअनुसार खोज तथा उद्धार कार्यको नमूना/कृत्रिम अभ्यास(Mock Drill/Simulation) गर्ने ।	सुरक्षा निकायहरू/ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	माघ/फागुण महिना	८.सम्पूर्ण खोज तथा उद्धार कार्यको विवरण तयार गरी प्रतिवेदन दिने । पृष्ठपोषण लिने र साविक प्रतिकार्य योजनामा देखिएका कमीकमजोरीहरूलाई अर्को योजनामा परिमार्जन गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/सुरक्षा निकायहरू/ने.रे. सो	-	पहिलो हप्ताभित्र
९.अघिल्लो वर्षको अनुभवको आधारमा आफ्नो विषयगत क्षेत्रको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना परिमार्जन सहित अध्यावधिक गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/सहयोगी निकायहरू	चैत्र मसान्तभित्र				

८.४.३.खाद्य कृषि तथा जीविकोपार्जन व्यवस्थापन (Food management)

- मुख्य जिम्मेवार निकाय: कृषि ज्ञान केन्द्र
- मुख्य सहयोगी संघ/संस्थाहरू: जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, भेरेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय उद्योग वाणिज्य संघ, कृषि सामग्री कम्पनी लि., विश्व खाद्य कार्यक्रम (WFP), गै.स.स. महासंघ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सहकारी संघ, एनजिओ नेटवर्क तनहुँ, राष्ट्रिय उपभोक्ता मञ्च, उपभोक्ता हकहित संरक्षण मञ्च, होटल व्यवसायी संघ ।

सारभूत उद्देश्यहरू

- आपतकालीन अवस्थामा खाद्य सामग्रीहरू उपलब्ध गराई जीवन रक्षा गर्ने ।
- प्रकोपका कारण तहस-नहस भएको खेती प्रणालीलाई पूर्ववत अवस्थामा ल्याउने ।
- उन्नत जातका नक्ष/बिउ बिजन/मल उपलब्ध गराई जीविकोपार्जनमा सहजीकरण गर्ने ।

विपद्अघिको पूर्व तयारी			विपदपछिको प्रतिकार्य			
क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	समयावधि	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	खाडलको पहिचान (Gaps Finding)	समयावधि
१.आफ्नो विषयगत क्षेत्रको बैठक वस्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र/सहयोगी निकायहरू	आवश्यकताअनुसार/निरन्तर	१.समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रसँग सम्पर्क गरी प्रकोपको घटनाका सम्बन्धमा जानकारी लिने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र/ने.रे.सो./सहयोगी निकायहरू	एकिन सूचना प्राप्त नहुन सक्छ, समुदाय सम्पर्क व्यक्ति सँग थप बुझ्ने ।	घटना घटनासाथ
२. समन्वय तथा सूचना	कृषि ज्ञान	वैशाख	२.खाद्य सम्बन्धी	कृषि ज्ञान	म्याद	पहिलो

व्यवस्थापन क्षेत्रसँग आवश्यक सहकार्य गरी विभिन्न प्रकोपहरूका कारण उच्च जोखिममा रहेका स्थान/बस्तीहरूको अवस्थिति, जिल्ला सदरमुकामदेखिको दूरी, यात्राका माध्यम(मोटर मार्ग/पैदल) ती स्थानहरूसम्म पुग्न लाग्ने समयका बारेमा विशेष जानकारी लिने ।	केन्द्र/ने.रे.सो./सहयोगी निकायहरू	महिनाभिन्न	राहत सामग्री सङ्कलन गर्न कार्यदल परिचालन गर्ने । घटनास्थल कति टाढा छ, सवारी साधनवाइ वा पैदलै जानु पर्ने हो वा होइन, पुग्न कति समय लाग्छ, कतिलाई तत्काल आपतकालीन राहत वितरण गर्नुपर्ने हो भन्ने बारेमा एकिन जानकारी लिने । मौज्दातबाट खाद्य सामग्री लिई घटनास्थलतर्फ जाने ।	केन्द्र/ने.रे.सो./उद्योग वाणिज्य संघ/स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरू	नाघेका अखाद्य वस्तुहरू सङ्कलन हुन सक्छ, अनुगमन गर्ने ।	दिन
३.आपतकालीन अवस्थामा वितरण गर्नु पर्ने खाद्य सामग्री सङ्कलन गर्न कार्यदल गठन गर्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र/ने.रे.सो./उद्योग वाणिज्य संघ/स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरू	वैशाख महिनाभिन्न	३.वितरित आपतकालीन खाद्य सामग्रीको विवरण जिल्ला कमाण्डपोष्टलाई	कृषि ज्ञान केन्द्र/ने.रे.सो./उद्योग वाणिज्य संघ/स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरू	-	दोश्रो दिन

			गराउने । वितरण गर्न नपुग हुने भए तत्काल खरिद गर्न जि.वि.व्य.स. तथा स्था.वि.व्य.स.लाई अनुरोध गर्ने ।			
४.विपद्मा पर्न सक्ने बस्ती तथा जनसङ्ख्या आकलन गरी वितरण गर्नुपर्ने खाद्य राहत सामग्री खरिद गर्नुपर्ने परिमाण र लाग्ने रकमसमेतको जानकारी जि.वि.व्य.स. र स्था.वि.व्य.स.हरूलाई दिने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र/ने.रे.सो./उद्योग वाणिज्य संघ/	ज्येष्ठ महिनाभिन्न	४.समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रबाट द्रुत लेखाजोखा प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी लिने । उच्च जोखिममा रहने अशक्त/अपाङ्ग, ज्येष्ठ नागरिक, महिला तथा बालबालिकाहरूका लागि उपयुक्त तयारी खाना वितरण गर्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र/ने.रे.सो./उद्योग वाणिज्य संघ/स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरू/ होटल व्यवसायी संघ	-	दोश्रो दिन
५.उच्च जोखिममा रहेका बस्तीहरूमा आपतकालीन	कृषि ज्ञान केन्द्र/ने.रे.सो./उद्योग वाणिज्य संघ/		५.वितरण गरिने खाद्य सामग्री राहतको गुणस्तर	कृषि ज्ञान केन्द्र/ने.रे.सो./उद्योग वाणिज्य संघ/ खाद्य	-	राहत वितरण गर्नुअघि

खाद्य सामग्रीहरूको भण्डारण गर्न गोदामघरहरूको व्यवस्था गर्ने ।			सुनिश्चित गर्ने	प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण कार्यालय		
६.विपदपछि पीडितहरूको कृषि व्यवसायलाई सहजीकरण गर्न उन्नत जातका बिउबिजन/मल तथा डालेघाँसको बिउहरूको समयमा नै आवश्यक मौज्दात रहने व्यवस्था गर्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र/भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र/कृषि सामग्री कम्पनी लि.	खेतीको मौसमअनुसार	६.प्रभावितहरूलाई कृषि/खेती कार्य तर्फ उत्साहित गर्ने । मल/ बिउबिजन तथा पशुपालनका लागि उन्नत डालेघाँसका विरुवा वितरण गर्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र/भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र /कृषि सामग्री कम्पनी लि.	-	पहिलो हप्तापछि
			७.प्रतिकार्यबाट पृष्ठपोषण लिई आफ्नो विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजनामा परिमार्जन तथा अध्यावधिक गर्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र/सहयोगी निकायहरू	-	चैत्र मसान्तभित्र

८.४.४. आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री व्यवस्थापन (Shelter/NFI)

- मुख्य जिम्मेवार निकाय: **Leader-** शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय
- **Co-leader** नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
- सहयोगी निकायहरू: जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, उद्योग बाणिज्य संघ, निर्माण व्यवसायी संघ, NGO Network, NGO Federation डिभिजन वन कार्यालय, भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम, यातायात कम्पनीहरू, निर्माण व्यवसायी संघ, होटल व्यवसायी संघ तनहुँ, स्थानीय विद्यालयहरू र क्लबहरू, हरियो वन कार्यक्रम ।

सारभूत उद्देश्यहरू

- आपतकालीन आवास सुरक्षा व्यवस्थापन गर्ने ।
- अस्थायी आवास व्यवस्थापन गर्ने ।
- स्थायी पुनर्वासको लागि अध्ययन तथा अवलोकन गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई आवश्यक सुझाव दिने ।
- अस्थायी शिविरमा विद्युत, सञ्चार लगायतका भौतिक सुविधाहरू एवं गैर खाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्था गरी जनजीवनलाई सहज बनाउने ।
- विपद्पछि उत्थानशील आवास संरचनाहरू बनाउन (**Build Back Better**) सहकार्य गर्ने ।

विपद्अघिको पूर्व तयारी			विपद्पछिको प्रतिकार्य			
क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	समयावधि	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	खाडलको पहिचान (Gaps Finding)	समयावधि
१. आफ्नो विषयगत क्षेत्रको बैठक बस्ने । जिल्लाका जोखिममा रहेका बस्तीहरू, प्रभावित हुन सक्ने जनसङ्ख्या तथा आर्थिक अवस्था, बस्ती	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./सहयोगी निकायहरू	आवश्यकतानुसार/निरन्तर	१. आपतकालीन बैठक बस्ने । समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रसँग तत्काल सम्पर्क गरी घटनाका बारेमा एकिन जानकारी लिने ।	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./सहयोगी निकायहरू	विषयगत क्षेत्रसँग सम्बद्ध व्यक्ति तथा निकायका प्रतिनिधिहरू उपस्थित नहुन सक्छन् । फोन सम्पर्क गरी घटनाका बारेमा	विपद्पछि तत्कालै

सम्म पुग्न प्रयोग हुने मोटरमार्ग/पैदलमार्ग आदिका बारेमा जानकारी राख्ने ।					जानकारी गराउने ।	
२.जोखिममा रहेका बस्ती वरपरका खुला स्थान तथा आश्रयस्थलहरुको स्थलगत अनुगमन/निरीक्षण गर्ने । खुला स्थानमा आपतकालीन अवस्थामा क्याम्प/शिविर राख्न उपयुक्त छ वा छैन, भौतिक सेवा सुविधाहरु उपलब्ध छन् वा छैनन् अवलोकन गर्ने । भौतिक सेवा सुविधा छैनन् भने सरोकारवाला निकाय तथा अन्य विषयगत क्षेत्रहरूसँग समन्वय गरी सुविधा सम्पन्न बनाउने ।	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./सहयोगी निकायहरु मुख्य सहयोगीहरु: जिल्ला प्रशासन कार्यालय/स्थानीय तहहरु	वैशाख महिना भित्र	२.घटनास्थल नजिकका सूचीकृत खुलास्थानमा आपतकालीन आवास व्यवस्था मिलाउन स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने ।	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो. /सहयोगी निकायहरु	खुलाक्षेत्र तत्काल प्रयोगमा ल्याउन नसकिने अवस्थामा पनि हुन सक्छ,स्थानीय स्वयंसेवकहरु परिचालन गरी सुधार गर्ने ।	सोही दिन
३.जिल्ला सदरमुकाम तथा जोखिममा रहेका बस्तीहरु लक्षित राहत सामग्रीहरु भण्डारण गर्न पर्याप्त हुने गोदाम घरहरु	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./सहयोगी निकायहरु मुख्य सहयोगीहरु: जिल्ला	वैशाख महिनाभित्र	३. त्रिपाल, टेन्ट, जस्तापाता, लत्ता कपडा, भाँडावर्तनलगायतका गैर खाद्य सामग्रीहरु घटनास्थलमा पुर्याउने ।	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो. /उध्योग वाणिज्य संघ/ यातायात	कम जोखिम वा स्वीकार्य जोखिममा रहेका घरपरिवारहरुसमेत शिविरमा आई बस्न	सोही दिन

छन् वा छैनन्, जानकारी लिने । छैनन् भने सरोकारवाला निकाय तथा अन्य विषयगत क्षेत्रहरूसँग समन्वय गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।	प्रशासन कार्यालय/स्थानीय तहहरू		सुधारिएको खुला स्थानलाई आपतकालीन शिविरको रूपमा प्रयोग गर्ने । प्रभावित प्रत्येक घरपरिवारका सदस्य सङ्ख्याका आधारमा वासस्थान तयार गर्ने । लत्ताकपडा, भाडावर्तन लगायतका अत्यावश्यक गैर खाद्य सामग्रीहरू वितरण गर्ने । भए गरेका कार्यहरूका बारेमा जिल्ला कमाण्ड पोष्टमा जानकारी पठाउने ।	कंपनीहरू/सहयोगी निकायहरू	खोज्दछन् । निरुत्साहित गर्ने ।	
४.त्रिपाल, टेन्ट, जस्तापाता, लत्ताकपडा, भाँडावर्तनलगायतका गैर खाद्य सामग्रीहरूको जोहो गरी मौज्जात राख्ने । प्रभावित हुन सक्ने घरपरिवारहरूको तुलनामा अपर्याप्त हुने देखिएमा खरिद गर्न जि.वि.व्य.स.मा अनुरोध गर्ने ।	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./सहयोगी निकायहरू/उद्योग वाणिज्य संघ	ज्येष्ठ महिनाभित्र	४. Food/WASH/Health/Protection क्षेत्रहरूसँग आवश्यक समन्वय गरी शिविर व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने । प्रभावितहरू मध्येबाट शिविर व्यवस्थापन कमिटी गठन गरी प्रभावितहरूसँग सम्पर्क सम्यन्त्र बनाउने ।	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./उद्योग वाणिज्य संघ/ नेपाल विद्युत प्राधिकरण/नेपाल टेलिकम/सहयोगी निकायहरू	-	दोश्रो दिन
५.आपतकालीन अवस्थामा प्रभावित बस्तीहरू सम्म	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन	विपद अघि निरन्तर	५.जोखिम न्यूनीकरण भई आ-आफ्ना घर फर्कन	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन	Transitionl Home निर्माण गर्दा स्थानीय स्तरमा उपलब्ध	दोश्रो हप्ताभित्र

राहत सामग्री लैजान आवश्यक पर्ने सवारी साधनहरूको व्यवस्था गरी तयारी हालतमा राख्ने ।	कार्यालय/ने.रे.सो./सहयोगी निकायहरू/उद्योग वाणिज्य संघ, यातायात कम्पनीहरू मुख्य समन्वयकारी भूमिका: जिल्ला प्रशासन कार्यालय/स्थानीय तहहरू		सक्ने घरपरिवारलाई शिविरबाट घर फर्काउने । घर क्षति भएका र तुरुन्तै पुर्ननिर्माण गर्न नसक्ने घरपरिवारलाई सूचीकृत खुलास्थान वा अन्य उपयुक्त स्थानहरूमा Transitionl Home निर्माण गरी अस्थायी पुर्नवासको व्यवस्था मिलाउने ।	कार्यालय/ने.रे.सो./उद्योग वाणिज्य संघ/ नेपाल विद्युत प्राधिकरण/नेपाल टेलिकम/ निर्माण व्यवसायी संघ /स्थानीय तहहरू	स्रोत/साधन तथा शिप र क्षमताको उपयोग गर्ने ।	
६.अन्य विषयगत क्षेत्रहरूको समन्वयमा राहत वितरण कार्यमा खटिने स्वयंसेवकहरू छनौट गरी सामान्य तालिम दिने ।	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./स्था.वि.व्य.स.हरू	वैशाख महिना भित्र	६.साविक बासस्थान पूर्णरूपमा क्षति भई पुनः सोही ठाँउमा प्रकोपको उच्च जोखिम रहिरहेको तथा जोखिम न्यूनीकरणसमेत गर्न नसकिने र अन्यत्रै बसाई सर्नु पर्ने घरपरिवारका लागि स्थायी पुनर्वासको व्यवस्था मिलाउन स्था.वि.व्य.स.मा सिफारिस गर्ने ।	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./सहयोगी निकायहरू	-	१ महिनाभित्र
७. समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन (जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र) सँग	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय/ ने.रे.सो.	आवश्यकतानु-सार /निरन्तर	७.विपद्पछि निर्माण हुने संरचनाहरू उत्थानशील बनाउन आवश्यक सहयोग र समन्वय गर्ने ।	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./स्थानीय तहहरू/	Build Back Better को अवधारणाका वारेमा जनचेताना अभिवृद्धि गर्नु पर्ने ।	१ महिनापछि निरन्तर

आवद्ध भई आफ्नो विषयगत क्षेत्रका सबै गतिविधिहरूको जानकारी सम्बन्धित निकायहरूमा समयमा नै दिने व्यवस्था गर्ने				सहयोगी निकायहरू		
८.चालु अवधिमा भए गरेका प्रतिकार्यबाट थप पृष्ठपोषण लिई आगामी अवधिका लागि पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्ने ।	शहरी तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय/ ने.रे.सो. / सहयोगी निकायहरू	चैत्र महिना भित्र				

८.४.५. खानेपानी, सरसफाइ र स्वास्थ्य प्रवर्धन (WASH)

- मुख्य जिम्मेवार निकाय: खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय
- जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, एन.जि.ओ. नेटवर्क, NGO Federation, समाज सेवा समूह , तनहुँ सेवा समिति, ग्रामीण क्षेत्र विकास कार्यक्रम, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

सारभूत उद्देश्यहरू

- विपद् प्रभावितहरूलाई स्वच्छ खानेपानी उपलब्धताको सुनिश्चिता गर्ने ।
- विपद् प्रभावित बस्ती तथा शिविरहरूमा व्यक्तिगत तथा सामुदायिक सरसफाइको व्यवस्था गरी महामारी नियन्त्रण गर्ने ।

विपद्अधिको पूर्व तयारी			विपद्पछिको प्रतिकार्य			
क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	समयावधि	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	खाडलको पहिचान (Gaps Finding)	समयावधि
१. जोखिमयुक्त वस्तीहरूमा संचालनमा रहेका खानेपानी योजनाहरूको स्थलगत निरीक्षण तथा अनुगमन गरी सङ्कटाभिमुखताको नक्साङ्कन गर्ने । खानेपानी मूलको दिगोपनाको संवेक्षण गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय/ ने.रे.सो. स्थानीय तहहरू	वैशाख महिनाभित्र	१. आपतकालीन बैठक बस्ने । समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रसँग तत्काल सम्पर्क गरी घटनाका बारेमा एकिन जानकारी लिने ।	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय/सहयोगी निकायहरू	-	घटना घटनासाथ
२. प्रकोपको घटनापछि पानीको मूलहरू सुक्न सक्ने हुँदा मूलको वैकल्पिक स्रोतको खोजी गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय/ ने.रे.सो./स्थानीय तहहरू	वैशाख महिनाभित्र	२. समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रसँग समन्वय गरी प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा प्रतिवेदन अध्ययन गर्ने । प्रभावित क्षेत्र तथा अस्थायी शिविरको अवलोकन गर्ने । खानेपानी आपूर्ति प्रणालीमा भएको क्षतिको आकलन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय/ ने.रे.सो./स्थानीय तहहरू	-	दोश्रो दिन

३.प्रकोपबाट खानेपानी योजनाको टङ्की, वितरण लाइन तथा धाराहरुसमेत क्षति हुन सक्ने अवस्थालाई मध्य नजर गरी आपतकालीन अवस्थामा तत्काल खानेपानी आपूर्ति गर्न पोलीथिन टङ्की तथा पाइपहरु मौज्दात राख्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./स्थानीय तहहरु	ज्येष्ठ महिनाभित्र	३.दक्ष जनशक्ति तथा दक्ष स्वयंसेवक टोली परिचालन गरी प्रभावित बस्ती तथा अस्थायी शिविरमा खानेपानी आपूर्ति व्यवस्थापन गर्ने । अस्थायी लैङ्गिक मैत्री शौचालय(Water Sealed) निर्माण गर्ने । हाइजिनिक किट्स,सावुन,स्यानीटाइजर -लगायतका सरसफाइका सामग्रीहरु वितरण गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./स्थानीय तहहरु/सहयोगी निकायहरु	खानेपानीको मूल/स्रोत नहुन सक्छ । वैकल्पिक उपायहरु अवलम्बन गर्ने ।	दोश्रो दिन
४.प्रभावित बस्तीहरु तथा अस्थायी शिविरहरुमा बनाउनु पर्ने अस्थायी शौचालयका सामग्रीहरु, सावुन,स्यानीटाइजर, हाइजिनिक किट्स लगायतका राहत सामग्रीहरु सङ्कलन वा खरिद गरी मौज्दात राख्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./स्थानीय तहहरु/सहयोगी निकायहरु	आषाढ महिनाभित्र	४.Food/WASH/Health/Protection क्षेत्रहरुसँग आवश्यक समन्वय गरी शिविर व्यवस्थापनमा आफ्नो विषयगत क्षेत्रभित्रका कार्यहरु गर्ने । भएगरेका कार्यहरुको विवरण जिल्ला कमाण्डपोष्टलाई जानकारी दिने ।	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./स्थानीय तहहरु/सहयोगी निकायहरु	अन्तर विषयगत क्षेत्रहरु बिच प्रभावकारी समन्वय नहुन सक्छ । अन्तर विषयगत क्षेत्र सूचना सम्यन्त्रलाई प्रभावकारी बनाउने	पहिलो हप्ताभित्र
५.स्थानीय स्तरमा	खानेपानी तथा सरसफाइ	आषाढ	५.MIRA प्रतिवेदनको	खानेपानी तथा	मूल/स्रोत	१

शौचालय बनाउन, खानेपानी पाइप लाइन फिटिङ गर्न तथा सरसफाइ सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान भएका स्वयंसेवक टोली गठन गरी तयारी हालतमा राख्ने ।	डिभिजन कार्यालय/ने.रे.क्र.सो./स्थानी य तहहरू/सहयोगी निकायहरू	महिनाभित्र	अध्ययन गर्ने । क्षति भएका खानेपानी योजनाका संरचनाहरूलाई पुनर्निर्माण गरी पूर्ववत रूपमा सञ्चालनमा ल्याउने ।	सरसफाइ डिभिजन कार्यालय/ने.रे.सो./ स्थानीय तहहरू/सहयोगी निकायहरू	सुक्न सक्छ । वैकल्पिक स्रोतको खोजी गर्ने ।	महिनाभित्र
६. चालु अवधिमा भए गरेका प्रतिकार्यबाट थप पृष्ठपोषण लिई आगामी अवधिका लागि पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय/ सहयोगी निकायहरू	चैत्र महिनाभित्र				

८.४.६.स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition)

- मुख्य जिम्मेवार निकाय: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
- मुख्य सहयोगी निकायहरू: जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी (NRCS), जिल्ला आयुर्वेद कार्यालय, निजी नर्सिङ होम (एपोलो अस्पताल,, सेती गङ्गा सामुदायिक अस्पताल, गोरखा पोली क्लिनिक, परिवार स्वास्थ्य केन्द्र पुर्कोट, स्वास्थ्य सम्बन्धी काम गर्ने गै.स.स.हरू Impact नेपाल, नौलो घुम्ती, नमूना)

सारभूत उद्देश्यहरू

- विपद् प्रभावितहरूलाई तत्काल अत्यावश्यक स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चित गर्ने ।
- उच्च जोखिममा रहने महिला तथा बालबालिका, अशक्त/अपाङ्ग तथा ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई कुपोषण हुनबाट बचाउने ।
- विपद् प्रभावित क्षेत्रमा महामारी फैलिन नदिने । फैलिएमा तत्काल नियन्त्रण र रोकथाम गर्ने ।

विपद्अघिको पूर्व तयारी			विपद्पछिको प्रतिकार्य			
क्रियकलापहरू	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	समयावधि	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	खाडलको पहिचान (Gaps Finding)	समयावधि
१.विषयगत क्षेत्रको बैठक बस्ने । जिल्लाका जोखिममा रहेका बस्तीहरू, प्रभावित हुन सक्ने जनसङ्ख्या तथा आर्थिक-सामाजिक अवस्था, सधैं उच्च जोखिममा रहने अशक्त/अपाङ्ग, महिला तथा बालबालिका एवं ज्येष्ठ नागरिकहरूको एकिन तथ्याङ्क लिने ।	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहहरू/अन्य सहयोगी निकायहरू	वैशाख महिनाभित्र	१.समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रसँग प्रकोपको घटनाका बारेमा जानकारी लिने । प्रभावितहरू मध्ये पनि स्वास्थ्य तथा कुपोषणका हिसाबले उच्च जोखिममा रहेका घरपरिवार तथा नागरिकहरूको एकिन तथ्याङ्क लिने । आपतकालीन बैठक बस्ने ।	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/अन्य सहयोगी निकायहरू	कतिपय प्रभावितहरू सम्पर्कमा नआएका पनि हुन सक्छन् । समुदायस्तरका QRT परिचालन गरी खोजी गर्ने ।	घटना घटना साथ
२.जोखिममा रहेका बस्तीहरूमा केन्द्रित भई कार्य गर्ने सरकारी तथा	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहहरू/ने.रे.सो.	वैशाख महिनाभित्र	२.प्राथमिक उपचारका सामग्रीहरू तथा औषधिहरू लिई जि.वि.व्य.स.को	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहहरू/ने.रे.क्र.सो.	गम्भीर प्रकृतिका घाइतेहरूलाई हेलीकोप्टरबाट	पहिलो दिन

निजी क्षेत्रका स्वास्थ्यकर्मीहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन गरी आपतकालीन अवस्थामा के कसरी स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न सकिन्छ भन्ने विषयमा तालिम दिने ।			समन्वयमा DRRT टोली घटनास्थल खटिने । खोज तथा उद्धार टोलीसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरी घाइतेहरूलाई प्राथमिक उपचार गरी सुविधा सम्पन्न अस्पतालहरूमा पठाउने	/अन्य सहयोगी निकायहरू	उद्धार गर्न तत्काल जिल्ला कमाण्डपोष्टसँग सम्पर्क गर्ने ।	
३.जिल्ला स्तरीय, नगर स्तरीय तथा गाँउ पालिका स्तरीय अस्पतालहरूमा आपतकालीन कार्य योजना बनाउने । QRT गठन गरी आधारभूत तालिमको व्यवस्था गर्ने ।	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहहरू/ने.रे.सो.	जेठ महिनाभित्र	३.अस्पतालहरूमा QRT टोली परिचालन गरी शीघ्र उपचार गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउने ।	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहहरू	स्थानीय अस्पतालहरूमा उपचार हुन नसक्ने बिरामीहरूलाई काठमाडौँ / पोखरा रिफर गर्ने ।	घटना घटेको २४ घण्टाभित्र
४.जोखिममा रहेका समुदायलाई केन्द्रित गरी रेडक्रसका स्वयंसेवकहरू, सेवा निवृत्त स्वास्थ्यकर्मीहरू तथा नेपाली सेना/नेपाल प्रहरी/स.प्र.बल नेपालका जनशक्तिहरूलाई सम्मिलित गरी समुदायस्तरमा QRT / FMR गठन गरी	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहहरू/ने.रे.क्र.सो.	जेठ महिनाभित्र	४.प्रभावित बस्ती तथा अस्थायी शिविरहरूमा स्वास्थ्य चेकजाँच गर्ने गराउने । संक्रामक रोग तथा महामारी फैलन सक्ने अवस्थालाई ध्यानमा राखी स्वास्थ्य सतर्कता अपनाउन प्रभावित बस्तीहरूमा सचेतना फैलाउने ।	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहहरू	-	दोश्रो दिन देखि निरन्तर

आधारभूत स्वास्थ्य तालिमको व्यवस्था गर्ने ।						
५. औषधि, भिटामिन तथा स्थानीय स्तरमा उपलब्ध हुने पोषणयुक्त खानेकुराहरुको सङ्कलन/खरिद गरी समुचित भण्डारण गर्ने ।	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहहरु/ने.रे.क्र.सो./अन्य सहयोगी निकायहरु	आवश्यकता अनुसार/निरन्तर	५. प्रभावित बस्ती तथा अस्थायी शिविरहरुमा रहेका बालबालिकाहरुको कुपोषण चेकजाँच गर्ने गराउने । कुपोषण देखिएका बालबालिकाहरुलाई पोषणयुक्त खानेकुराहरु वितरण गर्ने ।	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहहरु/अन्य सहयोगी निकायहरु	कुपोषणले ग्रस्त भैसकेका बालबालिकाहरुलाई स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था मिलाउने	तेश्रो दिन
६. चालु अवधिमा भए गरेका प्रतिकार्यबाट थप पृष्ठपोषण लिई आगामी अवधिका लागि पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्ने ।	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहहरु/ने.रे.क्र.सो./अन्य सहयोगी निकायहरु	चैत्र महिनाभित्र	६. आफ्नो विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य विवरण जिल्ला कमाण्डपोष्टमा पठाउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहहरु/ने.रे.सो./अन्य सहयोगी निकायहरु	-	निरन्तर

६.४.७. आपत्कालीन शिक्षा (Education)

- **मुख्य जिम्मेवार निकाय:** शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ
- **मुख्य सहयोगी निकायहरु:** जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी (NRCS), पत्रकार महासंघ, सम्बन्धित विद्यालयहरु, होस्टेहैसे बाल विकास समाज, सेतो गुँरास बाल विकास सेवा, गै.स.स. समन्वय समिति, गै.स.स. महासंघ, जिल्ला बाल कल्याण समिति, स्थानीय एफ.एम., टि.भी. र पत्रपत्रिकाहरु, PABSON, N-PABSON, नेपाल शिक्षक महासंघ, विद्यालयस्तरीय बाल क्लब तथा मञ्च हरू, जुनियर रेडक्रस सर्कल ।

सारभूत उद्देश्यहरू

- प्रभावित क्षेत्रका विध्यालयहरूमा अध्ययनरत बालबालिकाहरूको अध्ययन निरन्तरता सुनिश्चित गर्ने ।
- विपद्का कारण विध्यालय छाड्ने (Drop Out) अवस्थाको अन्त्य गर्ने ।
- आपतकालीन अवस्थामा वैकल्पिक शिक्षण तथा सिकाइको व्यवस्था गर्ने ।

विपद्अघिको पूर्व तयारी			विपद्पछिको प्रतिकार्य			
क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	समयावधि	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	खाडलको पहिचान (Gaps Finding)	समयावधि
१.विषयगत क्षेत्रको बैठक बस्ने । जिल्लाका जोखिममा रहेका बस्तीहरूमा रहेका विध्यालयहरू तथा विध्यार्थीहरूको तथ्याङ्क लिने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ/स्थानीय तहहरू	वैशाख महिनाभित्र	१. समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रसँग प्रकोपको घटनाका बारेमा जानकारी लिने । प्रभावित क्षेत्रका विध्यालयहरूमा हुन गएको क्षति तथा प्रभावित बालबालिकाहरूका बारेमा एकिन तथ्याङ्क लिने । आपतकालिन बैठक बस्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ/सहयोगी निकायहरू	एकिन तथ्याङ्क नआउन सक्छ, सिधै विध्यालयका प्र.अ. तथा शिक्षक/शिक्षिकाहरूसँग सम्पर्क गर्ने ।	पहिलो दिन
२.प्रभावित क्षेत्रका विध्यालयहरूमा अनिवार्य रुपमा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ/स्थानीय तहहरू	वैशाख महिनाभित्र	२.विपद्बाट त्रसित भएका, विध्यालय भवन क्षति भई पढ्न	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ/स्थानीय तहहरू/ने.रे.सो./स्थानी	कुनै-कुनै बालबालिकाहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श	दोश्रो दिन

विध्यालय स्तरीय विपद् जोखिम न्यूनीकरण योजना तथा विध्यालय सुधार योजना निर्माण गर्न लगाउने ।			जान नपाएका बालबालिकाहरुलाई सहज अवस्थामा ल्याउन बाल क्लव/मञ्च तथा जुनियर रेडक्रस सर्कलका छात्र/छात्राहरुलाई परिचालन गर्ने ।	य विध्यालयहरु तथा शिक्षक/शिक्षिकाहरु	दिनु पर्ने अवस्था आउन सक्छ ।	
३. शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ,स्थानीय तहहरु तथा विध्यालयहरु बिचको सञ्चार संयन्त्रलाई जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रसँग आबद्ध (Tied Up) गराउने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ/स्थानीय तहहरु	वैशाख महिनाभित्र	३.विध्यालय भवन क्षति भई पढ्न जान नपाएका तथा निजी घर समेत क्षति भई अस्थायी शिविरमा रहेका बालबालिकाहरुको अध्ययनलाई निरन्तरता दिन शिक्षणका वैकल्पिक विधिहरुको छनौट गरी अध्यापन गर्ने गराउने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ/स्थानीय तहहरु/ PABSON, N-PABSON, नेपाल शिक्षक महासंघ , स्थानीय विध्यालयहरु तथा शिक्षक/शिक्षिकाहरु	कतिपय बालबालिकाहरुलाई निर्धारित शिक्षण विधि उपयुक्त नहुन सक्छ । सबैलाई उपयुक्त हुने शिक्षण विधि छनौट गर्ने ।	पहिलो हप्ताभित्र
४.विध्यालयहरुमा अध्यापनरत शिक्षक/शिक्षिकाहरुला	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ/स्थानीय तहहरु	जेठ महिनाभित्र	४.आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री व्यवस्थापन एवं	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ/स्थानीय तहहरु/स्थानीय	आवश्यक काठपातहरु डिभिजन वन कार्यालयको	दोश्रो हप्ताभित्र

ई आपतकालीन अवस्थामा अपनाइने वैकल्पिक शिक्षण विधिहरूका बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने ।			खोज तथा उद्धार क्षेत्रसँग समन्वय र सहकार्य गरी अस्थायी टहरा प्रकृतिका कक्षा कोठाहरू बनाई पठन-पाठन सुचारु गर्ने ।	विध्यालयहरू तथा शिक्षक/शिक्षिकाहरू	समन्वयमा प्राप्त गर्ने	
५.विध्यालय स्तरीय बाल क्लव/मञ्च तथा जुनियर रेडक्रस सर्कलका छात्र/छात्राहरूलाई आपतकालीन अवस्थामा वैकल्पिक शिक्षा तथा सिकाइका विधिहरूका बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ/स्थानीय तहहरू/ने.रे.सो./स्थानीय विध्यालयहरू तथा शिक्षक/शिक्षिकाहरू	आषाढ महिनाभित्र	५.विपदपछि विध्यालय जान छाड्ने (Drop Out) दर बढ्न नदिने गरी घर-घरमा गई अभिभावक तथा बालबालिकाहरूलाई सहजीकरण/सचेतीकरण गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ/स्थानीय तहहरू/स्थानीय विध्यालयहरू तथा शिक्षक/शिक्षिकाहरू	विपदपछि बढ्ने विपन्नताका कारणले पढाइ छोड्न सक्छन्, छात्रावृत्ति तथा अन्य प्रोत्सानका लागि स्थानीय तहमा सिफारिस गर्ने	दोश्रो हप्तापछि
६.विभिन्न प्रकोपहरूका कारण जोखिममा रहेका विध्यालय भवन तथा शौचालयहरूको जोखिम नक्साङ्कन गरी समयमा नै पुर्ननिर्माण तथा सबलीकरण (Retrofitting) गर्न	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ /स्थानीय विध्यालयहरू	वैशाख महिनाभित्र	६.क्षतिग्रस्त विध्यालय भवन तथा शौचालयहरू पुर्ननिर्माणका लागि स्थानीय तहमा सिफारिस गर्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ /स्थानीय विध्यालयहरू	-	१ महिनापछि

सम्बन्धित स्थानीय तहमा अनुरोध गर्ने ।						
७.चालु अवधिमा भए गरेका प्रतिकार्यबाट थप पृष्ठ पोषण लिई आगामी अवधिका लागि पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ /सहयोगी निकायहरु	चैत्र मसान्तभित्र	७. आफ्नो विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य विवरण जिल्ला कमाण्डपोष्टमा पठाउने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ /सहयोगी निकायहरु	-	निरन्तर

८.४.८. संरक्षण (Protection)

- मुख्य जिम्मेवार निकाय: सम्बन्धित स्थानीय तह
- मुख्य सहयोगी निकायहरु: जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहहरु, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, महिला सेल, जिल्ला बालकल्याण समिति, एन.जि.अ. नेटवर्क, गै.स.स. समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, अपाङ्ग पुर्नस्थापना केन्द्र, ग्रामीण सशक्तीकरण समाज, होस्टेहैंसे बाल विकास समाज, नगरपालिका र गा.वि.स.हरु, सेतो गुँरास बाल विकास सेवा, उद्योग बाणिज्य संघ, जिल्ला सहकारी संघ, उपभोक्ता मञ्च, नेपाल पत्रकार महासंघ, कर्मचारी पेशागत संघ सङ्गठन, व्यास सामुदायिक प्रहरी सेवा

सारभूत उद्देश्यहरु

- विपद्मा परेका ज्येष्ठ नागरिक ÷ अपाङ्ग/अशक्त, महिला तथा बालबालिका एवं अभिभावक र परिवारका सदस्य गुमाएका असहायहरुको आधारभूत आवश्यकता पूरा गरी सामाजिक सुरक्षा प्रदान गर्ने ।
- आपतकालको फाइदा उठाई अपाङ्ग/अशक्त, महिला तथा बालबालिका एवं अभिभावक र परिवारका सदस्य गुमाएका असहायहरुमाथि कुनै पनि प्रकारका हिंसाजन्य कार्यहरु हुन नदिने ।
- अभिभावक र परिवारका सदस्य गुमाएका असहायहरुलाई समाजमा पुर्नस्थापना/पुर्नमिलन गराई सामाजिक दायित्व निर्वाह गर्ने ।

विपद्अधिको पूर्व तयारी			विपद्पछिको प्रतिकार्य			
क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	समयावधि	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय/संघ/संस्था	खाडलको पहिचान (Gaps Finding)	समयावधि
१. विषयगत क्षेत्रको बैठक बस्ने । जिल्लाका जोखिममा रहेका बस्तीहरूमा रहेका ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्ग/अशक्त, महिला/गर्भवती महिला तथा बालबालिकाहरूको तथ्याङ्क लिने ।	सम्बन्धित स्थानीय तह/अन्य सहयोगी निकायहरू	आवश्यकतानुसार /निरन्तर	१.समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रसँग प्रकोपको घटनाका बारेमा जानकारी लिने । प्रभावित क्षेत्रका ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्ग/अशक्त, महिला/गर्भवती महिला तथा बालबालिकाहरूका बारेमा एकिन तथ्याङ्क लिने । आपतकालिन बैठक बस्ने ।	सम्बन्धित स्थानीय तह/अन्य सहयोगी निकायहरू	एकिन तथ्याङ्क नआउन सक्छ, सिधै स्थानीय स्वयसेवक टोलीसँग सम्पर्क गर्ने ।	पहिलो दिन
२.जोखिममा रहेका बस्तीहरूको आर्थिक अवस्था तथा सामाजिक जनजीवनको आकलन/नक्साङ्कन गर्ने ।	सम्बन्धित स्थानीय तह/अन्य सहयोगी निकायहरू	वैशाख महिनाभित्र	२.खोज तथा उद्धार टोलीसँगको समन्वय र सहकार्यमा उच्च जोखिममा रहेका ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्ग/अशक्त, महिला/गर्भवती महिला तथा बालबालिकाहरूलाई तत्काल घटनास्थलबाट सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने	सम्बन्धित स्थानीय तह/अन्य सहयोगी निकायहरू/स्थानीय स्वयसेवकहरू	-	पहिलो दिन
३.जिल्लामा रहेका बाल	जिल्ला प्रशासन	वैशाख	३.परिवारका सदस्य तथा	सम्बन्धित स्थानीय	मानसिक पीडामा	पहिलो

गृहहरु, ज्येष्ठ नागरिक आश्रय गृहहरु तथा सेफ हाउसहरुको स्थलगत निरीक्षण तथा अनुगमन गरी हालको क्षमता विश्लेषण गर्ने । संभव भएसम्म क्षमता वृद्धि गराउने ।	कार्यालय/सम्बन्धित स्थानीय तह/अन्य सहयोगी निकायहरु	महिनाभित्र	आफ्ना अभिभावक गुमाएका असहाय बालबालिकाहरुलाई तत्काल उद्धार गरी संरक्षकत्व प्रदान गर्ने ।	तह/अन्य सहयोगी निकायहरु/स्थानीय स्वयंसेवकहरु	हुन सक्छन् । मनोसामाजिक उपचार गर्ने ।	दिन
४.विपद्को समयमा ज्येष्ठ नागरिकः अपाङ्ग/अशक्त, महिला/गर्भवती महिला तथा बालबालिकाहरुको उद्धार गर्न स्थानीय स्तरमा सुरक्षाकर्मी सम्मिलित स्वयंसेवक टोली गठन गरी अभिमुखीकरण गर्ने ।	सम्बन्धित स्थानीय तह/जिल्ला प्रहरी कार्यालय/अन्य सहयोगी निकायहरु	जेठ महिना भित्र	४.उद्धार गरिएकाहरुलाई सकभर अस्थायी शिविरमा नराखी सुरक्षित आश्रयस्थलमा राख्ने ।	सम्बन्धित स्थानीय तह/अन्य सहयोगी निकायहरु/स्थानीय स्वयंसेवकहरु	अस्थायी शिविरमा राख्दा हिंसाका शिकार हुन सक्छन् ।	दोश्रो दिन
५.विपद्को समयमा अपाङ्ग/अशक्त तथा ज्येष्ठ नागरिकहरुका लागि आवश्यक पर्ने वैशाखी तथा हिलचेयर लगायतका सामग्रीहरु सङ्कलन तथा खरिद गरी मौज्जात राख्ने ।	सम्बन्धित स्थानीय तह/अन्य सहयोगी निकायहरु	जेठ महिनाभित्र	५.अशक्त ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गहरुलाई आवश्यकतानुसार वैशाखी तथा हिलचेयर वितरण गर्ने ।	सम्बन्धित स्थानीय तह/अन्य सहयोगी निकायहरु/स्थानीय स्वयंसेवकहरु	-	पहिलो हप्ताभित्र

६. ज्येष्ठ नागरिकः अपाङ्ग/अशक्त, महिला/गर्भवती महिला तथा बालबालिकाहरूका लागि विपद्को समयमा सुरक्षित राख्न उपयुक्त आश्रयस्थलको व्यवस्था गर्ने ।	सम्बन्धित स्थानीय तह/अन्य सहयोगी निकायहरू	आषाढ महिनाभित्र	६.परिवारका सदस्यहरू गुमाएका अशक्त ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई वृद्धाश्रम/ज्येष्ठ नागरिक आश्रयहरूमा पुर्नस्थापना गराउने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला प्रहरी कार्यालय/ सम्बन्धित स्थानीय तह/अन्य सहयोगी निकायहरू	जिल्लाभित्र उपयुक्त/पर्याप्त सुविधासहितको वृद्धाश्रमहरू नहुन सक्छ । अन्य जिल्लाहरूमा समन्वय गर्ने ।	दोश्रो हप्ताभित्र
७. चालु अवधिमा भए गरेका प्रतिकार्यबाट थप पृष्ठपोषण लिई आगामी अवधिका लागि पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्ने ।	सम्बन्धित स्थानीय तह/अन्य सहयोगी निकायहरू	चैत्र महिनाभित्र	७.अभिभावक गुमाएका बालबालिकाहरूलाई बालगृहहरूमा पुर्नस्थापना गराउने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला प्रहरी कार्यालय/ सम्बन्धित स्थानीय तह/अन्य सहयोगी निकायहरू	जिल्लाभित्र उपयुक्त/पर्याप्त सुविधासहितको बालगृहहरू नहुन सक्छ । अन्य जिल्लाहरूमा समन्वय गर्ने ।	दोश्रो हप्ताभित्र
			८.आफ्नो विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्यको विवरण जिल्ला कमाण्डपोष्टलाई जानकारी गराउने ।	सम्बन्धित स्थानीय तह/अन्य सहयोगी निकायहरू	-	निरन्तर

परिच्छेद — ६

९. प्रकोपका प्रकृतिमा आधारित समष्टिगत पूर्ण तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

९.१. कोरोना भाइरस कोभिड — १९ (महामारी) को पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

सन् २०१९ देखि चीनको वुआन शहरबाट फैलन शुरू भएको कोरोना भाइरस कोभिड-१९ को सङ्क्रमण आज विश्वभर फैलिन पुगेको छ । हालसम्म उपचार पद्धति पत्ता लाग्न नसकेको यस कोभिड- १९ को महामारी रोकथाम र नियन्त्रण गर्न विज्ञानका अगाडि ठूलो चुनौती देखिएको छ । यस सङ्क्रामक रोगबाट हाम्रो देश नेपाल पनि अछुतो छैन । गत वर्षभन्दा यस अवधिमा दोश्रो भेरियन्ट भनिएको कोरोना भाइरसको सङ्क्रमण समुदाय स्तरमा नै फैलिएको छ । प्रायः सबै जसो जिल्लाहरूमा निषेधाज्ञा लागू भएका छन् । नागरिकहरूका आर्थिक तथा सामाजिक जनजीवन ठप्प छन् । सङ्क्रमण नियन्त्रण र रोकथाममा राज्यको अधिक स्रोत साधन खर्च भइ रहेको अवस्था छ ।

यस तनहुँ जिल्लामा समेत गाँऊ/टोल बस्तीहरूसम्म कोरोना भाइरस फैलिदो छ । मिति २०७८।०१।२२ गतेदेखि निषेधाज्ञा जारी गरिएको छ । हालसम्म कोभिड-१९ को सङ्क्रमणको अवस्था र संस्थागत क्षमता निम्न प्रकार छन्

कोभिड-१९ को सङ्क्रमणको अवस्था (२०७८।जेठ मसान्तसम्म)

हाल सम्म सक्रिय सङ्क्रमित संख्या: ९७३ जना । (१ जना लमजुङको सङ्क्रमित रहेका)

- होम आइसोलेसन/क्वारेन्टाइनमा बस्ने सङ्ख्या: ९०६ जना ।
- सामुदायिक आइसोलेसन बस्ने सङ्ख्या: ५८ जना ।
- अस्पतालमा भर्ना सङ्ख्या: १० जना आइ.सि.यु. ३ जना एच.डि.यु. ७ जना
- निको हुने सङ्ख्या: १५१२ जना ।
- मृत्यु हुने सङ्ख्या: ६९ जना ।

संस्थागत क्षमता

जिल्लास्तरीय अस्पतालहरुको सङ्ख्या:- ३

(१.जिल्ला अस्पताल बन्दीपुर २. दमौली अस्पताल ३.जे.पि.कोइराला श्वासप्रश्वास उपचार केन्द्र)

जिल्लामा कोभिड **Dedicated** अस्पताल सङ्ख्या: १२

वेड सङ्ख्या: १९५

आइ.सि.यु. ७

एच.डि.यु. ९

अक्सिजन सिलिण्डर सङ्ख्या: ३५१

क्वारेन्टाइन वेड सङ्ख्या: ५२ (हाल सबै खाली)

अक्सिजन सहितको आइसोलेसन वेड सङ्ख्या: १६३

अक्सिजन बाहेकको आइसोलेसन वेड सङ्ख्या: ३२

भेन्टिलेटर: ४ वटा

स्वास्थ्य संस्थाहरु

प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र: २ वटा

स्वास्थ्य चौकी: ४६ वटा

शहरी स्वास्थ्य केन्द्र: १५ वटा

सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र: १९ वटा

आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र: ३१ वटा

कोरोना भाइरस कोभिड — १९(महामारी) को पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

कार्य समयावधि	प्रतिकार्य क्रियाकलापहरू	पूर्व तयारी क्रियाकलापहरू	खाडलको पहिचान (Gaps Finding)	जिम्मेवार निकायहरू/सहयोगी निकायहरू
निरन्तर	विदेश तथा देशभित्रैका अन्य सङ्क्र मित क्षेत्रहरूबाट आएका नागरिकहरूलाई प्रवेश विन्दुबाट आवश्यक सजगताका साथ क्वारेन्टाइनमा राख्ने । स्वाव सङ्कलन तथा पि .सि.आर./एन्टिजेन परीक्षण गर्ने । Negative Report आएकालाई आ- आफ्ना घरपरिवारमा पठाउने । Positive Report आएकालाई होम क्वारेन्टाइन /सामुदायिक क्वारेन्टाइन/आइसोलेसन केन्द्रहरूमा राखी समुदायबाट Isolated गर्ने ।	-पि.सि.आर./एन्टिजेन किटहरू तयारी अवस्थामा राख्ने । -क्वारेन्टाइन तथा आइसोलेसन केन्द्रहरू निर्माण तथा मर्मत संभार गरी तयारी अवस्थामा राख्ने । -स्वाव सङ्क लन गर्न स्वास्थ्यकर्मीहरू तथा एम्बुलेन्सहरू तयारी अवस्थामा राख्ने । -पि.पि.ई.लगायतका स्वास्थ्य सुरक्षाका सामानहरू तयारी अवस्थामा राख्ने ।	लुकीछिपी प्रवेश गर्ने सक्छन् । समुदायले सुक्ष्म निगरानी राख्ने ।	जिल्ला कोभिड- १९ व्यवस्थापन समिति/सुरक्षा निकायहरू/स्थानीय तहहरू/जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
निरन्तर	समुदायमा कोही कसैलाई कोरोना भाइरससँग मिल्दाजुल्दा लक्षणहरू देखिएमा पि .सि.आर./एन्टिजेन परी क्षण गर्ने । निजको प्रत्यक्ष सम्पर्कमा आएका व्यक्तिहरूको कन्ट्र्याक ट्रेसिङ गरी पि.सि.आर./एन्टिजेन परिक्षण गर्ने । Negative Report आएकालाई आ-आफ्ना घरपरिवारमा पठाउने । Positive Report आएकालाई होम क्वारेन्टाइन/सामुदायिक	” ”	समुदायमा रोग लुकाउने प्रवृत्ति हुन्छ । । समुदायले सुक्ष्म निगरानी राख्ने ।	” ”

	क्वारेन्टाइन/आइसोलेसन केन्द्रहरूमा राखी समुदायबाट Isolated गर्ने ।			
निरन्तर	होमक्वारेन्टाइन/सामुदायिक क्वारेन्टाइन/आइसोलेसन केन्द्रहरूमा रहेका सङ्क्रमितहरूमा स्वास्थ्य सम्बन्धी थप जटिलता देखिएमा तुरुन्त भेन्टिलेटर/अक्सिजन सुविधाहरू भएका अस्पतालमा भर्ना गर्ने ।	जिल्ला स्तरीय /नगर स्तरीय अस्पतालहरूलाई भेन्टिलेटर/अक्सिजनसहित सुविधा सम्पन्न बनाउने ।	आवश्यक बजेट तथा स्रोत साधनहरूको अभाव हुन सक्छ । गण्डकी प्रदेश सरकार तथा सङ्घीय सरकारसँग आवश्यक समन्वय गर्ने ।	जिल्ला कोभिड- १९ व्यवस्थापन समिति/स्थानीय तहहरू/जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
निरन्तर	नेपाल सरकारले तोके बमोजिम कोरोना भाइरस विरुद्ध खोप लगाउने ।	भ्याक्सिनको सुनिश्चित गर्ने । स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई अभिमुखीकरण गराई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	कतिपयले खोप लगाउन नमान्ने गर्दछन् । सचेतना अभिवृद्धि गर्ने गराउने ।	जिल्ला कोभिड- १९ व्यवस्थापन समिति/स्थानीय तहहरू/जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
आवश्यक परेको अवस्थामा	सङ्क्रमण फैलिदै गएको अवस्थामा अत्यावश्यक सामानहरूको ढुवानी गर्ने मालवाहक सवारी साधनहरू बाहेक अन्य सवारी साधनहरूलाई आवागमनमा रोक लगाउने, नागरिकहरूलाई हिडडुल गर्न , व्यापार-व्यवसाय एवं सरकारी सेवा सुविधा प्रदायक निकाय /संघसंस्थाहरूबाट प्रवाह हुने अत्यावश्यक सेवाहरू बाहेक अन्य सेवाहरू समेत बन्द गर्ने गरी निषेधाज्ञा जारी गर्ने ।	सञ्चार माध्यम/माइकिङ आदिका माध्यमबाट नागरिकहरूलाई सूचित गर्ने ।	निषेधाज्ञा उलङ्घन हुन सक्छ , कडाई गर्ने ।	जिल्ला कोभिड- १९ व्यवस्थापन समिति/सुरक्षा निकायहरू/स्थानीय तहहरू
मृत्यु	कोभिड-१९ का कारण मृत्यु	पि.पि.ई.लगायत स्वास्थ्य सुरक्षाका	आफन्तहरूले आफै	नेपाली सेना तथा

भएपछि	भएकाहरुको शव व्यवस्थापन गर्ने	सामानहरु तथा शव वाहनलाई तयारी अवस्थाम राख्ने ।	दाहसंस्कार गर्न खोज्दछन् । शव व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्धारित मापदण्ड बमोजिम गर्ने गराउने ।	अन्य सुरक्षा निकायहरु/स्थानीय तहहरु
-------	-------------------------------	--	---	-------------------------------------

९.२ जिल्लाको समष्टिगत पद्वर् तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

समयावधि	आपतकालीन प्रतिकार्य क्रियाकलापहरु	आपतकालीन अवस्थामा पूर्व तयारी क्रियाकलापहरु	खाडलको पहिचान (Gaps Finding)	जिम्मेवार निकायहरु	अनुमानित बजेट रकम रु.मा
घटना घटनासाथ	-सूचना प्राप्त हुने बित्तिकै परिस्थितिको गम्भीरता हेरी सुरक्षा समितिको बैठक बस्ने । -बैठक बसी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई प्राप्त सूचनाको जानकारी गराउने । -नेपाल रेडक्रस जिल्ला शाखासँग समन्वय गर्ने । -अन्य विषयगत क्षेत्रहरुलाई कामको प्रकृतिका आधारमा परिचालन हुन निर्देशन दिने । -घटनास्थलमा जानको लागि DDRT टोलीलाई उपलब्ध खोज	-मानवीय सहायतामा संलग्न निकाय तथा संघसंस्थाहरुको सम्पर्क सूची तयार गरिराख्ने । - DDRT टोली तयार गरी घटनास्थलतर्फ खटाउने । -राहात सामग्रीहरुको सङ्कलन, भण्डारण गर्ने ।	- सूचना सम्पर्क विच्छेद हुन सक्छ । - विषयगत क्षेत्रका प्रतिकार्य टोलीहरु बिच समन्वय नहुन सक्छ ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/सुरक्षा निकायहरु/विषयगत क्षेत्रहरु	-

	तथा उद्धारका सामग्रीहरूका साथ घटनास्थल जान निर्देशन दिने । -आपतकालीन राहात वितरण कार्य सञ्चालन गर्ने ।				
पहिलो दिन	-प्रकोपलाई फेलिन नदिन तथा थप क्षति हुन नदिन प्रभावकारी उद्धार कार्य गर्ने गराउने । सूचना प्रवाह गरी स्थानीयहरूलाई थप सचेत गराउने । -उपलब्ध स्रोत साधनले अपुग भएको खण्डमा सहयोगको लागि गृह मन्त्रालय, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, विषयगत अगुवा कार्यालयहरूले आ-आफ्ना तालुक निकायहरूमा खबर गर्ने । -सूचनाका साधनहरू क्षति भएमा तत्काल सूचना सुनिश्चित गर्न बैकल्पिक उपायको लागि निर्देशन दिने ।	प्रकोपको प्रकृति र क्षतिको गम्भीरताका आधारमा जिल्ला कमाण्ड पोष्ट खडा गरी सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।		जिल्ला प्रशासन कार्यालय/सुरक्षा निकायहरू/विषयगत क्षेत्रहरू	-
दोश्रो दिन	-जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने । पहिलो दिनको क्रियाकलापहरूको समीक्षा गर्ने । -घटनाको प्रकृतिको आधारमा सूचना आदानप्रदान लाई निरन्तरता	- राहत समग्रीहरू सङ्कलनमा कार्यदलहरू परिचालन गर्ने । - जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय तहहरूले संक्षिप्त कार्यविधि अपनाई राहत सामग्रीहरू	राहत वितरणमा अनियमितता हुन सक्छ । गैर प्रभावितहरूले समेत राहत लिन सक्छन् ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/स्थानीय तहहरू /विषयगत क्षेत्रहरू	-

	दिने । -आपतकालीन सुरक्षाका लागि अस्थायी शिविरमा बसेका प्रभावितहरूलाई सङ्कलित खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरू अपुग भएमा खरिद प्रक्रियामा जाने । स्थानीय तहहरूलाई खरिद गर्न अनुरोध गर्ने ।	खरिद गर्ने ।			
तेश्रो दिन	-मानवीय सहायताका क्षेत्रमा काम गरिरहेका गैरसरकारी संघ/संस्थाहरूको अनुगमन गर्ने । -मानवीय सहायताका कार्यहरू निस्वार्थ: र निःशर्त रुपमा भए/नभएको बारेमा अनुगमन गर्ने ।	प्रभावित क्षेत्रमा सबै विषयगत क्षेत्रका प्रतिनिधिहरू तथा स्थानीय तहहरूबाट अनुगमनका लागि खटिने ।	निमुखा र विपन्न वर्ग राहत सहायताबाट विमुख भएका हुन्छन् ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/स्थानीय तहहरू /विषयगत क्षेत्रहरू	-
पहिलो हप्ता भित्र	-जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने । प्रतिकार्यका सबै क्रियाकलापहरूको समीक्षा गर्ने । अस्थायी शिविर तथा आश्रयस्थलमा रहेका प्रभावितहरूलाई जोखिमको अवस्था तथा स्थानीय परिस्थिति अनुसार आ-आफना घर फर्काउने वा वैकल्पिक व्यवस्था गर्ने भन्ने बारेमा आवश्यक निर्णय लिने ।	-विषयगत क्षेत्रहरूका बैठकका निर्णयहरूको जानकारी लिने । -स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन अध्ययन गर्ने ।	स्थायी पुर्नवासको व्यवस्था गर्नु पर्ने हुन सक्छ ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/स्थानीय तहहरू /विषयगत क्षेत्रहरू	-

दोश्रो हप्ता	-प्रभावित वस्तीहरूमा थप जोखिमको आकलन गर्ने । स्वीकार्य जोखिमका आधारमा Transitionl Homes निर्माण गरी प्रभावितहरूलाई बसोबास गराउने । जिविकोपार्जनको सवै क्रियाकलापहरूमा सहयोग र सहजीकरण गर्ने ।	-प्रभावित क्षेत्रमा सम्बन्धित विज्ञहरूद्वारा जोखिमको नक्साङ्कन गर्न लगाउने । प्रभावित क्षेत्रमा जोखिम न्यूनीकरण गरी पुनः बसोबास गर्न हुने वा अन्यत्र स्थायी पुर्नबास गराउनु पर्ने हो भन्ने बारेमा निकर्णौल गर्ने ।	-	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/स्थानीय तहहरू / आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री व्यवस्थापन र कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रहरू	-
१ महिना पछि	-पुनर्स्थापना/पुनर्निमाण तथा पुर्नबासका कार्यहरू अगाडि बढाउने	-जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरण तथा एकीकृत बस्ती विकास सम्बन्धी कार्यविधि २०७५ मा निर्धारित प्रक्रियाहरू अवलम्बन गर्ने ।	-	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/स्थानीय तहहरू	
चैत्र महिना भित्र	चालु अवधिमा भए गरेका प्रतिकार्यबाट थप पृष्ठपोषण लिई आगामी अवधिका लागि पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्ने ।	-विषयगत क्षेत्रहरूका विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाहरू/स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजनाहरू अध्ययन गर्ने ।	-	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति/जिल्ला प्रशासन कार्यालय/स्थानीय तहहरू	

१०. मौसमजन्य पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना

१०.१ मनसुन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८

क्र.सं	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	समयावधि	अनुगमन गर्ने निकाय/ अधिकारी	अनुगमन सूचकांक
१.	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरुलाई मनसुनको आपतकालीन कार्य योजना तयार गर्न ढाँचा समेत पठाई सबै स्थानीय तहलाई अनुरोध गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय/विषयगत क्षेत्र अगुवा कार्यालय	वैशाख महिनाभित्र	जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख	पत्रको छाँया कपी र योजनाको खाका उपलब्ध भएको हुनेछ । जिल्ला स्तरको मनसुन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको ढाँचा तयार भएको हुने छ ।
२.	विषयगत क्षेत्र अगुवा सरकारी कार्यालय, सुरक्षा निकायलगायत विपद् जोखिम न्यूनीकरणको क्षेत्रमा कार्य गर्ने निकायहरुसँगको समन्वय बैठक बस्ने ।	प्र.जि.अ, विषयगत क्षेत्र अगुवा कार्यालय, स्थानीय तह , जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय (DLSA), नेपाल रेडक्रस, सुरक्षा निकाय, गै.स.स.	जेष्ठ महिनाभित्र	जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख	बैठकको माइन्युटको प्रति उपलब्ध भएको हुनेछ ।
३.	मनसुन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यमा क्रियाशील रहने सरोकारवालाहरुको नक्साङ्कन गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय र विपद् सम्पर्क व्यक्ति	वैशाख र जेष्ठ महिना	प्र.जि.अ	सरोकारवालाको सूची उपलब्ध भएको हुनेछ ।
५.	खोज तथा उद्धार टोलीको सूची अद्यावधिक गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सचिवालय तथा स्थानीय विपद् सम्पर्क व्यक्ति	जेष्ठ महिना	प्र.जि.अ	अद्यावधिक खोज तथा उद्धार टोलीको सूची उपलब्ध भएको हुने छ ।
६.	मनसुनका कारण घट्न सक्ने विपद्	सुरक्षा निकाय, जिल्ला	असार	जिल्ला समन्वय	सङ्कलित सामग्रीको सूची उपलब्ध

	जोखिम न्यूनीकरणका लागि आवश्यक न्यूनतम खोज, उद्धार तथा राहत सामग्रीको व्यवस्थापन गर्ने ।	विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तनहुँ उद्योग वाणिज्य संघ र स्थानीय तहहरु		समिति प्रमुख, प्र.जि.अ	भएको हुनेछ ।
७.	जिल्ला तथा स्थानीयस्तरमा मौजुदा रहेको आपतकालीन उद्धार सामग्रीको सूची अद्यावधिक राख्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय विपद् सम्पर्क व्यक्ति सुरक्षा निकाय	जेष्ठ	जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख प्र.जि.अ	आपतकालीन उद्धार सामग्रीको सूची अद्यावधिक भएको हुने छ ।
८.	जिल्लामा अवस्थित एम्बुलेन्सको सूची अद्यावधिक राख्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	वैशाख	प्र.जि.अ प्रमुख जनस्वास्थ्य अधिकृत	एम्बुलेन्सको अद्यावधिक सूची उपलब्ध भएको हुने छ ।
९.	खोज तथा उद्धार क्षेत्रका तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिहरुको विवरण अद्यावधिक गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सचिवालय, सुरक्षा निकायहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तथा विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरु	जेष्ठ	जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख, प्र.जि.अ/सुरक्षा निकायहरुका प्रमुखहरु, रेडक्रस सभापति	तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिको अद्यावधिक विवरण उपलब्ध भएको हुने छ ।
१०.	मनसुनमा घट्न सक्ने विभिन्न प्रकोपको बारेमा प्रचार प्रसार गर्ने ।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा	जेष्ठदेखि भाद्रसम्म	प्रमुख/अध्यक्ष स्थानीय तहहरु/	प्रचार प्रसारमा प्रयोग भएको श्रव्य/दृश्य तथा छापिएको सामग्री

		स्थानीय सञ्चार माध्यम		,नेपाल पत्रकार महासंघ	उपलब्ध भएको हुने छ ।
११.	उद्धार तथा राहतको लागि आवश्यकतानुसार सरोकारवालाहरुको समन्वय बैठक बस्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र सहयोगी निकाय	आवश्यकतानुसार	प्र.जि.अ, प्रमुख स्थानीय तह, राजनैतिक दल	बैठकको माइन्युट प्रति उपलब्ध भएको हुने छ ।
१२.	जोखिम देखिएको स्थान तथा समुदायमा राहत सामग्री वितरण गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र सहयोगी निकाय	आवश्यकतानुसार	जिल्ला समन्वय समिति, प्र.जि.अ	वितरण भएको सामग्रीको भरपाई र प्रगति प्रतिवेदन उपलब्ध भएको हुने छ ।
१३.	अविरल वर्षाका कारण विभिन्न प्रकोपबाट प्रभावित हुन सक्ने समुदायको अवस्थाबारे निरन्तर जानकारी लिने दिने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय, स्थानीय विपद् सम्पर्क व्यक्ति, जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र, सञ्चार माध्यम	विपद्को घटना घटेपश्चात निरन्तररूपमा	स्थानीय तहहरुका प्रमुख तथा अध्यक्षहरु/ प्रमुख जिल्ला समन्वय समिति /प्रमुख राजनैतिक दल	प्रभावितहरुको विवरण उपलब्ध भएको हुने छ ।
१४.	मनसुनका कारण विपद् जोखिमका घटना घटेको खण्डमा प्रभावित गर्भवती, सुत्केरी महिला, बालबालिका, वृद्धवृद्धा तथा अशक्त व्यक्तिहरुको तथ्याङ्क अध्यावधिक गरी अवस्थाबारे जानकारी लिने ।	गाउँउपालिका र नगरपालिका कार्यालयहरु	विपद्को घटना घटेपश्चात निरन्तर रूपमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	अद्यावधिक भएको घटनाहरुको विवरण उपलब्ध भएको हुने छ ।
१५.	राहत वितरणलाई प्रभावकारी बनाउन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन	आवश्यकतानुसार	जिल्ला समन्वय	समन्वय बैठक तथा सुपरिवेक्षणको

	तथा दोहोरिन नदिन समन्वय, व्यवस्थापन तथा सुपरिवेक्षण गर्ने ।	समिति र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरु		समिति	प्रगति विवरण उपलब्ध भएको हुने छ ।
१६.	प्रभावित हुन सक्ने समुदायको स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी ढङ्गले सञ्चालन गर्न निर्देशन दिने ।	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	विपद्को सूचना प्राप्त गर्नासाथ	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	बैठकको निर्णय तथा पत्राचार भएको प्रति उपलब्ध भएको हुनेछ ।
१७.	मनसुनको आपतकालीन कार्य योजना कार्यान्वयनको प्रगति प्रतिवेदन तयार पार्ने र तालुक निकायमा पेश गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ,स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र विषयगत क्षेत्र अगुवा कार्यालयहरु	आश्विन	प्र.जि.अ./स्थानीय तहहरुका प्रमुख/अध्यक्ष	प्रगति प्रतिवेदन उपलब्ध भएको हुनेछ ।
१८.	समीक्षा बैठक बस्ने ।	प्र.जि.अ तथा स्थानीय तहका प्रमुखहरु	आश्विन	प्र.जि.अ	समीक्षा बैठकको निर्णय प्रति उपलब्ध भएको हुनेछ ।

परिच्छेद — ७

११. योजनाको कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति

११.१. योजनाको कार्यान्वयन

विपद्को आपतकालीन समयमा सबै पद्धति र प्रणाली निकम्मा सावित हुन्छन् । मानवीय जीवनका हर क्रियाकलापहरू शिथिल हुन्छन् । प्रकोपका कारण हुने जनधनको क्षतिलाई मानवीय प्रयासबाट न्यून गर्न मृत्यु/वेपत्ता/ घाइतेको तत्काल उद्धार गर्न तथा गास, बास र कपासको व्यवस्था गरी नागरिकहरूलाई आपतकालीन सुरक्षा प्रदान गर्न अन्य विधि र प्रक्रियाहरू निष्प्रभावी भएपनि यस विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले ठोस मार्ग दर्शन गर्दछ । किनभने यो योजना विपद्का समयमा प्रतिकार्यका लागि नै बनाइएको हो । प्रस्तुत योजना सामूहिक प्रयासको दस्तावेज हो । विपद्मा प्रभावित हुने समुदायको सबै क्षेत्रहरूलाई समेटी आठवटा विषयगत क्षेत्रमा विभाजन गरी आ-आफ्ना क्षेत्रगत पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाहरू बनेको छ । विपद्कालमा यी विषयगत क्षेत्रहरू आ-आफ्ना कार्य योजनाका साथ स्वतः क्रियाशील हुनेछन् । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले यस योजनालाई मार्गदर्शनको रूपमा अङ्गीकार गरी सबै सरोकारवाला निकाय/संघसंस्थाहरू सँगको समन्वय र सहकार्यमा विपद् प्रतिकार्यका सबै क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्नेछ ।

११.२. पुनरावलोकन रणनीति

देहायका आधार- कारणहरूबाट प्रस्तुत विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८ लाई हरेक वर्ष पुनरावलोकन तथा परिमार्जन गरी समयानुकूल र सान्दर्भिक बनाउदै लगिने छ ।

- नेपाल सरकारबाट विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यनीति, कार्यविधि तथा मार्गदर्शनहरूमा हुने परिमार्जन ।
- जिल्ला स्थित सरोकारवाला संघसंस्थाहरूका प्रमुख व्यक्तिहरू तथा कार्यक्षेत्रमा हुने नियमित फेरबदल ।
- जलवायु परिवर्तन लगायतका कारणहरूबाट सृजित वातावरणीय प्रतिकूलता, प्रकोपहरूका प्रकृति र स्वरूपमा हुने परिवर्तन तथा जोखिम न्यूनीकरण कार्यहरूबाट वृद्धि हुन जाने समुदायको उत्थानशीलता ।
- चालु अवधिका भए गरेका प्रतिकार्यबाट प्राप्त सिकाइ तथा पृष्ठपोषण ।
- प्रतिकार्यका दौरानमा देखिएका खाडल र सम्बोधन गरिएका क्रियाकलापहरू ।

परिच्छेद - ८

१२.प्रतिवेदन, अभिलेखन तथा अनुमोदन

१२.१.प्रतिवेदन अभिलेखन

विषयगत क्षेत्रका अगुवा निकायले आ- आफ्ना क्षेत्रसँग सम्बन्धित विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका सबै क्रियाकलापहरूको विवरण अध्यवधिक तथा अभिलेखीकरण गरी प्रतिवेदनको रूपमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालयमा पठाउनेछन् । यसैगरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरूले आ- आफ्ना क्षेत्रमा भएका विपद् व्यवस्थापनका कार्यहरूको विवरण अध्यवधिक तथा अभिलेखीकरण गरी प्रतिवेदनको रूपमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालयमा पठाउनेछन् । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालयले जिल्लामा विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा भए-गरेका कार्यहरूको विवरण अभिलेखीकरण गर्नेछ । स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरू तथा विषयगत क्षेत्रहरूबाट प्राप्त प्रतिवेदनहरूको आधारमा जिल्लाको समष्टिगत प्रतिवेदन तयार गरी प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति तथा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणमा पठाइनेछ ।

१२.२.अनुमोदन

यस विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८ लाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मिति २०७८।०२।३० गतेको बैठकबाट अनुमोदन गरिएको छ ।

उपसंहार

नेपाल विश्वको १९८ मुलुक मध्ये भूकम्पीय जोखिमको हिसावले ११औँ, छ भने पानीजन्य प्रकोपका हिसावले ३०औँ, जलवायु परिवर्तनको जोखिमका हिसावले चौथो स्थानमा रहेको छ । नेपालमा औसतमा हरेक वर्ष ४०० भन्दा बढी विपद्का घटना हुने गर्दछन् । हरेक वर्ष विपद्का कारण एक हजारभन्दा बढी व्यक्तिको मृत्यु हुने, सयौँ हराउने, लाखौँ व्यक्तिहरू प्रभावित हुने, हजारौँ परिवारहरू विस्थापित हुने र ठूलो सङ्ख्यामा भौतिक क्षति हुने गरेको छ । तनहुँ जिल्ला पनि बाढी, पहिरो, असिना, चट्याङ, आगलागी, भूक्षय, हुरीवतास, सडक दुर्घटना, महामारी लगायतका प्रकोपबाट वर्षेनी प्रभावित भैरहने जिल्ला मध्ये एक हो । गत मनसुनमा गएको बाढी पहिरोबाट धेरै धनजनको क्षति भएको थियो । हाल महामारीको रूपमा फैलिरहेको कोभिड - १९ को सङ्क्रमणबाट यस जिल्लाको जनजीवन धेरै नै प्रभावित भएको छ ।

प्रस्तुत विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा विपद्बाट जोगाउन र प्रकोप सृजित विपद्बाट प्रभावितहरूलाई समयमा नै प्रभावकारी रूपमा मानवीय सहायता उपलब्ध गराउनका लागि आवश्यक जनशक्ति तथा स्रोत साधन परिचालन गर्न सम्बन्धित निकायहरूको जिम्मेवारी प्रष्ट किटान गरिएको छ । आपतकालमा गरिने उद्धार

पुनर्स्थापना, पुनर्निर्माण जस्ता प्रतिकार्यमा संलग्न निकायहरूको पूर्व तयारीको स्तर , उनीहरूको क्षमता, उपलब्ध साधन स्रोत र तत्परताले आपतकाललाई सहज सामना गर्न धेरै नै सजिलो हुनेछ । परिमार्जनसहित कार्यान्वयनमा ल्याइएको यो तनहुँ जिल्लाको “जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना , २०७८” ले सरोकारवाला सबै निकायको भूमिका एकिन भई आगामी दिनमा आउन सक्ने सबै प्रकारका विपद्को सहज सामना गर्न सकिने विश्वास गरिएको छ ।

अनुसूची १

हेलीप्याड रहेका स्थानहरू

हेलीप्याडको विवरण

सि.नं	स्थानीयको नामथर	वडा नं	टोल बस्तीको नाम	अवस्थिति (अक्षांश र देशान्तर
१	आँबुखैरेनी गाउँपालिका	२	ढकालटार	27 ^० 54'26.14", 84 ^० 31'19.38"E
२	भिमाद नगरपालिका	६	रङ्गशाला भएको स्थान	
३	देवघाट गाउँपालिका	१	कोटा	27 ^० 45'30.14"N 84 ^० 20'43.33"E
४		२	कोट बैदी	27 ^० 51'10.28", 84 ^० 20'13.66"E
		५	Kyundi	27 ^० 45'22.14"83 N 84'26.28 62"E
		५		27 ^० 45'16.93"N 84'26.6. 32"E
		५		27 ^० 45'18.56"N 84'26.40. 16"E
		५		27 ^० 45'30.40"N 84'26.32. 37"E
		१	तिङ्गार	27 ^० 45'29.19"N 84'20.43. 24"E
		५		27 ^० 44'58.19"N 84'25.36. 39"E
५	व्यास नगरपालिका	१	निर्मल मा.वि को खेल मैदान	27.970418190746773. 84.275794819574886
६		३	दमौलीको खेल मैदान	27.973032069267788. 84.26581087564901
७		५	आर्मी ब्यारेक	27.977104414751688. 84.25868810825312
८		१२	कोटकालिका मन्दिर	27.980275510468154. 84.32777964497370
९		१४	केशवटार मा.वि को मैदान	27.92561283398083. 84.34396936300263
१०		१४	ठीन टुँडिखेल	27.906942314962944. 84.33658417611922

११	भानु नगरपालिका	३		27°59.16'12 N 84°24.44 43"E
१२		१		27°58.39'81 N 84°24.31. 14"E
१३		१		27°58.39'81 N 84°24.31. 14"E
१४		१		27°58.3."17 N 84°24.33. 68"E
१५		५		27°58.56.06" N 84°24.50. 64"E
१६		१		27°45.38.25" N 84°26.41.04 "E
१७		२	मनकामना चोक	N-27°59'10.35",E-84°25'.54"
१८	ऋषिडि गाउँपालिका			नभएको
१९	बन्दिपुर गाउँपालिका	१	बानियाटार	27.972002. 84.38328394
२०		१	विष्णु मा.वि	27.976153. 84.393512
२१		१	छाप खेल मैदान	27.965530. 84.396448
२२		२	भुमसे खेल मैदान	27.920434. 84.394098
२३		३	कालिका मा.वि	27.907274. 84372788
२४		३	शिव मा.वि	27.931391. 84.373076
२५		४	टुँडीखेल	27056' 36.67" N 84024'15.53"E
२६		५	विमल नगर	27.953920. 84.422109
२७		५	झारगाउँ खेल मैदान	27.910275. 84.440290
२८		५	कल्चोक खेल मैदान	27.938596. 84.438006
२९		६	धरमपानी	27.875479. 84.388195
३०		१		27°59.16'12 N 84°24.44 43"E
३१		६	साराङ्घाट	27.850708. 84.407453
३२	घिरिङ गाउँपालिका	३	डाँडाथोक करडसोरा	27.54.45N 84.03.02E
३३	शुक्लागण्डकी नगरपालिका	७	श्री नं ३ बाहिनी अड्डा खैरेनीटार	28.02260149. 84.08944719

अनुसूची — २

जिल्लास्थित कार्यालयहरूका प्रमुखहरूको विवरण

सि.नं	नामथर	कार्यालयको नामथर	कार्यालयको फोन नं	निवासको फोन नं	मोबाइल नं
संघ अन्तर्गतका कार्यालयहरू					
१	श्री सागर आचार्य	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	५६०१३३	५६०६२२	९८५६०६७७७७
२	श्री चित्राङ्गत बराल	जिल्ला प्रशासन कार्यालय			९८५६०९११११
३	स्नेहदेवारी श्री मिन बहादुर कुँवर	तनहुँ जिल्ला अदालत	५६०१९५	५६००४६	९८४६०५४१२५
४	श्री प्रेमराज गिरी	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	५६०१७४	५६०५९९	९८५६००५२२२
५	श्री किशोर कुमार श्रेष्ठ	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	५६२२७६		९८५६०३५२७५
६	श्री रमाकान्त शर्मा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	५६०६२१		९८५६०६०१०५
७	श्री चिरञ्जीवी पौडेल	मालपोत कार्यालय	५६०१७७		९८५६०६३१७७
८	श्री रामचन्द्र शर्मा	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय	५६३१०३		९८४६०३७४७०
९	श्री राजु कँडेल	बाखा अनुसन्धान केन्द्र बन्दीपुर			९८५६०६३५७५
१०	श्री खिमानन्द आचार्य	जिल्ला हुलाक कार्यालय	५६०११३		९८५६०६४११३
११	श्री महेश शर्मा	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	५६०६४४		९८४७६३२९२७
१२	श्री डा.नारायण प्रसाद ढकाल	आन्तरिक राजस्व कार्यालय	५६०१२९		९८५६००००९५
१३	श्री ऋषिराम सुवेदी	जिल्ला कारागार कार्यालय	५६३१०६		९८५६०८४७७७
१४	श्री कृष्ण प्रसाद आचार्य	नापी कार्यालय	५६०११२		९८५६०६३११२
१५	श्री अर्जुन मिश्र	यान्त्रिक कार्यालय, डुम्रे	५८०१४५		९८५६०८०१४५
१६	श्री अमित कुमार श्रेष्ठ	सडक डिभिजन कार्यालय	५६०१७०		९८५१२४३६६२
१७	श्री गोविन्द प्रसाद पोखेल	जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इकाई (शिक्षा)			९८५६०६१५३४
१८	श्री प्रशान्त पोखेल	खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय	५६०९७५		९८५६०६१५८१
प्रदेश अन्तर्गतका कार्यालयहरू					
१	श्री किरण पौडेल	खा.पा.तथा सरसफाई डि. का.	५६०११०		९८५६०६०८१०
२	श्री दीपा गौतम	जलस्रोत तथा सिँचाई विकास डिभिजन का.	५६०११४		९८४१५८४५०४
३	श्री कुल प्रसाद तिवारी	कृषि ज्ञान केन्द्र	५६०१३०		९८५६०६४१३०
४	श्री कोमलराज काफ्ले	डिभिजन वन कार्यालय	५६०१३५		९८५६०६३१३५

५	श्री शङ्करबाबु अधिकारी	स्वास्थ्य कार्यालय	५६०११९		९८५६०२२७३७
६	डा.रामप्रबोध मण्डल	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	५६३४८३		९८४१८९८५९३
७	श्री कृष्ण प्रसाद घिमिरे	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	५६०१७५		९८५११६९९६०
८	डा. श्री बालकुमार श्रेष्ठ	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	५६०२०५		९८५६०६५२०५
९	श्री नेपालहरि रानाभाट	शिक्षा तालिम केन्द्र	५६१३०१		९८५६०४६५०१
१०	श्री कुलदिप खत्री	बन्दीपुर अस्पताल तनहुँ बन्दीपुर	५२०१८८		९८४१६४१३५५
११	श्री संजिव बास्तोला	व्यवसायी किट विकास केन्द्र	५२०१०४		९८५६०६३१०४
१२	श्री ओजराज ढुङ्गाना	पुर्वाधार विकास कार्यालय	५८०३७२		९८४१४९७९५६
१३	श्री नारायण प्रसाद ढकाल	घरेलु तथा साना उद्योग विकास कार्यालय			९८४६०६७८५५
१४	श्री परशुराम खनाल	तनहुँ प्राविधिक शिक्षालय, भीमाद			९८५६०००२९०
१५	श्री गोविन्द पौडेल	कालीगण्डकी बहुप्राविधिक शिक्षालय, घिरिङ			९८५६०२५७१४
१६	श्री रुपक महर्जन	भानुभक्त प्राणी उद्यान, छिर्कन			९८५१२१२३३१
१७	श्री बल बहादुर थापा	कृषि सामाग्री क लि			९८४६०९२७२४
स्थानीय तह अन्तरगतका कार्यालयहरू					
१	श्री डिल्लीराम सिग्देल	व्यास नगरपालिका	५६०२३३	५६०४००	९८५६००२१११
२	श्री गङ्गालाल सुवेदी	शुक्लागण्डकी नगरपालिका			९८५६००४१११
३	श्री थमन सिं थापा	भीमाद नगरपालिका			९८५६०३८८८८
४	श्री भीम प्रसाद तिवारी	भानु नगरपालिका			९८५६००५१११
५	श्री नारायण प्रसाद अधिकारी	म्याग्दे गाउँपालिका			९८५६०६३१०८
६	श्री महेश सुवेदी	बन्दिपुर गाउँपालिका	५२०१२३	५२०१७७	९८५६००३१११
७	श्री विष्णु प्रसाद पोखेल	आँबुखैरेनी गाउँपालिका	५४००८२		९८५६००६१११
८	श्री चण्डिका पौडेल	ऋषिङ गाउँपालिका			९८५६०६३६८५
९	श्री रमेश सुवेदी	घिरिङ गाउँपालिका			९८५६०६३१२३
१०	श्री नरहरि सापकोटा	देवघाट गाउँपालिका			९८५५०६०९९०
सुरक्षा निकाय अन्तर्गतका कार्यालयहरू					
१	श्री सागर बहादुर थापा	श्री नं. ३ वाहिनी अड्डा, खैरेनीटार	४१२२५१		९८५६०२४५०७
२	श्री मनोज गुरुङ	श्री कालीभञ्जन गण, (ई)दमौली	५६०१००		९८४३६५५०९८
३	श्री अरुण पौडेल	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, तनहुँ	५६००९९		९८५६०६५५५५
४	श्री सञ्जय भट्टराई	सशस्त्र प्रहरी गण,भानु	५८०१५४		९८५१२७२०४४

५	श्री शेरजङ बहादुर चन्द	रा.अ.जि.का.तनहुँ	५६०१०८		९८४१४०५२५२
६	श्री डोलेन्द्र राज हमाल	ट्राफिक प्रहरी कार्यालय, तनहुँ	५६०७९९		९८५६०९०७९९
७	श्री किशोर राज थापा	नं. ३ जगदल गण भानु			९८४१३६१६२४
संस्थान अन्तर्गतका कार्यालयहरू					
१	श्री कपिल पाण्डे	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	५६०२४२		९८५११८१२२८
२	श्री सुधिर शर्मा	नेपाल टेलिकम, दूर संचार कार्यालय, तनहुँ			९८५२०२६१०१
निकायहरू					
१	श्री प्रकाशचन्द्र भट्टराई	गैर सरकारी संस्था महासंघ			९८५६०६०७८९
२	श्री प्रताप सिंह गुरुङ	गैर सरकारी संस्था समन्वय समिति			९८४६०२८५२०
३	श्री ऋषि भुपाल	जिल्ला खेलकुद विकास समिति			९८५६०६०२४०
४	श्री भूपाल आले	उ.वा.सं., दमौली बजार इकाई			९८५६०२२१५६
जिल्लास्थित बैंकहरू					
१	श्री माधव गैरे	नेपाल बैंक	५६०१५५		९८५६०२६०८४
२	श्री कमला कार्की ठकाल	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक			९८५६०६३६५५
३	श्री गणेश गौली	कृषि विकास बैंक	५६०१६६		९८४६०५९४७१

अनुसूची-३

१.जिल्ला समन्वय समिति,तनहुँका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको विवरण

क्र.सं.	पदाधिकारीहरूको नामथर	पद	स्थायी ठेगाना	फोन नं.	मोबाइल नं.
१	श्री शान्तिरमण वाग्ले	प्रमुख	व्यास न.पा. -३	५६०१४४	९८५६०२७४६०
२	श्री पवित्रा देवी पौडेल	उप-प्रमुख	व्यास न.पा. - ३	५६०९९५	९८४६०२५१७०
३	श्री निल बहादुर थापा	सदस्य	ऋषिङ गा.पा -७		९८४६०४०३८१
४	श्री केश बहादुर सुनार	सदस्य	व्यास न.पा. -१		९८५६०६०६९१
५	श्री अर्जुन बहादुर अधिकारी	सदस्य	भानु न.पा. -५		९८५१०४९५०५
६	श्री गल बहादुर गुरुङ	सदस्य	भानु न.पा. -१३		९८४१५६४४६२
७	श्री धनी माया थापा	सदस्य	भिमाद न.पा. -४		९८४६२२६९२२
८	श्री दिव्यश्वरी वि.क.	सदस्य	शुक्लागण्डकी न.पा. -४		९८०४१८०९४९
९	श्री सरस्वती गौतम	सदस्य	शुक्लागण्डकी न.पा. -८		९८५६०३७६३३

अनुसूची-४

यस जिल्लाबाट गण्डकी प्रदेश सभा तथा सङ्घीय प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभामा प्रतिनिधित्व गर्ने माननीयज्यूहरुको
विवरण

क्र.सं.	नामथर	पद	मोवाइल नं.	कैफियत
१	श्री केदार सिग्देल	प्रतिनिधि सभा	९८५६०६३१३४	
२	श्री कृष्ण कुमार श्रेष्ठ (किसान)	प्रतिनिधि सभा	९८५१०३८५३५	
३	श्री कलिला खान	प्रतिनिधि सभा	९८४६०२६४९२	
४	श्री प्रकाश पन्त	राष्ट्रिय सभा	९८५६०६०९१८	
५	श्री भगवती न्यौपाने	राष्ट्रिय सभा	९८५६०६३९०२	
६	श्री किरण गुरुङ	प्रदेश सभा	९८५११२१७८२	
७	श्री हरी बहादुर चुमान	प्रदेश सभा	९८५६०२७६२१	
८	श्री आशा कोइराला	प्रदेश सभा	९८५६०६०८२३	
९	श्री राम बहादुर गुरुङ	प्रदेश सभा	९८५१०७००३१	
१०	श्री सरिता गुरुङ	प्रदेश सभा	९८५६०२८१२४	
११	श्री डोवाटे वि.क	प्रदेश सभा	९८४६०६२५१७	

अनुसूची — ५

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, तनहुँ ।

क्र.सं.	नाम थर	पद	कार्यालय	सम्पर्क नंर	कैफियत
१.	श्री सागर आचार्य	प्र.जि.अ.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	९८५६०६७७७७	संयोजक
२.	श्री प्रेमराज गिरी	प्रतिनिधि	जिल्ला समन्वय समिति	९८५६००५२२२	सदस्य
३.	श्री वैकुण्ठ न्यौपाने	प्रमुख	व्यास नगरपालिका	९८५६०६११६२	" "
४.	श्री उदयरज गौली	प्रमुख	भानु नगरपालिका	९८४६०४३१२०	" "
५.	श्री किसान गुरुङ	प्रमुख	शुक्लागण्डकी नगरपालिका	९८४६१६४३२७	" "
६.	श्री मेख बहादुर थापा	प्रमुख	भिमाद नगरपालिका	९८५६०२८६०८	" "
७.	श्री गीर बहादुर थापा	अध्यक्ष	आवुखैरेनी गाँउपालिका	९८४६३२२९५७	" "
८.	श्री दुर्गा बहादुर थापा	अध्यक्ष	देवघाट गाँउपालिका	९८५६०६०६८८	" "
९.	श्री रन बहादुर थापा	अध्यक्ष	घिरिङ गाँउपालिका	९८५६०३८०५७	" "
१०.	श्री पुर्णसिंह थापा	अध्यक्ष	बन्दीपुर गाँउपालिका	९८५६०४२२४२	" "
११.	श्रीमती माया देवी राना	अध्यक्ष	म्याग्दे गाँउपालिका	९८४६०९०८३१	" "
१२.	श्री राजेन्द्र कृष्ण श्रेष्ठ	अध्यक्ष	ऋषिङ गाँउपालिका	९८४६०३३४९१	" "
सुरक्षा निकायहरु					
१३.	श्री मनोज गुरुङ	प्र.से.	कालीभन्जन गण (ई.) चापाघाट, तनहुँ	९८४३६५५०९८	" "
१४.	श्री अरुण पौडेल	प्र.उ.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	९८५६०६५५५५	" "
१५.	श्री सञ्जय भट्टराई	स.प्र.उ.	नं.२३ गण हे.क्वा.भानु	९८५१२७२०४४	" "
१६.	श्री शेरजंग बहादुर चन्द	उ.अ.नि.	रा.अ.जि.का.	९८४१४०५२५२	" "
कार्यालय प्रमुखहरु					
१७.	श्री शङ्करबाबु अधिकारी	का.प्र.	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	९८५६०२२७३७	" "
१८.	श्री किरण पौडेल	" "	जि.खा.तथा स.स.डि.का.	९८५६०६०८१०	" "
१९.	श्री दीपा गौतम	" "	जलस्रोत तथा सिँचाई विकास डिभिजन कार्यालय	९८४१५८४५०४	" "
२०.	श्री कुल प्रसाद तिवारी	" "	कृषि ज्ञान केन्द्र	९८५६०६४१३०	" "
२१.	श्री बालकुमार श्रेष्ठ	" "	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र	९८५६०६५२०५	" "
२२.	श्री कृष्ण प्रसाद घिमिरे	" "	भू तथा जलाधर वातावरण कार्यालय	९८५११६९९६०	" "
२३.	श्री ओजराज ढुङ्गना	" "	पूर्वाधार विकास कार्यालय	९८४१४९७९५६	" "

२४.	श्री कोमलराज काफ्ले	” ”	डिभिजन वन कार्यालय	९८५६०६३१३५	” ”
राजनितिक दलहरु					
२५.	श्री केदार सिग्देल	अध्यक्ष	ने.क.पा.एमाले	९८५६०६३१३४	” ”
२६.	श्री जीत प्रकाश आले	का.वा.सभापति	नेपाली काङ्ग्रेस	९८५६०३०६५०	” ”
२७.	श्री राजेन्द्र केशरी न्यौपाने	अध्यक्ष	ने.क.पा.(माओवादी केन्द्र)	९८५६०६०२८२	” ”
२८.	श्री कृष्ण बहादुर गुरुङ	अध्यक्ष	जनता समाजवादी पार्टी	९८५६०६०३५१	” ”
निजी तथा गैर सरकारी क्षेत्र					
२९.	श्री कृष्णहरि वाग्ले	सभापति	ने.रे.सो.	९८४६०५५३५२	” ”
३०.	श्री प्रतापसिंह गुरुङ	अध्यक्ष	गैर सरकारी संस्था समन्वय समिति	९८४६००२५२०	” ”
३१.	श्री प्रकाशचन्द्र भट्टराई	अध्यक्ष	गैर सरकारी महासंघ	९८५६०६०७८९	” ”
३२.	श्री पवीन्द्रकुमार श्रेष्ठ	अध्यक्ष	तनहु उद्योग वाणिज्य संघ	९८५६०६०५२४	” ”
३३.	श्री उज्वल पौडेल	अध्यक्ष	नेपाल पत्राकार संघ तनहुँ	९८४६१२०३३५	” ”
३४.	श्री चित्राङ्गत बराल	स.प्र.जि.अ.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	९८५६००११११	सदस्य सचिव

अनुसूची-६

जिल्ला कोभिड-१९ व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	नाम थर	पद	कार्यालय	सम्पर्क नं.	कैफियत
१.	श्री सागर आचार्य	प्र.जि.अ.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	९८५६०६७७७७	संयोजक
२.	श्री प्रेमराज गिरी	जि.स.अ.	जिल्ला समन्वय समिति	९८५६००५२२२	सदस्य
३.	श्री मनोज गुरुङ	प्र.से.	कालीभञ्जन गण (ई.) चापाघाट, तनहुँ	९८४३६५५०९८	” ”
४.	श्री अरुण पौडेल	प्र.उ.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	९८५६०६५५५५	” ”
५.	श्री सञ्जय भट्टराई	स.प्र.उ.	नं.२३ गण हे.क्वा.भानु	९८५१२७२०४४	” ”
६.	श्री शेरजंग बहादुर चन्द	उ.अ.नि.	रा.अ.जि.का.	९८४१४०५२५२	” ”
७.	डा.श्री सुनिल पौडेल	मे.सु.	दमौली अस्पताल		

अनुसूची- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तनहुँ शाखाको पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको विवरण

क्र.सं	पद	नाम थर	फोन नं.
१	सभापति	श्री कृष्णहरि वाग्ले	९८४६०५५३५२
२	निवर्तमान सभापति	श्री उदयरज गौली	९८५६०६३५०९
३	उपसभापति	श्री नुरचन्द्र वाग्ले	९८४६०४३३७४
४	उपसभापति	श्री ऋषिराम पोखरेल	९८५६०६३७२१
५	मन्त्री	श्री चिनु पोखरेल	९८५६०६२८०६
६	कोषाध्यक्ष	श्री हरिशरण पण्डित	९८४६१०२४११
७	उपमन्त्री	श्री इन्द्र प्रसाद पौडेल	९८५६०६००७१
८	उपकोषाध्यक्ष	श्री शुकुमलाल गुरुङ	९८४६४८८९६०
९	सदस्य	श्री सूर्यचन्द्र हडखले	९८५६०५९८५१
१०	„	श्री दिव्यदेव पौडेल	९८४५०६७०३९
११	„	श्री परशुराम गिरी	९८५६०६०४९५
१२	„	श्री महेन्द्र कुमार श्रेष्ठ	९८४६१६४४०४
१३	„	श्री सुशिल नराल	९८४६०४०३७८
१४	„	श्री रामदत्त पौडेल	९८५६०६३४१०
१५	मनोनित सदस्य	श्री ज्ञानराज थापा	९८४६०४३३७३
१६	„ „	श्री उर्मिला थापा	९८५६०३२८८५
१७	„ „	श्री परमेश्वर भट्टराई	९८०५८५७२९०

अनुसूचि-८

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तनहु उप-शाखाको पदाधिकारीको विवरण

क्र. सं.	उपशाखाको नामावली	स्थानीय निकाय	पद	नाम	मोबाइल नं.
१	थर्पु	म्याग्दे गा.पा.	सभापति	श्री जीतराज राना	९८४६०२७२७७
२	भिमाद	भिमाद न.पा.	सभापति	श्री ध्रुवकुमार श्रेष्ठ	९८०६६८१२९०
३	सांखर	व्यास.न.पा.	सभापति	श्री प्रताप सिंह अधिकारी	९८४६०५५२७८
४	भादगाउ	" "	सभापति	श्री धनराज हडखले	९८४६०६२२१६
५	दुम्सीकोट	" "	सभापति	श्री रामदत्त पौडेल	९८५६०६३४१०
६	व्यास	" "	सभापति	श्री बाबुराम बगाले	९८४६०५५१६४
७	बेलटारी	" "	सभापति	श्री भरतराज नहर्की	९८४६०९३०९८
८	सिन्धु	" "	सभापति	श्री भीमकुमार श्रेष्ठ	९८४६८४०१५६
९	कलेस्ती	" "	सभापति	श्री बाबुराम खनाल	९८४६६१४७८८
१०	माहेन्द्री	" "	सभापति	श्री शरदराज वाग्ले	९८५६०६०१५८
११	पोखरीभञ्ज्याङ	" "	सभापति	श्री धन बहादुर थापा	९८४६६२९५५६
१२	घाँसीकुवा	" "	सभापति	श्री दुर्गानिधि लोहनी	९८४६०६५२६९
१३	केशवटार	" "	सभापति	श्री कुल बहादुर अधिकारी	९८४६३३९०४३
१४	श्याम्घा	" "	सभापति	श्री नवराज काफ्ले	९८५६०६०२१०
१५	दुलेगाँडा	शुक्लागण्डकी न.पा.	सभापति	श्री हिमलाल ढकाल	९८५६०६२१७५
१६	ढोरफिर्दी	" "	सभापति	श्री विपीन्द्र सेन ठकुरी	९८५६०६८३५३
१७	थप्रेक	" "	सभापति ८४	श्री केशमाया गुरुङ	९८४६०६७०७७

१८	फिरफिरे	„ „	सभापति	श्री ऐमान सिंह गुरुड	९८४६०८४७५३
१९	भानुभक्त	भानु न.पा.	सभापति	श्री उपेन्द्र वहादुर विष्ट	९८५६०६०७३७
२०	मानेचौका	„ „	सभापति	श्री विमलराज जोशी	९८५११७५५३८
२१	रिसिड	रिसिड गा.पा.	सभापति	श्री रमेश कुमार श्रेष्ठ	९८४६५३७६७५
२२	कोटदरवार	„ „	सभापति	श्री इन्द्र वहादुर आले	९८५६०६०७१०
२३	चवादी	„ „	सभापति	श्री रामनाथ काफ्ले	९८४६६१५०११
२४	बन्दीपुर	बन्दीपुर गा.पा.	सभापति	श्री राजु श्रेष्ठ	९७४६००२६४३
२५	आबुखैरनी	आबुखैरनी गा.पा.	सभापति	श्री सोल वहादुर मगर	९८१६६१७५७५
२६	देवघाट	देवघाट गा.पा.	सभापति	श्री गोविन्द प्रसाद न्यौपाने	९८४५३७२७३३
२७	गजरकोट	घिरिड गा.पा.	सभापति	श्री श्रीराम खनाल	९८४६२६०५९६
२८	रिस्ती	ब्यास.न.पा.	सभापति	श्री बाबुराम सोती	९८४६४८८१२५

अनुसूची-१

जिल्लामा कार्यरत गैरसरकारी संघ/संस्थाहरुको विवरण

क्र.सं.	कार्यालय / संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तनहुँ जिल्ला शाखा	कृष्णहरि वाग्ले	९८४६०५५३५२
२.	तनहुँ उद्योग वाणिज्य संघ	पवीन्द्र कुमार श्रेष्ठ	९८५६०६०५२४
३.	नेपाल पत्रकार महासंघ, तनहुँ	उज्वल पौडेल	९८४६१२०३३५
४.	NGO NETWORK	प्रतापसिंह गुरुङ	९८४६०२५२०
५.	रिसेड (अपाङ्ग पुनर्स्थापना केन्द्र)	पदम परियार	९८४१७८६८३१
६.	नेपाल निजामती कर्मचारी आधिकारिक ट्रेड युनियन	राजिव श्रेष्ठ	९८४७०२२७८४
७.	सेतो गुराँस बालविकास सेवा	रामनाथ भट्टराई	९८४६०४३१६७
८.	फराकचौर समाज सेवा समूह	रामनाथ भट्टराई	९८४६०४३१६७
९.	तनहुँ सेवा समिति	ज्ञानराज थापा	९८४६०६३३७३
१०.	निर्माण व्यवसायी संघ	रत्न कुमार श्रेष्ठ	९८५६०४०५७७
११.	गैर सरकारी महासंघ	प्रकाश चन्द्र भट्टराई	९८५६०६०७८९
१२.	TSG (Tanahun Support Group)	श्रीराम कडेल	९८४६३७१८५८
१३.	राष्ट्रिय उपभोक्ता मञ्च	खेमराज अधिकारी	९८५६०२८६७२
१४.	कोशिश नेपाल, तनहुँ	रविलोचन पौडेल	९८०१८५६६५६
१५.	लायन्स क्लब	कविराज श्रेष्ठ	९८५६०६१५१५
१७.	रोटरी क्लब अफ दमौली	रजिनलाल श्रेष्ठ	९८५६०६०१२८
१८.	उपभोक्ता हकहित संरक्षण मञ्च	रामचन्द्र न्यौपाने	
१९.	नेपाल शिक्षक महासंघ	रामचन्द्र पोखेल (आर.सी.)	९८५६०६४४४२

क्र.सं.	कार्यालय / संस्था	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
२०.	PABSON	गोपाल पराजुली	९८५६०६६५५७
२१.	N-PABSON	राम कृष्ण वि.क.	९८५६०६०४४५

अनुसूची-१०

स्थानीय तहहरूका जनप्रतिनिधिहरूको विवरण

(क) व्यास नगरपालिका :

सि.नं.	नाम थर	पद	वडा नं	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	श्री वैकुण्ठ न्यौपाने	प्रमुख	-	९८५६०२७३९४ ९८५६०६११६२	
२	श्री मिरा जोशी	उप प्रमुख	-	९८५६०६०८९९	
३	श्री खरसिं दरै	वडा अध्यक्ष	१	९८५६०६०८२२	
४	श्री काशीराम श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	२	९८५६०६०८४८	
५	श्री प्रेम कुमार श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	३	९८४६०५५२१०	
६	श्री विश्वराज न्यौपाने	वडा अध्यक्ष	४	९८४६०५५५१४	
७	श्री मोहन कुमार श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	५	९८५६०२८९८९	
८	श्री सूर्यभक्त भण्डारी	वडा अध्यक्ष	६	९८५६०६४००८	
९	श्री सतिशचन्द्र न्यौपाने	वडा अध्यक्ष	७	९८४६०६७२५२	
१०	श्री ओजराज पौडेल	वडा अध्यक्ष	८	९८४५६२०५५०	
११	श्री सुरेश थापा	वडा अध्यक्ष	९	९८४६१३१८६९	
१२	श्री तुलसीराम सापकोटा	वडा अध्यक्ष	१०	९८५६०६००८३	
१३	श्री निर बहादुर खड्का	वडा अध्यक्ष	११	९८४६२३३८६३	
१४	श्री त्रिवहादुर कुँवर	वडा अध्यक्ष	१२	९८४६०९१४२८	
१५	श्री लेख बहादुर राना	वडा अध्यक्ष	१३	९८५६०६०१०४	
१६	श्री काजिमान श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	१४	९८४६०४३३५२	

ख) शुक्लागण्डकी नगरपालिका :

सि.नं.	नाम थर	पद	वडा नं	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	श्री किसान गुरुङ	प्रमुख	-	९८४६१६४३२७	
२	श्री सविता रसाईली	उप प्रमुख	-	९८४६४९८३०६	
३	श्री रविचन्द्र पौडेल	वडा अध्यक्ष	१	९८४६०५५६४४	
४	श्री जगत बहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	२	९८१६६३०४४७	
५	श्री राम कुमार श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	३	९८५६०६२०५५	
६	श्री शिव कुमार श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	४	९८४६१७२१६९	
७	श्री दीर्घ बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	५	९८४६०४५४२२	
८	श्री कृष्ण बहादुर पौडेल	वडा अध्यक्ष	६	९८५६०६२२४२	
९	श्री राम बहादुर थापा क्षेत्री	वडा अध्यक्ष	७	९८४६७१५१४४	
१०	श्री कृष्ण प्रसाद रेग्मी	वडा अध्यक्ष	८	९८५६०३१९४२	
११	श्री लोक नारायण श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	९	९८४६१०५१४१	
१२	श्री राम चन्द्र भण्डारी	वडा अध्यक्ष	१०	९८०५८३४१०२	
१३	श्री बल बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	११	९८१५१२६११७	
१४	श्री मनराज गुरुङ	वडा अध्यक्ष	१२	९८०६६५७७३१	

(ग) भानु नगरपालिका:

सि.नं.	नाम थर	पद	वडा नं	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	श्री उदयरज गौली	प्रमुख	-	९८४६०४३१२०	
२	श्री आशा थापा	उप प्रमुख	-	९८४६७७०३३५	
३	श्री प्रेम बहादुर लामा	वडा अध्यक्ष	१	९८४६७३४८०१	
४	श्री अर्जुन बहादुर के.सी.	वडा अध्यक्ष	२	९८५६०४१४८१	
५	श्री दल नारायण श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	३	९८४६०६५२५९	
६	श्री पूर्ण बहादुर लौडारी भाट	वडा अध्यक्ष	४	९८४६०९२३७१	
७	श्री प्रकाश मल्ल	वडा अध्यक्ष	५	९८५६०६०९०९	
८	श्री टीकाराम हड्खले	वडा अध्यक्ष	६	९८५६०२७१००	
९	श्री रामकृष्ण देवकोटा	वडा अध्यक्ष	७	९८४६७८७१५५	
१०	श्री भरत राज ढकाल	वडा अध्यक्ष	८	९८४६८४८८७१	
११	श्री मिलन संविवा श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	९	९८५६०६०२२९	
१२	श्री गोविन्द राज सिलवाल	वडा अध्यक्ष	१०	९८५६०६५०१०	
१३	श्री तारानरेश पौडेल	वडा अध्यक्ष	११	९८४६०८८५३५	
१४	श्री विमला गुरुङ	वडा अध्यक्ष	१२	९८५१०६१९७४	
१५	श्री राम बहादुर बानिया	वडा अध्यक्ष	१३	९८४१४८०६६३	

(घ) भीमाद नगरपालिका:

सि.नं.	नाम थर	पद	वडा नं	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	श्री मेख बहादुर थापा	प्रमुख	-	९८५६०२८६०८	
२	श्री शारदा खनाल	उप प्रमुख	-	९८४६२५६१६६	
३	श्री सोमनाथ शर्मा	वडा अध्यक्ष	१	९७४६०३८४४३	
४	श्री भवानी शङ्कर लम्साल	वडा अध्यक्ष	२	९८५६०६०७१७	
५	श्री भूपेन्द्र राज मल्ल	वडा अध्यक्ष	३	९८४६३०५१४३	
६	श्री डम्बर बहादुर राना	वडा अध्यक्ष	४	९८४६४७१७२७	
७	श्री पदम बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	५	९८०६५५८६७८	
८	श्री श्याम सुन्दर जोशी	वडा अध्यक्ष	६	९८५६०२०७६१	
९	श्री सूर्य कुमार श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	७	९८५६०६०१७६	
१०	श्री बुद्धिमान श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	८	९८५६०६०६८५	
११	श्री ईमान बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	९	९८१९१९००७६	

ड) ऋषिड गाउँपालिका:

सि.नं.	नाम थर	पद	वडा नं	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	श्री राजेन्द्र कृष्ण श्रेष्ठ	अध्यक्ष	-	९८४६०३३४९१	
२	श्री गिनुमाया थापा	उपाध्यक्ष	-	९८४६०१०९७७	
३	श्री श्रीबहादुर आले	वडा अध्यक्ष	१	९८१५१२८६९८	
४	श्री खेम बहादुर राना	वडा अध्यक्ष	२	९८१९१५८७५१	
५	श्री दुर्गा बहादुर राना	वडा अध्यक्ष	३	९८५१०८१७१८	
६	श्री भोजराज रानाभाट	वडा अध्यक्ष	४	९८५६०६४२५५	
७	श्री पदम बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	५	९७४६०३८४२६	
८	श्री भक्त बहादुर आले	वडा अध्यक्ष	६	९८१९१०७३१७	
९	श्री जङ्गवीर आले	वडा अध्यक्ष	७	९८५६०६३५१२	
१०	श्री भविसरा आले	वडा अध्यक्ष	८	९८०६६२५७८९	

च) आँबुखैरेनी गाउँपालिका:

सि.नं.	नाम थर	पद	वडा नं	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	श्री गिर बहादुर थापा	अध्यक्ष	-	९८४६३२२९५७	
२	श्री पुष्पा देवी श्रेष्ठ	उपाध्यक्ष	-	९८४१५९४६४४	
३	श्री किसन थापा	वडा अध्यक्ष	१	९८५६०४१५८८	
४	श्री कटक बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	२	९८१९१०१०२०	
५	श्री पूर्ण बहादुर आले	वडा अध्यक्ष	३	९८४६९०८२९०	
६	श्री नेत्र गुरुङ	वडा अध्यक्ष	४	९८४५१७८६९५	
७	श्री पञ्च बहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	५	९८४५२१२२४५	
८	श्री सुनाराम गुरुङ	वडा अध्यक्ष	६	९८४५७१११८८	

छ) बन्दीपुर गाउँपालिका:

सि.नं.	नाम थर	पद	वडा नं	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	पूर्ण सिंह थापा	अध्यक्ष	-	९८५६०४२२४२	
२	करुणा गुरुङ	उपाध्यक्ष	-	९८५६०४२६२४	
३	भानुभक्त पोखरेल	वडा अध्यक्ष	१	९८४६०५५६४०	
४	कृष्ण प्रसाद लामिछाने	वडा अध्यक्ष	२	९८६६०४०४६०	
५	हस्त बहादुर जि.सी.	वडा अध्यक्ष	३	९८४६४३६९८०	
६	ध्यान बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	४	९८४६२७५९६९	
७	ध्रुव प्रसाद लामिछाने	वडा अध्यक्ष	५	९८५६०४९४९५	
८	सन्त बहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	६	९८४६०६५९९९	

ज) म्याग्दे गाउँपालिका:

सि.नं.	नाम थर	पद	वडा नं	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	श्री माया देवी राना	अध्यक्ष	-	९८४६०९०८३९	
२	श्री बालकृष्ण घिमिरे	उपाध्यक्ष	-	९८५६०६०५३६	
३	श्री शिवशरण वाग्ले	वडा अध्यक्ष	१	९८४६०४०३६४	
४	श्री चन्द्र बहादुर राना	वडा अध्यक्ष	२	९८५९९९८०४६	
५	श्री श्री बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	३	९८५६०६००७३	
६	श्री प्रेम बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	४	९८४६५४९९८९	
७	श्री शिव बहादुर आले	वडा अध्यक्ष	५	९८४६९४६५९४	
८	श्री वसन थापा	वडा अध्यक्ष	६	९८५६०४०४२०	
९	श्री पदम राज वाग्ले	वडा अध्यक्ष	७	९८४६०२२८३५	

झ) धिरिङ गाउँपालिका:

सि.नं.	नाम थर	पद	वडा नं	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	श्री रत्न बहादुर राना	अध्यक्ष	-	९८५६०३८०५७	
२	श्री सरस्वती घिमिरे सिग्देल	उपाध्यक्ष	-	९८६०३३३३९३	
३	श्री गङ्गाराम कुमाल	वडा अध्यक्ष	१	९८२३४५९२८३	
४	श्री पूर्ण बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	२	९८४६८६४७६८	
५	श्री रण बहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	३	९८४६९८४६४२	
६	श्री भक बहादुर कुमाल	वडा अध्यक्ष	४	९८०४९७२०२३	
७	श्री प्रेम बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	५	९८४५२०४००३ ९८९६९५७८२७	

(ज)देवघाट गाउँपालिका:

सि.नं.	नाम थर	पद	वडा नं	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	श्री दुर्ग बहादुर थापा	अध्यक्ष	-	९८५६०६०६८८	
२	श्री विमला थापा	उपाध्यक्ष	-	९८२६१२४५४३	
३	श्री भीम बहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	१	९८४५१९४७२०	
४	श्री पोल बहादुर आले	वडा अध्यक्ष	२	९८०६६११२५४	
५	श्री कीर्तीमान आले	वडा अध्यक्ष	३	९८४६८०२३३८	
६	श्री पदम बहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	४	९८४५३५८२३३	
७	श्री याल बहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	५	९८०११३८००९	

अनुसूची-११

स्थानीय तहका विपद् सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण

सि.नं.	नाम थर	पद	स्थानीय तह	सम्पर्क नं.
१	रवीन्द्र मुल	इन्जिनियर	व्यास नगरपालिका	९८५६०३८७६२
२	जित बहादुर घर्ती	सहायक पाचौँ	भानु नगरपालिका	९८४६०५५५०९
३	राजन गुरुङ	इन्जिनियर	शुक्लागण्डकी नगरपालिका	९८१५१०७१४२
४	युकेश श्रेष्ठ	इन्जिनियर	भीमाद नगरपालिका	९८५६०७२५३१
५	शिखर डोटेल	सहायक पाचौँ	आबुखैरेनी गाँउपालिका	९८५६०४२२०७
६	दुर्गा राना	सहायक पाचौँ	देवघाट गाँउपालिका	९८५६०६४४०५
७	विष्णु प्रसाद पोखरेल	आइ.टि.अधिकृत	घिरिङ गाँउपालिका	९८४५२०७१८६
८	दिनेश पौडेल	अधिकृत छैठौँ	बन्दीपुर गाँउपालिका	९८४६०४३२२१
९	शिव ढुङ्गाना	सब-ईन्जिनियर	म्याग्दे गाँउपालिका	९८४६१५६९०३
१०	लोक बहादुर थापा	हेल्थ अशिष्टेन्ट	ऋषिङ गाँउपालिका	९८४६५८६६२९

अनुसूचि -१२

जिल्लामा क्रियाशिल पत्राकारहरुको विवरण

क्र.सं.	नामथर	कार्यरत संस्था	फोन	इमेल
---------	-------	----------------	-----	------

१	डम्बर अधिकारी	सेतीमादी दैनिक	९८५६०४०४६१	setimadidaily@gmail.com
२	प्रकाशचन्द्र भट्टराई	लोकवाणी दैनिक	९८५६०६०७८९	lokwanidaily@gmail.com
३	प्रदीप काफ्ले	दमौली एक्सप्रेस साप्ताहिक	९८५६०६५१४६ ९८४६०४०४३२	kaphlep@gmail.com
४	ओमकार आचार्य	मादीसेती प्रवाह दैनिक	९८४६०९१३४५	acharayomkar@gmail.com
५	समुन्द्र पौडेल	खबरवाटिका साप्ताहिक	९८५६०४५८३०	samundrapoudel@gmail.com
६	नारायण खड्का	भञ्ज्याङ दैनिक/ सगरमाथा टि.भि.	९८५६०६०३७६	hellokhadka@gmail.com
७	कृष्ण न्यौपाने	रासस	९८५६०६०४१४	krishnadml@gmail.com
८	मदन वाग्ले	द हिमालयन टाइम्स/ प्रादेशिक खबर	९८४६०२६२३०	
९	पवन पौडेल	अन्नपूर्ण पोष्ट दैनिक	९८४६०४०३७५	pawanpawan.paudel@gmail.com
१०	उज्ज्वल पौडेल	नेपाल टेलिभिजन तनहुँ उद्घोष	९८४६१२०३५५	poudelujwal@gmail.com
११	प्रताप राना	कान्तिपुर टेलिभिजन, कान्तिपुर दैनिक	९८४६१६८९८०	ranapratap.45makim@gmail.com
१२	ऋषिराम पोखरेल	तनहुँ आवाज साप्ताहिक	९८४६०७५७२१	tanahunaawajweekly@gmail.com
१३	पूर्ण विके	क्यास्मिरी दैनिक	९८५६०६०८३४	purnanews@gmail.com
१४	वसन्त कडेल	व्यासश्री साप्ताहिक	९८५६०६५१४६	bkandle@gmail.com
१५	श्री हरि पौडेल	नागरिक दैनिक	९८४६०१००३८	
१६	उपेन्द्र खनाल	नया पत्रिका	९८४६०२४५१६	
१७	मदन तिमिल्सेना	नेपाल टेलिभिजन	९८५६०६७३०८	
१८	सम्भना रसाइली	कान्तिपुर दैनिक	९८५६०६४२४६	samihanadml065@gmail.com
१९	सविन लामिछाने	न्यूज २४ टिभी/दमौली खबर	९८२४१९६९२७	
२०	एस.वि. नेपाली	रासस	९८४६११२५१६	sbnepali33@gmail.com
२१	प्रकाश अधिकारी	सेतीमादी दैनिक	९८५६०६००७०	
२२	मिरा दैरे	थहा खबर	९८५६०६५६०३	
२३	अन्जना तिमिल्सेना	मादिसेती प्रवाह	९८४६१६२५३९	
२४	अन्जु दाहाल	दमौली खबर	९८४६१६४२७५	
२५	किरण श्रेष्ठ	गण्डक खबर	९८०३६४०३३७	
२६	शिला वाग्ले	प्रादेशिक खबर	९८४६०२६२३०	

अनुसूचि — १३

जिल्लामा सञ्चालित सञ्चार गृहहरू

क्र.सं.	सञ्चारगृह	सम्पादक/स्टेशन म्यानेजर	फोन	ईमेल
पत्रपत्रिका				
१	लोकवाणी दैनिक	प्रेमप्रसाद पौडेल	०६५-५६१७०५	lokwanidaily@gmail.com
२	भञ्ज्याङ दैनिक	नारायण खड्का	०६५-५६०९०७	bhanjyangdml@gmail.com
३	सेतीमादी दैनिक	डम्बर अधिकारी	०६५-५६०८८९	setimadidaily@gmail.com
४	तनहुँ उद्घोष दैनिक	उज्ज्वल पौडेल	९८४६१२०३३५	udghoshdaily@gmail.com
५	मादीसेती प्रवाह दैनिक	ओमकार आचार्य	०६५-५६१२९५	madisetiprawha@gmail.com
७	दमौली खबर दैनिक	हरिशरण पण्डित	०६५ ५६१८१५	damaulikhabardaily@gmail.com
८	प्रादेशिक खबर दैनिक	मदन वाग्ले	०६५-५६०८१२	pradeshikkhabar100@gmail.com
९	तनहुँ खबर (शुक्लागण्डकी)	अशोक विश्वकर्मा		tanahunkhabar@gmail.com
१०	तनहुँ आवाज साप्ताहिक	ऋषिराम पोखेल	०६५-५६०८१२	tanahunawajweekly@gmail.com
११	खबरवाटिका साप्ताहिक	समुन्द्र पौडेल	९८५६०४५८३०/० ६५-५६४०००	khabarbatika@gmail.com
१२	दमौली एक्सप्रेस साप्ताहिक	प्रदीप काफ्ले	९८५६००४३२	damauliexpress@gmail.com
१३	क्यासमिरी साप्ताहिक	पूर्ण विके	९८५६०६०८३४	kyasmiriweekly@gmail.com
१४	बिहानी खबर साप्ताहिक	धुव्र सुवेदी	९८४५२१३१८	bihanikhabar@yahoo.com
१५	व्यास श्री साप्ताहिक	वसन्त कडेल	९८५६०६५१९०	vyasshree@gmail.com
१६	देवघाट सन्देश	प्रकाशचन्द्र भट्टराई	९८५६०६०७८९	
१७	आँबुखैरेनी सन्देश			
रेडियो				
१	मादीसेतीएफ.एम.	ओमकार आचार्य	०६५-५६१२९५	madisetinews@yahoo.com
२	रेडियो बन्दीपुर	अमरराज नहर्की	०६५-५८०३३०	radio88.80@gmail.com
३	दमौली एफ.एम.	सविन लामिछाने	०६५-५६१७८१	damaulifm94.2@gmail.com
४	रेडियो भानु	राखी सापकोटा घिमिरे	०६५ ४०१०७६	bhanufm106.9@gmail.com
५	रेडियो तनहुँ		०६५-५७०८९७	newsradiotanahun@gmail.com